

153.8
ส 739ค
ร.3

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำเกี่ยวกับจริยธรรม การเอื้อสังคม
และการไต่สวนพฤติกรรมการเรียนโดยยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน
ของนักเรียนในชั้นเรียน ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง
ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุกัญญา รสานนท์

16 ก.พ. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

ตุลาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ก 190240

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำเกี่ยวกับจริยธรรม การเอื้อสังคม,
และการฝ่าฝืนกฎระเบียบทางการเรียนโดยยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน
ของนักเรียนในชั้นเรียน ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง
ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สุกัญญา รสานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ตุลาคม 2540

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ประการที่ 1 เพื่อศึกษาการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคมและการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ายึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน ประการที่ 2 เพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครู ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และประการสุดท้าย เพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครอง ในด้าน จริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 300 คนที่มีอายุตั้งแต่ 10-13 ปี 3 เดือน ครูประจำชั้นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และ ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวและแบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมทางสถิติ SPSS w/d

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ครูและผู้ปกครองมีลักษณะยึดหลักปณิธาน
2. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูในด้านจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กัน
3. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูในด้านการเอื้อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กัน
4. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน
5. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองในด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05
6. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครอง ในด้านการเอื้อสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กัน
7. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน

THE RELATIONSHIP IN JUDGMENT OF MORAL, PROSOCIAL AND
ACADEMIC ACHIVEMENT OF CHILDREN ACTS AMONG
SCHOOL CHILDREN, TEACHERS AND PARENTS
BY DUTY OR ASPIRATION AT ELEMENTARY
LEVEL IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SUKUNYA RASANANDA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Development Psychology
at Srinakharinwirot University

October 1997

The purpose of this research were firstly to study in judgment of moral, prosocial and academic achivement of children acts among school children, teachers and parents by duty or aspiration ; secondly to find out the relationship in judgment of moral, prosocial and academic achivement of children acts between school children and teachers ; and the last find out the relationship in judgment of moral, prosocial and academic achivement of children acts between school children and parents.

The sample were 300 children who studied in Prathom 5 of elementary level in Bangkok during 2nd semester 1996 , 30 teacher and 300 parents of children. The children sample were selected by multi - state random sampling . The instruments used in this study were one questionnaire asking about personal background and one test which measured judgment of moral, prosocial and academic achivement. The data were analized by using the SPSS w/d (Statistical Package for Social Sience version 6.0) .

The results are as follow :

- 1 . The judgment of moral , prosocial and academic achivement between children and teachers used aspiration.
- 2 . There was no relationship in judgment of moral between children and teachers .
- 3 . There was no relationship in judgment of prosocial between children and teachers .
- 4 . There was no relationship in judgment of academic achivement between children and teachers .
- 5 . There was a significant positive relationship in judgment of moral between children and parents at the level of significant .05 .
- 6 . There was no relationship in judgment of prosocial between children and parents .
- 7 . There was no relationship in judgment of academic achivement between children and parents .

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(รศ.ดร. ดวงเดือน กาสตรภักดิ์)

..... กรรมการ

(ผศ. มยุรี กุลแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ.ดร. ดวงเดือน กาสตรภักดิ์)

..... กรรมการ

(ผศ. มยุรี กุลแพทย์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ. ประณต คำฉิม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริญา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๑ เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างสูง จากองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์ ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ มยุรี กุลแพทย์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในทุกขั้นตอนของการวิจัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต คำนิมิต ที่ได้กรุณาสละเวลาในการเป็นกรรมการร่วมในการสอบปากเปล่าและกรุณาให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ ทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ฝ่ายวิชาการ อาจารย์ฝ่ายธุรการ คุณครูประจำชั้น คุณครูที่เกี่ยวข้องด้วยทุกท่านรวมถึงท่านผู้ปกครองทุกท่านที่กรุณาให้ความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. วีระ คุปทากิจ และ คุณเลาวัลย์ มัคโอดี ที่ได้ช่วยเหลือในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณ คุณเชอริ ทองเพ็ญ คุณชุตินา เทศศิริ แพทย์ประจำบริษัท ทีมพยาบาล ผู้บริหารและน้องๆ ชาวโรบินสันสุขุมวิทที่ให้ความสนับสนุน และช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยมีเวลาในการศึกษาเพียงพอ

ในท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณคุณพ่อ และคุณแม่ ผู้มีพระคุณมากล้น ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้วิจัยในทุกๆ ด้าน และน้องๆ ทั้งสอง รวมไปถึง สามี่และคุณแม่ของสามี่ที่ช่วยดูแลบุตรชาย อีกทั้งคอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จในครั้งนี้

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนพระพรหมคุณาภรณ์ อติตเจ้าอาวาส วัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุกัญญา รสานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	นิยามปฏิบัติการ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำ	7
	การตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม	8
	การตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านจริยธรรม.....	18
	อิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม.....	19
	ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมของเด็กและผู้ใหญ่	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม.....	22
	การตัดสินใจการกระทำในด้านการเอื้อสังคม	28
	ทักษะที่มีผลต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม	29
	การตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านการเอื้อสังคม	31
	งานวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำในด้านการเอื้อสังคม.....	32
	การตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	33
	การตัดสินใจการกระทำของเด็กและผู้ใหญ่ในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	34
	งานวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	35
	สมมติฐานของการศึกษา	39

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
	การหาคุณภาพของเครื่องมือ	46
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
	การวิเคราะห์ข้อมูล	48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	60
	สมมุติฐานของการศึกษา.....	60
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	62
	อภิปรายผล	63
	ข้อเสนอแนะ	74
	บรรณานุกรม	77
	ภาคผนวก	85
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	113

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
2 ค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนการตัดสินใจกระทำความผิดด้านจริยธรรม เมื่อจำแนกตามสถานภาพบุคคล	50
3 ค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนการตัดสินใจกระทำความผิดด้านการเอื้อสังคม เมื่อจำแนกตามสถานภาพบุคคล	51
4 ค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนการตัดสินใจกระทำความผิดด้านการฝ่าฝืนกฎ ทางการเรียน เมื่อจำแนกตามสถานภาพบุคคล	52
5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำความผิดด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคมและด้านการฝ่าฝืนกฎทางการเรียนระหว่างนักเรียนกับครู	53
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำความผิดด้านจริยธรรม ด้านการ เอื้อสังคมและด้านการฝ่าฝืนกฎทางการเรียนระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง.....	54
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนของการตัดสินใจกระทำความผิดด้านจริยธรรม ในนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	55
8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนของการตัดสินใจกระทำความผิดด้านการเอื้อสังคม ในนักเรียน ครู และผู้ปกครอง.....	56
9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือและการ ทำผิดของการตัดสินใจกระทำความผิดด้านการเอื้อสังคมของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู	57
10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนของการตัดสินใจกระทำความผิดด้าน การฝ่าฝืนกฎทางการเรียนในนักเรียน ครูและผู้ปกครอง.....	58
11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจกระทำความผิดด้านการฝ่าฝืนกฎทางการเรียน ของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู	59

12	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมรายชื่อของการให้ความเชื่อถือและการดำหนึกับคะแนนรวมทั้งชุดของแบบทดสอบการตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรมการเอื้อสังคมและการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	87
13	แสดงอำนาจจำแนกของการให้ความเชื่อถือและการดำหนึของแบบทดสอบการตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม และด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	88
14	ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน.....	109
15	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง.....	110
16	ข้อมูลพื้นฐานของครูประจำชั้น.....	111
17	เปรียบเทียบคะแนนของการตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคมและการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำแนกตามเพศ	112

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา paragraph 1

การมีความประพฤติดี มีจิตใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน มีผลการเรียนดีมีความรู้และมีความสามารถสูง เป็นสิ่งสำคัญของชีวิตในโรงเรียนและสังคมของเด็ก เป็นสิ่งที่สถาบันครอบครัวและโรงเรียนต้องการให้เป็นคุณสมบัติของนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่สังคมไทยต้องการให้มีปรากฏในเด็กไทย เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคล ตามความมุ่งหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (ประชาชาติธุรกิจ. 2538 : 30) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติต้องการให้สังคมไทยมีการเกื้อกูลกันและพัฒนาความรู้ให้ทันโลก (ปรารภนา ฉาโธสง. 2538 : 7) . แผนการศึกษาระยะยาวต้องการให้เด็กไทยมีคุณธรรม จริยธรรมคู่ไปกับความรู้จากการเรียนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสียสละต่อส่วนรวม (สมพงษ์ จิตระดับ. 2538 : 31) / ความมุ่งหวัง

ของสังคมกลับขัดแย้งกับค่านิยมในสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปโดยปรากฏค่านิยมที่มีลักษณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การกระทำดีและการช่วยเหลือสังคมลดน้อยลง เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมชนบทที่มีสภาพสังคมเมือง โดยเฉพาะสังคมเมืองหลวง มีการแข่งขันแย่งชิงกันเพื่อความอยู่รอด ผู้คนอยู่กันอย่างแออัดเนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นฐานจากชนบทมาสู่เมืองหลวง สังคมเกษตรกรรมที่เคยปรากฏในอดีตค่อย ๆ แปรสภาพไปสู่สังคมอุตสาหกรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ไหลหลากเข้ามาสู่สังคมไทยอย่างไม่หยุดยั้งและรวดเร็วตามลักษณะของโลกาภิวัตน์ ในปัจจุบันสภาพสังคมในช่วง 10 ปีที่ผ่านมายิ่งทวีความเปลี่ยนแปลงของค่านิยมในสังคมไทยแบบดั้งเดิมให้เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมชนบทที่มีการช่วยเหลือกันกลายเป็นสังคมที่มีความเห็นแก่ประโยชน์ตนและพรรคพวก (ไพฑูรย์ สีสารัตน์. 2526 : 37)

ค่านิยมของคนไทยในปัจจุบันยังมีลักษณะที่มองเห็นกฎเกณฑ์ของสังคมแบบสากลและสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญ สื่อมวลชนให้ความสำคัญ และชี้แนะเตือนสติคนไทยน้อยไปและไม่ตรงจุดโดยสังคมและสื่อมวลชนไม่ค่อยลงข่าวหรือพุดยกย่องให้ความสำคัญหรือความดีของมนุษย์นอกจากตอนแถมมากหรือใกล้ตายหรือตายไปแล้วจึงยกย่อง แต่ชอบจับผิดหรือพุด หรือลงข่าวที่โหดร้ายหรือลามก ทั้งที่เป็นจริงหรือไม่เป็นจริงให้ครึกโครม เพื่อความสะใจหรือเพื่อความตื่นเต้น หรือเพื่อธุรกิจ ผู้คนก็ตื่นเต้นและพร้อมที่จะเลียนแบบสิ่งที่ไม่ดี ความ

ละอายไม่เกิดขึ้นแก่ผู้คนเพราะเห็นว่า การเอาตัวรอดโดยการไม่ซื่อสัตย์พบได้ในผู้นำทางสังคมจนถึงกรรมกร ความอายในสิ่งที่ไม่ควรอายมีมากขึ้น การลงโทษอย่างเหมาะสมในสังคมไทยตั้งแต่เด็ก ๆ จนถึงผู้ใหญ่ไม่มีใครได้พบ การจับผิดมีมากขึ้น การให้รางวัลหรือการชมเชย ให้กำลังใจไม่ค่อยมี ผู้คนไม่เกรงการลงโทษ หรือมองเห็นว่าการลงโทษเป็นวิธีการที่โหดร้าย จึงพร้อมจะแก้ตัวและเอาเปรียบทุกรูปแบบเพื่อไม่ต้องถูกลงโทษ และไม่พร้อมที่จะให้กำลังใจหรือแสดงความรักในเพื่อนมนุษย์ (วิทยา นาควัชระ. 2539 : 79)

สภาพของสังคมในปัจจุบันส่งผลให้ผู้คนมีลักษณะเห็นแก่ตน ไม่ต้องการถูกลงโทษ ไม่ให้กำลังใจกัน การตัดสินใจการกระทำของเด็กอาจเกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาดหรือเกิดการสับสนในเมื่อ สิ่งที่คุณ พ่อแม่ และสังคมคาดหวังให้เด็กเป็นคนดี มีเมตตา กรุณา มีความกตัญญู จิตใจเอื้อเฟื้อ มีความรู้ ความสามารถทันโลก สภาพสังคมเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับสิ่งที่พ่อแม่อบรมสั่งสอนหรือกระทำการที่สังคมและผู้อบรมสั่งสอนไม่เป็นแบบอย่างที่ดีเสียเอง

ฟูลเลอร์ (Fuller. 1969) นักปรัชญาทางกฎหมายพบว่าการตัดสินใจการกระทำของมนุษย์มีความแตกต่างสองความหมาย ได้แก่ จริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่และจริยธรรมโดยยึดหลักปณิธาน โดยอธิบายความแตกต่างของจริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่ (Morality of Duty) หมายถึงการกระทำดีหรือเหมาะสมของบุคคลเพราะเกรงการลงโทษ และจริยธรรมโดยยึดหลักปณิธาน (Morality of Aspiration) หมายถึง การที่บุคคลกระทำดีเพราะเกรงการลงโทษแล้ว บุคคลยังมุ่งมั่นเพื่อการกระทำดีต่อไปอีกเพราะต้องการไปสู่ความสำเร็จสูงสุดของตนเองหรือได้พบมาตรฐานแห่งความเป็นเลิศของตน การประเมินหรือทราบความแตกต่างของการตัดสินใจการกระทำโดยใช้จริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่และจริยธรรมโดยยึดหลักปณิธาน ตามแนวทางของฟูลเลอร์โดยใช้วิธีการให้รางวัลหรือการให้ความเชื่อถือ (Praise or Credit) และการลงโทษหรือการตำหนิ (Punishment or Blame) งานวิจัยที่ศึกษาตามแนวทางของฟูลเลอร์ ในประเทศโปรตุเกส อเมริกาและ ญี่ปุ่น พบว่าการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกและมีการตัดสินใจการกระทำในลักษณะเดียวกัน โดยในด้านจริยธรรมและการเอื้อสังคมมีการให้น้ำหนักต่อการตำหนิผลการกระทำที่ไม่เหมาะสมมากกว่าการชมเชยผลของการกระทำที่เหมาะสม และในด้านการไม่ล้มเลิกทางการเรียน มีการให้น้ำหนักต่อการตำหนิผลการกระทำที่ล้มเหลวน้อยกว่าการชมเชยผลของการกระทำที่ประสบความสำเร็จ (Hamilton. 1987, 1989A, 1989B, 1990; Lorenzo. 1994) การศึกษาในต่างประเทศพบว่า การตัดสินใจการกระทำของเด็กก็มี

ความสัมพันธ์กับการตัดสินใจการกระทำของผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลในการปรับการตัดสินใจการกระทำของเด็ก (Hamilton, Blumenfeld and Kusher. 1988) การตัดสินใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและในโรงเรียน พบว่า การดำเนินการกระทำที่ไม่เหมาะสมมีความสำคัญมากกว่าการชมเชย การกระทำที่เหมาะสมในสังคม ซึ่งแตกต่างกับสภาพของค่านิยมในสังคมไทยที่เห็นว่าบุคคลไม่เกรงกลัวการถูกลงโทษ และไม่ให้ความสำคัญต่อการให้กำลังใจหรือการชมเชยเช่นเดียวกับที่นายแพทย์วิทยากล่าวในเรื่องค่านิยมเกี่ยวกับความรักในเพื่อนมนุษย์ อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความเห็นแก่ตน เห็นคุณค่าความดีของผู้อื่นเป็นเรื่องเล็กน้อย การศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำตามแนวทางของฟุลเลอร์ พบว่าการให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจการกระทำในชั้นเรียนของเด็กนักเรียนในด้านการประพฤติดี และการเรียนดีแตกต่างกัน ในกลุ่มคนไทยไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาเด็กไทยว่ามีลักษณะการตัดสินใจที่แตกต่างเช่นเดียวกันนี้หรือไม่ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการตัดสินใจการกระทำของเด็กไทยในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่ามีความสอดคล้องกับการตัดสินใจการกระทำของผู้ใหญ่งานของต่างประเทศ หรือมีลักษณะดังที่ปรากฏในสังคมไทยดังที่ วิทยา นาควัชระ (2539) กล่าวหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการอบรมเด็กไทยและปลูกฝังค่านิยมในสังคมให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคมและการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ายึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูในด้าน จริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองในด้าน จริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย

1. ด้านการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางการวางแผนและส่งเสริมการอบรมของผู้ปกครองในการตัดสินใจการกระทำในการส่งเสริมการให้กำลังใจต่อการกระทำดีเพิ่มขึ้น
2. ด้านการศึกษา เพื่อทราบถึงการตัดสินใจการกระทำของผู้ใหญ่และเด็ก อันเป็นแนวทางให้ครูและผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการตัดสินใจการกระทำของตน เพื่อปรับปรุงการตัดสินใจการกระทำของตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็ก

3. ด้านการวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานการวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำ โดยยึดหลักหน้าที่และยึดหลักปณิธานในด้านต่าง ๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรมี 3 กลุ่ม คือ

1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อายุ 10-13 ปี ในโรงเรียนที่มีขนาดห้องเรียน ระดับประถมปีที่ 5 ตั้งแต่ 8 ห้องเรียนขึ้นไป ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ใน ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2539 จำนวน 2,382 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 7 โรงเรียน

1.2 ผู้ปกครองของนักเรียน ในข้อ 1.1

1.3 ครูประจำชั้นผู้สอนนักเรียน ในข้อ 1.1

2. กลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อายุ 10-13 ปี โดยสุ่มมาจากประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 300 คน

2.2 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ในข้อ 2.1

2.3 ครูประจำชั้นในชั้นประถมปีที่ 5 ในข้อ 2.1

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปร ได้แก่ สถานภาพของบุคคล และการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานภาพของบุคคล หมายถึง สถานภาพตามหน้าที่ของบุคคลในฐานะนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

2. ประภพของการตัดสินใจการกระทำ หมายถึง การตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม หรือ การใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ห้องขึ้นไป มีนักเรียนห้องละประมาณ 40 คน

4. ครู หมายถึง ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือผู้อุปการะเลี้ยงดูนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

6. การให้ความเชื่อถือ (Credit) หมายถึง การแสดงความพอใจที่ตัวละครในแบบทดสอบประพฤติตนเหมาะสม

7. การตำหนิ (Blame) หมายถึง การแสดงความไม่พอใจที่ตัวละครในแบบทดสอบประพฤติตนไม่เหมาะสม

นิยามปฏิบัติการ

1. การตัดสินการกระทำ หมายถึง การตัดสินเหตุการณ์การกระทำในชั้นเรียนด้วยวิธีการให้ความเชื่อถือและการตำหนิในด้านจริยธรรม (Moral) การเอื้อสังคม (Prosocial) และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement)

1.1 การตัดสินการกระทำในด้านจริยธรรม หมายถึง การตัดสินการกระทำในการปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงาม เหมาะสมได้แก่ การไม่ขโมย การปฏิบัติตามกฎ การไม่โกง การแจ้งเรื่องผู้กระทำความผิด การไม่ทำร้ายรังแก และ การไม่โกหก ส่วนการกระทำที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมได้แก่ การขโมย การไม่ปฏิบัติตามกฎ การโกง การไม่แจ้งเรื่องผู้กระทำความผิด การทำร้ายรังแก และการโกหก

1.2 การตัดสินการกระทำในด้านการเอื้อสังคม หมายถึง การตัดสินการกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การแบ่งปัน การบริจาค การเสียสละ การปลอมโยนและ การช่วยเหลือ ส่วนการกระทำที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่แบ่งปัน การไม่บริจาค การไม่เสียสละ การไม่ปลอมโยนและ การไม่ช่วยเหลือ

1.3 การตัดสินการกระทำในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การตัดสินการกระทำที่ประสบความสำเร็จได้แก่ การทำคะแนนสอบได้ดี การทำโจทย์คณิตศาสตร์ได้ การทำงานตามสั่งในชั้นเรียนได้สำเร็จ มีความพร้อมในการเรียน การทำการบ้านได้เรียบร้อย มีความอดทนในการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียน มีความมุ่งมั่นในการเรียนเพื่อความสำเร็จ มีความตั้งใจในการเรียนเพื่อความสำเร็จ ต้องการมีความก้าวหน้าในการเรียน การปรับปรุงตนเอง

เพื่อความสำเร็จ ความพยายามและมีความขยันในการเรียนเพื่อความสำเร็จ/ ส่วนการกระทำที่ไม่ประสบความสำเร็จ ได้แก่การจะทำคะแนนสอบได้ไม่ดี การทำโจทย์คณิตศาสตร์ไม่ได้ การเรียนตามสั่งได้ไม่สำเร็จ ไม่มีความพร้อมในการเรียน การทำการบ้านไม่เรียบร้อย ไม่มีความอดทนในการเรียน ความไม่รับผิดชอบในการเรียน ไม่มีความมุ่งมั่นการเรียนเพื่อความสำเร็จ ไม่มีความตั้งใจในการเรียนเพื่อความสำเร็จ ไม่ต้องการมีความก้าวหน้าในการเรียน การไม่ปรับปรุงตนเองเพื่อความสำเร็จ ความไม่พยายามและไม่มีความขยันในการเรียนเพื่อความสำเร็จ

การตัดสินการกระทำพิจารณาจากค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนของความเชื่อถือและการทำหนี

2. การตัดสินการกระทำโดยยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน หมายถึง คะแนนของความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือการกระทำดีกับการทำหนีการกระทำเลว

2.1 การตัดสินการกระทำโดยยึดหลักหน้าที่ หมายถึง การตัดสินการกระทำโดยมีการให้คะแนนการทำหนีต่อการกระทำเลวมากกว่าการให้คะแนนความเชื่อถือต่อการกระทำดี คะแนนความแตกต่างมีค่าเป็นลบ

2.2 การตัดสินการกระทำโดยยึดหลักปณิธาน หมายถึง การตัดสินการกระทำโดยมีการให้คะแนนความเชื่อถือต่อการกระทำดีมากกว่าการให้คะแนนทำหนีการกระทำเลว คะแนนความแตกต่างมีค่าเป็นบวก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำของนักเรียนในชั้นเรียนระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง เกี่ยวกับจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจกระทำ
2. การตัดสินใจกระทำในด้านจริยธรรมตามแนวทางของ เพียเจต์ โคลเบอร์ก เรสต์ และฟุลเลอร์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจกระทำในด้านจริยธรรม
4. การตัดสินใจกระทำในด้านการเอื้อสังคม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจกระทำในด้านการเอื้อสังคม
6. การตัดสินใจกระทำในด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจกระทำในด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจกระทำ (Judgment)

การตัดสินใจในความหมายทางตรรกศาสตร์นำมาใช้ในการพิจารณาทางกฎหมายโดยที่กฎหมายเป็นการรวมศาสตร์ต่าง ๆ โดยนำส่วนที่ดีและเหมาะสมขึ้นมาวางเป็นกฎเกณฑ์ให้ประชาชน ปฏิบัติตาม เพื่อความสงบเรียบร้อยและเพื่อความเป็นธรรมของสังคม เนื่องจากการตัดสินใจเป็นกระบวนการคิดทางตรรกศาสตร์ประการหนึ่ง

หลักกระบวนการความคิดทางตรรกวิทยามี 3 ขั้นตอนคือ

1. กระบวนการสร้างแนวความคิด (Conception) ได้แก่ กระบวนการที่จิตรับอารมณ์ทางประสาทสัมผัสเข้าไปเป็นความรู้ที่อยู่ในจิต ซึ่งเรียกว่าเป็นความคิดรวบยอด (Concept) และเมื่อแสดงออกมาเป็นภาษาเรียกว่า ศัพท์ (Term)
2. กระบวนการพิจารณาเทียบเคียง (Judging) ได้แก่ การที่จิตนำความคิดรวบยอด (Concept) สองอันมาเปรียบเทียบกัน ผลของการพิจารณาเทียบเคียงเช่นนี้ เรียกว่าการพินิจ (Judgment) และเมื่อแสดงออกมาเป็นภาษา เราเรียกว่า ญัตติ หรือ ประพจน์ (Proposition)

3. กระบวนการคิดหาเหตุผล (Reasoning) ได้แก่การที่จิตนำเอาการพิเคราะห์ หนึ่ง หรือสองอันมาเทียบเคียงกันดูแล้วพิจารณาหาเหตุผลจนพบความจริงอย่างหนึ่ง ผลของกระบวนการ ใฝ่หาห้วงเหตุผล เรียกว่าการคิดหาเหตุผล (Reasoning) เมื่อแสดงออกมาเป็นภาษา เราเรียกว่า การอ้างเหตุผลโต้แย้ง (Argument) การตัดสินใจด้วยการคิด (Thinking) หรือการ ดำเนินตามเหตุผล (Reasoning) ชื่อว่าการพิเคราะห์ (Judgment) (พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครธวัชพงศ์ประพันธ์. 2508 : 180 ; อ้างอิงมาจาก วิชา มหาคณ. 2522 : 21 - 22)

การตัดสินใจ (Judgment) ตามแนวทางด้านกฎหมาย หมายถึง การตัดสินใจการพิพากษา (ไชยวัฒน์ บุณาค. 2529 : 91; ธง ลีพึงธรรม. 2527 : 177)

การตัดสินใจ (Judgment) หมายถึง การตัดสินใจโดยอาศัยการฟังข้อเท็จจริงในข้อโต้แย้ง ในประเด็นต่างๆ และพิจารณาตัดสินว่าสิ่งใดเหมาะสมและยุติธรรมที่สุด (Steven H. Gifus ; 1991 : 256)

การตัดสินใจ (Judgment) หมายถึง การตัดสินใจอย่างเป็นพิธีการเพื่อประกาศในศาลหรือ กลุ่มลูกขุน เพื่อการลงโทษที่สมควร (Curzon. 1983 : 199-200)

สรุปว่า การตัดสินใจ หมายถึง ผลของการเปรียบเทียบข้อเท็จจริงหนึ่งหรือสองข้อ โดย พิจารณาจากข้อโต้แย้งและการคิดหาเหตุผล การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาการตัดสินใจการกระทำในด้าน จริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับการตัดสินใจการกระทำในด้าน จริยธรรมมีการศึกษา และการวิจัยในเด็กและผู้ใหญ่ โดยการวัดและการประเมินการตัดสินใจทาง จริยธรรมด้วยแบบทดสอบและวิธีการซึ่งใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินการตัดสินใจการกระทำในด้าน จริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในลักษณะของหน้าที่หรือปณิธาน ดังนั้นจึงนำเสนอแนวทางการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมก่อนด้านอื่น ๆ

การตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1984) - กล่าวว่า จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็น กฎเกณฑ์หรือมาตรฐาน ของการประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นมา มีพฤติกรรม ของตนเอง โดยสังคมเป็นสิ่งที่ตัดสินการกระทำนั้นว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520 : 3 - 5) ให้ความหมาย ของจริยธรรมไว้ว่าลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรม ทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณลักษณะ

อย่างหนึ่งดังนี้ คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และอีกประการก็คือคือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมเป็นการกระทำที่สังคมทำโทษ หรือพยายามกำจัด และผู้ที่กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกเป็นที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูง คือ ผู้ที่มีลักษณะพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย

ความหมายของจริยธรรมได้รวมไปถึงการกระทำที่สังคมยอมรับมากกว่าการมีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับหรือมีการลงโทษจากสังคมนั้นเอง วิธีการไม่ยอมรับของสังคมขึ้นกับความรุนแรงของการกระทำผิด หากมีการทำผิดไปจากเกณฑ์ปกติที่มากเกินไปจนไม่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่นแล้ว สังคมยังต้องกำหนดข้อกำหนดบังคับไว้ยิ่งกว่าข้อบังคับของสังคมหรือศาสนาในรูปแบบของกฎหมายที่บัญญัติ การลงโทษต่อการละเมิดในทรัพย์สินและร่างกายในรูปแบบของกฎหมายอาญา

ความหมายของจริยธรรม จริยธรรมโดยสรุปหมายถึงแนวทางในการปฏิบัติตน ในสิ่งที่ดีงาม เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

การตัดสินการกระทำด้านจริยธรรม (Moral Judgment) ตามแนวคิดของเพียเจต์

กระบวนการพิจารณาเทียบเคียงโดยการนำความคิดรวบยอดสองอันมาเปรียบเทียบกัน นั้น ผลของการพิจารณาเทียบเคียงเรียกว่าการตัดสิน (Judgment) ในการศึกษาการตัดสินในด้านจิตวิทยา ได้มีการศึกษาของฌอง เพียเจต์ (Piaget. 1951 : 87) ในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ในการสมมุติสถานการณ์ให้เด็กเลือกตัดสิน 2 สถานการณ์ เพียเจต์เห็นว่าเด็กในวัยนี้มีระดับสติปัญญาในยังไม่เข้าสู่วัยที่มีวุฒิภาวะเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เพียเจต์ทำการศึกษาการตัดสินจริยธรรมโดยศึกษาโดยวิธีการให้เด็กตัดสินสถานการณ์ขัดแย้ง 2 สถานการณ์

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2530 : 236 อ้างอิงมาจาก; Piaget. 1965) เพียเจต์มีความเชื่อว่าความหมายทางจริยธรรมสำหรับเด็กมี 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ (Duty) พฤติกรรมใดก็ตามที่แสดงถึงความเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือเป็นแต่คำสั่งสอนของผู้ใหญ่เป็นของดี
2. ลายลักษณ์อักษร (Letter) พฤติกรรมทางจริยธรรมคือ สิ่งที่เหมาะสมเป็นตัวอักษรมากกว่าความเชื่อถือที่เป็นนามธรรม

3. ความรับผิดชอบ (Responsibility) ความรับผิดชอบพฤติกรรมในลักษณะของ
ปรนัยจะลดน้อยลง โดยมีความสัมพันธ์ผกผันกับระดับอายุของเด็ก

การศึกษาทางจริยธรรมของเพียเจต์เน้นเรื่องจรรยาวิพากษ์ (Moral Judgment) หรือ
การตัดสินทางจริยธรรมของเด็กอายุ 5 - 13 ปี เพียเจต์ศึกษาโดยวิธีเดียว คือการสังเกตอย่าง
ใกล้ชิดและสังเกตเป็นรายบุคคลเป็นจำนวนมาก เช่น การศึกษาจริยธรรมในเด็กอาจดูได้จากการ
เล่นของเด็ก โดยเริ่มเล่นโดยไม่มีกฎเกณฑ์ใช้ตนเองเป็นใหญ่ มุ่งแต่เอาชนะชนะเพื่อตนเพียงอย่าง
เดียว ต่อมาจึงเกิดความร่วมมือระหว่างเพื่อนเล่นด้วยกัน จนกระทั่งสามารถทำตามกฎเกณฑ์ตาม
ความรู้สึกผิดชอบของตน

การศึกษาโดยวิธีการสังเกต เพียเจต์สรุปพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กแบ่งเป็น 2
ขั้นใหญ่คือ

1. ระยะที่เด็กยึดกฎเกณฑ์จากผู้อื่น (Heteronomous) ซึ่งมีอายุประมาณ 0 - 8 ปี
เป็นระยะที่บิดา มารดา และผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อเด็กในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างชัดเจน
เด็กจะนับถือความถูกต้อง ความผิด ความดีความไม่ดีในลักษณะตายตัว (Fixed Rules) ถ้าทำผิด
ต้องรับโทษโดยไม่คำนึงถึงแรงจูงใจหรือสาเหตุในการกระทำ

2. ระยะที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตนเอง (Autonomous) เป็นระยะที่เด็กเริ่มพัฒนา
จริยธรรมขึ้นสู่ความคิดที่เป็นของตนเอง ใช้เหตุผลโดยคำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาถึงผล
ที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยซึ่งพัฒนาการที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสติปัญญาและ
อายุ

วิธีการในการศึกษาจริยธรรมของเพียเจต์นั้นเป็นการวัดเป็นรายบุคคลในรูปของการ
สัมภาษณ์โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์คู่ กล่าวถึงการกระทำของเด็กสองคนในลักษณะที่
คล้ายคลึงกัน แต่ต่างกันที่ความตั้งใจ แรงจูงใจ และผลที่เกิดขึ้นตามมา หลังจากนำคำตอบมา
พิจารณาตัดสินตามเกณฑ์ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแล้ว เพียเจต์ตั้งเกณฑ์จรรยาวิพากษ์ไว้
6 เกณฑ์ดังนี้คือ

1. การตัดสินจากเจตนา (Intentionality in Judgment) เด็กอายุน้อยจะตัดสิน
พฤติกรรมว่าดี หรือไม่นั้นมักตัดสินจากปริมาณของความเสียหายที่เกิดขึ้น (Actual Physical
Consequences) ส่วนเด็กโตนั้นจะตัดสินดูจากความตั้งใจหรือเจตนาในการกระทำที่ไม่ดีของ
บุคคลนั้น (Intend to do Harm) ว่ามีเจตนาในการทำไม่ดีหรือไม่

2. การตัดสินจากการเกี่ยวโยง (Relativism in Judgment) เด็กอายุน้อยจะตัดสิน
ความถูกหรือผิดว่าต้องเป็นทางหนึ่งทางใดและในลักษณะเด็ดขาด (Absolute) ทุกคนต้องเห็น

เหมือนกันและถือว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่มองถูกเสมอ ส่วนเด็กโตนั้นจะตัดสินต่อสถานการณ์และความเกี่ยวข้องถึงสภาพการณ์หรือความเกี่ยวข้องของเหตุการณ์นั้นกับบุคคล

3. การตัดสินเหตุการณ์เป็นอิสระจากการลงโทษ (Independence of Sanction)
เด็กอายุน้อยตัดสินความไม่ดีจากการลงโทษ แต่เด็กโตจะตัดสินจากการกระทำว่าไม่ดีเพราะการกระทำนั้นขัดต่อกฎเกณฑ์ หรือก่อความเดือดร้อนต่อผู้อื่น

4. การตัดสินโดยใช้ระบบตาต่อตา (Use of Reciprocity) เด็กอายุน้อย อายุ 4 ปี จะทำนั้นขัดต่อกฎเกณฑ์ หรือก่อความเดือดร้อนต่อผู้อื่นใช้ระบบตาต่อตาน้อยกว่าเด็กอายุ 7-10 ปี แต่เด็กอายุ 11-13 ปี จะเริ่มมองเห็นสิ่งที่เป็นนามธรรมกว่าระบบตาต่อตา เช่น ความเห็นใจกัน ความกตัญญู หรือความรักความเข้าใจ

5. การตัดสินจากการลงโทษเพื่อดัดนิสัย (Use of Punishment as Restitution and Reform) เด็กอายุน้อยจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนักเพื่อดัดนิสัยผู้กระทำผิด ส่วนเด็กโตจะตัดสินเช่นนั้นน้อยลง

6. การตัดสินจากการยึดหลักของโชคชะตา (Naturalist View of Misfortune) เด็กอายุน้อยจะมีความเชื่อว่าการบาดเจ็บหรือการทำความผิดเกิดขึ้นโดยบัญชาของพระเจ้าหรือเกิดขึ้นด้วยโชคชะตามากกว่าเด็กโต

ต่อมา ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kolberg) ได้พัฒนาแนวคิดของเพียเจต์ สร้างเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กโดยใช้เหตุผลจรรยาวิพากษ์ (Moral Judgment)

การตัดสินตามแนวคิดของโคลเบอร์ก

ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กโดย โคลเบอร์ก (พรณทิพย์ จีรวรรณบุศย์. 2530 : 241; อ้างอิงมาจาก Kolberg. 1984) ใช้วิธีการสัมภาษณ์จากเหตุการณ์สมมุติ ในลักษณะของการตัดสินความดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด (Hypothetical Moral Dilemmas) สภาพการณ์ที่สร้างขึ้นใช้คำถามปลายเปิด ในการสร้างทฤษฎีจากคำตอบในปัญหาแต่ละเรื่อง โคลเบอร์กสร้างระดับจรรยาวิพากษ์หรือการตัดสินเป็น 3 ระดับ โดยแต่ละระดับ มีเหตุผลทางจรรยาวิพากษ์ แบ่งเป็นระดับละ 2 ชั้น ดังนั้นระดับก่อนมีจริยธรรมอย่างมีเหตุผล ระดับมีจริยธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์และระดับมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณ์ญาณ ดังนี้

1. ระดับก่อนมีจริยธรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล (Preconventive Level) ในระดับนี้พฤติกรรมจริยธรรมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ผู้มีอำนาจกำหนดให้หรือเพื่อผลประโยชน์ของตนเองเป็นใหญ่ แบ่งเป็น 2 ขั้นดังนี้

1.1 ระดับจริยธรรมของผู้อื่น (Heteronomous Morality) ได้แก่ การที่เด็กจะตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดถูกหรือผิดนั้นขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือพฤติกรรมของเด็กกำหนด ได้แก่ บิดามารดาหรือครูอาจารย์ของเด็ก เป็นต้น

1.2 ผลประโยชน์ของตนเองเป็นใหญ่ (Individualism and Instrumental Purpose and Exchange) เหตุผลของการมีพฤติกรรมที่ดีของเด็กจะขึ้นกับรางวัลหรือสิ่งของที่เด็กได้รับ ถ้าเด็กได้รับรางวัล เช่น คำชม ชมเชย เงิน จากการกระทำพฤติกรรมดี

2. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้เริ่มใช้กฎเกณฑ์ซึ่งมาากำหนดความถูกต้องเหมาะสม ยอมรับกฎเกณฑ์ของกลุ่มที่กำหนดในสังคม เช่น ระเบียบประเพณี กฎหมาย ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นคือ

2.1 การยอมรับของกลุ่ม (Mutual Interpersonal Expectations Relationships and Interpersonal Conformity) พฤติกรรมที่เหมาะสมของพัฒนาการในวัยนี้ คือการยอมรับของกลุ่ม หรือยอมรับของพวกพ้อง เช่นกลุ่มเพื่อน (Peer Group) เป็นต้น

2.2 ระเบียบของสังคม (Social System and Conscience) ในขั้นนี้ พฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับระเบียบประเพณี หรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ เช่น การฆ่าสัตว์เป็นสิ่งไม่ดี เพราะศีลห้าในศาสนาพุทธห้ามไว้ การบวชของลูกชายเป็นสิ่งที่เหมาะสม เป็นต้น

3. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post Conventional Level) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นกับอิทธิพลของสังคมและกระบวนการสังคมประกิตของบุคคล สิ่งที่ดีงามถูกต้องคือ สิ่งที่คนในสังคมส่วนมากยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม และจากเรียนรู้ในการเป็นสมาชิกของสังคมสามารถทำให้บุคคลพัฒนาสิ่งที่ดีเหมาะสมได้ด้วยตนเอง ในลักษณะที่เป็นสากลนิยมแบ่งพัฒนาการของจริยวิพากษ์ในระดับนี้ 2 ขั้น

3.1 สัญญาของสังคม (Social Contract or Utility and Individual Rights) พฤติกรรมที่ถูกควรในขั้นนี้ได้แก่พฤติกรรมที่เสียส่วนมากในสังคมยอมรับและเห็นด้วยเช่น การมีพิธีแต่งงานเป็นสิ่งที่ยอมรับของสังคมมากกว่าการหนีตามกันไป เป็นต้น

3.2 คุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle) เหตุผลที่ใช้ในจริยวิพากษ์ในขั้นนี้คือ ความถูกต้องที่เป็นสากล ได้แก่ความถูกต้องที่เป็นที่ยอมรับจากคนส่วนมาก

ทั่วโลกและทุกสังคม เช่น ความมีใจยุติธรรมเป็นสิ่งที่ดีไม่ว่าอยู่ที่ใด หรือสถานการณ์เช่นไร และ คุณธรรมสากลนี้หล่อหลอมจิตใจมนุษย์ด้วยกาลเวลา และด้วยกระบวนการสังคมประกิตของมนุษย์แต่ละคน

ต่อมาสานุศิษย์ของโคลเบอร์กได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยอาศัยทฤษฎีของโคลเบอร์กโดยทำให้ทฤษฎีมีความเป็นปรนัยขึ้น โดย เจมส์ อาร์ เรสต์ (James R. Rest)

แบบวัดจริยวิพากษ์หรือการตัดสินโดยเรสต์

เรสต์ได้สร้างเครื่องมือวัดระดับจริยวิพากษ์ตามแนวปัญหาจริยธรรมของโคลเบอร์ก โดยทำการปรับปรุงเครื่องมือวัดให้มีลักษณะเป็นปรนัยเพื่อการตีความ ได้แก่ เดอะ ดีไฟน์นัง อิชซู เทสต์ โดยเรสต์มีความเชื่อว่าเหตุผลที่ใช้ในจริยวิพากษ์ของแต่ละบุคคลมีได้อยู่ที่ระดับเดียว แต่บุคคลแต่ละคนสามารถใช้เหตุผลจริยวิพากษ์ได้มากกว่า 1 ชั้น แบบวัดจริยวิพากษ์ของเรสต์วัดระดับจริยธรรมของเด็กในลักษณะที่เป็นปรนัยขึ้น โดยเรสต์แบ่งเหตุผลทางจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น

ขั้นที่ 1 การหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ (Punishment-Orbedience Orientation) เป็นขั้นที่เด็กจะยึดพันธะที่มีต่อกัน (Obligation) ได้แก่ พันธะต่อผู้มีอำนาจเหนือตน เช่นบิดาหรือครู เป็นสำคัญ เพื่อให้รอดพ้นจากการลงโทษจากผู้ที่มีอำนาจเหล่านั้น

ขั้นที่ 2 การแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน (Instrument Hedrism and Exchange) ในขั้นนี้พฤติกรรมจริยธรรมจะขึ้นอยู่กับวัตถุ รางวัล หรือการมีการตอบแทนในลักษณะที่เท่าเทียมกัน โดยทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความพึงพอใจ แลกเปลี่ยนกัน

ขั้นที่ 3 การให้ผู้อื่นยอมรับตน (Orientation to Approval and Personal Concordance) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับการรักษาสัมพันธภาพอันดีต่อกัน เป็นพันธะทางจริยธรรม (Moral Obligation) รางวัลหรือสิ่งตอบแทนไม่มีความสำคัญเท่าการรักษาสัมพันธภาพอันดีของบุคคลใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎเกณฑ์ของสังคม (The Law and Order Orientation) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับทำให้เกิดความสมดุลย์ในสังคมส่วนใหญ่ โดยสนับสนุนผู้นำปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

ขั้นที่ 5 การใช้หลักความคิดทางจริยธรรม (Principle Moral Thinking) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับความสมดุลระหว่างบุคคลในสังคม มีความเข้าใจในสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ชั้นย่อยดังนี้

ก. ชั้น 5A ได้แก่ การเห็นชอบและเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมโดยวิธีการแบบประชาธิปไตย ยอมรับค่านิยมและความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ในสังคม

ข. ชั้น 5B ได้แก่ การมีอุดมคติในการสร้างสรรค์ให้สังคมอยู่ในสภาพที่เต็มไปด้วยความรักและสันติภาพไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ มีเสรีภาพ ภราดรภาพและมีความเสมอภาคระหว่างสมาชิกของสังคม

ชั้นที่ 6 การใช้หลักความคิดขั้นสูง (Organized Principle) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับความถูกต้องอันเป็นสากล ความยุติธรรมสำหรับมนุษยชาติ โดยไม่ติดอยู่กับกฎเกณฑ์หรือประเพณีที่ยึดถืออยู่ในสังคม บุคคลที่มีจริยธรรมในขั้นนี้สามารถสร้างขอบเขตของพันธะ และสิทธิอันยึดถือเป็นหลักสากลได้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์ที่เขาเรียนรู้มาในสังคม และจากกระบวนการทางสังคมประกิจของเขา

ทฤษฎีของโคลเบอร์กทำให้เกิดความคิดว่าการคิดด้านพื้นฐานทางจริยธรรมตามความเป็นจริงนั้นอาจมีขั้นที่สูงกว่าชั้นความคิดตามจริงของเด็กก็ได้ เช่น การคิดของเด็กเกี่ยวกับความผิดถูกในชั้นที่ 3 คือ ขั้นทำตามผู้อื่นเห็นชอบ ในบางครั้งเด็กสามารถแสดงความเห็นหรือมีคำถามในชั้นที่ 4 คือทำตามกฎหมายและสังคมได้ มีงานที่สนับสนุนว่าในสองขั้นนี้มีความก้ำกึ่งกันอยู่ งานของโคลเบอร์กได้รับการอ้างถึงในงานวิจัยระดับสากลเป็นจำนวนมาก ต่อมาโคลเบอร์กได้เปลี่ยนแนวคิดในบางจุด โดยเขาใช้สถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรมมาทำการศึกษาด้านจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ศิษย์ของโคลเบอร์กได้พัฒนาโครงเรื่อง และสถานการณ์เช่นเจมส์ เรสต์ (James Rest) อธิบายประเด็นและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดีขึ้น โคลเบอร์กและผู้ร่วมงานได้ปรับปรุงวิธีการอธิบายการตัดสินใจจริยธรรมให้ดีขึ้นและเขาเห็นว่าในชั้นที่ 6 นั้นโดยแท้จริงเป็นการยากที่จะระบุชัดเจนลงไปได้ โคลเบอร์กเห็นว่าการขโมยหรือการก้าวร้าวนั้นเป็นสิ่งที่ผิดตามกฎหมายที่ผู้ใหญ่กำหนดขึ้นโดยมิได้พิจารณาถึงความพร้อมในการคิดในด้านจริยธรรมของเด็ก ดังนั้นการขโมย โกหก หรือการก้าวร้าว เด็กได้กระทำไปก่อนที่จะเติบโตพอที่จะทราบถึงเหตุผลของการกระทำเช่นนั้นได้ดังนั้นผู้ใหญ่ต้องมีความเข้าใจในสิทธิของเด็กในส่วนนี้มีความเป็นประชาธิปไตยเพื่อนำมาใช้ในการสอนจริยธรรมแก่เด็กอย่างถูกต้องต่อไป การตัดสินใจจริยธรรมนั้นควรใช้มุมมองร่วมกันทั้งแนวคิดของเพียเจต์และโคลเบอร์ก (Levin. 1983 : 302)

การตัดสินใจกระทำตามแนวคิดของฟูลเลอร์

ฟูลเลอร์ (Fuller. 1969) นักปรัชญาทางกฎหมายอธิบายความหมายไว้ ดังนี้
จริยธรรมโดยยึดหลักปณิธานพบได้ในปรัชญากรีกโบราณ เป็นจริยธรรมของการมีชีวิต

ที่ดีกว่าเดิมมีลักษณะอุดมคติสูงเกี่ยวกับพลังอำนาจของมนุษย์ เฟลโตและอริสโตเติลนักปรัชญากรีกเสนอว่ามนุษย์ต้องการตระหนักถึงความสามารถสูงสุดของตนเองไม่ว่าตนเป็นพลเมืองหรือผู้บริหารหากกระทำผิดพลาดไปต้องใช้เกณฑ์ทางหน้าที่มาแก้ไขและตัดสินใจโทษ

จริยธรรมโดยยึดหลักปณิธานเป็นการเริ่มต้นความสัมฤทธิ์ผลของมนุษย์ ส่วนจริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่เป็นพื้นฐานกฎเกณฑ์ต่างๆเพื่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ในสังคม เพื่อป้องกันการล้มเหลวของระบบสังคม เปรียบเทียบจริยธรรมโดยหน้าที่ได้กับบัญญัติบทห้ามทางคัมภีร์ศาสนาโบราณ เพราะไม่ได้เน้นที่การลงโทษแต่ต้องการให้มนุษย์ตระหนักและยอมรับความต้องการพื้นฐานของสังคมในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม

ฟุลเลอร์พบความไม่สมมาตร (Asymetry) ของการให้ความเชื่อถือและการทำหนึ่ต่อการตัดสินใจการกระทำในด้านการไม่สัมฤทธิ์และด้านจริยธรรม โดยพบว่ามีลักษณะปณิธานสูงและต่ำมากในการตัดสินใจการกระทำด้านการไม่สัมฤทธิ์และด้านจริยธรรมตามลำดับ ต่อมาภายหลังนักจิตวิทยาด้านพุทธิปัญญาได้พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้นได้แก่การมุ่งปณิธาน(Hamilton. 1990 ; citing Levine and Tapp. 1977) และเช่นเดียวกับนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม ได้พบว่า ความเจริญงอกงามสูงสุดในมนุษย์ คือ การประสบผลสำเร็จในสัจการแห่งตน (ดวงเดือน คาสตรภัทร. 2535 : 409) ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับจริยธรรมโดยยึดหลักปณิธานตามแนวทางของฟุลเลอร์

แฮมิลตัน (Hamilton. 1990) ได้อธิบายลักษณะของจริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่และจริยธรรมโดยยึดหลักปณิธานในลักษณะ แบบอุดมคติดั้งเดิม มีความแตกต่างกันสองรูปแบบ (Terms) ดังนี้

1. ลักษณะการจูงใจ (Motive)
2. ความรับผิดชอบ (Accountability)

ในความหมายของการจูงใจแสดงถึงแรงขับ (Drive) ในตัวบุคคลที่ผลักดันให้บุคคลแสดงการกระทำ (Action) ที่เหมาะสม หรือไม่เหมาะสมต่อสังคม

ในความหมายของการรับผิดชอบคือการรับผิดชอบต่อผลของการกระทำผิดหรือการละเมิดกฎเกณฑ์

การอธิบายลักษณะของจริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่ในลักษณะความรับผิดชอบ ได้แก่ จริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่หมายถึงหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้น มาตรฐานขั้นต่ำสุดคือการถูกลงโทษโดยการกล่าวหาว่ากระทำผิดเกิดขึ้นบุคคลต้องรับโทษ แต่หากไม่มีการกล่าวหาที่ไม่ต้องรับโทษ การกล่าวหาต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุผลเท่านั้นจึงลงโทษได้

ในความหมายของการจูงใจนั้นเกี่ยวเนื่องมาจากแรงผลักดันภายนอก ได้แก่ การเกรงกลัวการถูกลงโทษ เป็นลักษณะของจริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่

การตัดสินใจด้านกฎหมายและด้านศีลธรรมหรือจริยธรรมนั้นมีความสัมพันธ์กัน และมาจากรากฐานเดียวกัน ดังที่ ออสติน นักปรัชญาทางกฎหมาย กล่าวว่าจริยธรรมหมายถึงความดีหรือระบบความถูกต้องในจิตใจของคนและปรากฏเป็นขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี ซึ่งประเพณีเป็นประจำจนคนในสังคมต่างรับรู้และยอมรับเช่นนั้น ขนบธรรมเนียมที่ยึดถือในลักษณะที่มีการฝ่าฝืนแล้วฝ่ายที่ถูกล่วงเกินจะต้องมีอำนาจบังคับการ (Sanction) จะต้องเอาเรื่องให้ได้ ทำให้ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า กฎหมายประเพณี ซึ่งมีสภาพบังคับโดยอัตโนมัติ เพื่อที่ผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืนเกิดเกรงกลัวการถูกตำหนิและการลงโทษจากสังคมเพื่อจะได้ไม่กระทำความผิดอีก นั่นคือลักษณะที่ทำให้เกิดภาระหน้าที่ (Duty) เพื่อพัฒนากฎหมายตามประเพณีให้ไปสู่ยุคของนิติบัญญัติ คือการสร้างกฎหมายบ้านเมืองเพื่อควบคุมดูแลผู้คนในสังคมให้ได้รับความยุติธรรม ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ผู้คนในสังคมจึงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (พิธิชัย ไชยแสงสุขกุล 2533 : 284) ลักษณะเช่นนี้เปรียบได้กับจริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่ตามแนวทางของฟุลเลอร์

ความคิดของโคลเบอร์ก (Kolberg . 1968; อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน ศาสตราภกร. 2535 : 337-338) สามารถนำมาเปรียบเทียบกับแนวคิดแบบฟุลเลอร์ ในความหมายเกี่ยวกับการกระทำด้านจริยธรรมโดยหน้าที่ ดังนี้ นักจิตวิทยาพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยา เห็นว่าศีลธรรมจรรยา นั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยม ซึ่งเป็นความเห็นเกี่ยวกับความปรารถนาหรือคุณสมบัติของความดี ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่ หรือสิ่งของ ต่าง ๆ เหล่านี้ ค่านิยมจะบอกถึงสิ่งที่ดีหรือเลว ว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ค่านิยมนั้นตรงข้ามกับความเป็นจริงเพราะความเป็นจริงคือการมองเห็น สิ่งเกิดวัดได้ ที่สามารถพิสูจน์ได้ สามารถบอกได้ถึงความจริงอยู่ในลักษณะจำนวน และความสัมพันธ์กับความจริงอื่น ๆ โคลเบอร์กศึกษาพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยาจากการเจริญเติบโตของเด็ก ถ้าเด็กประสบความสำเร็จในการตัดสินใจศีลธรรมจรรยา มีความก้าวหน้าในขั้นสูง เมื่อเด็กเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น เด็กจะประสบกับศีลธรรมจรรยาในรูปของความยุติธรรม ความหมายของโคลเบอร์กคือ เยาวชนจะมีพื้นฐานความคิด ในเรื่องสิทธิส่วนบุคคล โดยเห็นว่าหากมีการฝ่าฝืนสิทธิของบุคคลจะถือว่าเป็น การกระทำผิดโคลเบอร์กยืนยันว่า สิทธิของบุคคลตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมซึ่งกันและกัน บุคคลจึงมีความเสมอภาคในความเท่าเทียมและการติดต่อสื่อสารกันและกัน และได้รับรางวัลต่อการกระทำอย่างมีความเสมอภาคกัน ดังนั้น โคลเบอร์กเห็นว่า ความยุติธรรมในแง่กฎหมายนั้นเป็นความยุติธรรมต่อบุคคลทุกคนเพื่อดำรงสิทธิความเท่าเทียมกันของแต่ละคนนั่นเอง ในความเห็นของโคลเบอร์กการตัดสินใจศีลธรรม

แนวโน้มที่เป็นสากลใช้ได้ในทุกสถานการณ์ เช่นการตัดสินใจโทษต่อการกระทำผิดที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ขึ้นอยู่กับรากฐานของอุดมการณ์ของการลงโทษ

การลงโทษบุคคลต้องคำนึงถึงสิทธิของความเป็นมนุษย์อีกด้วย ดังที่ สมยศ เชื้อไทย (2539 : 176) ได้กล่าวว่าแนวคิดที่ว่ากฎหมายและศีลธรรมต่างกัน แต่มีรากฐานเหมือนกันนี้ ได้ให้ข้อสังเกตว่า เมื่อใดที่กฎหมายตกไปสู่ยุคที่ยึดติดกับพิธีการยามนั้นพลังของจิตใจที่จะแสวงหาความยุติธรรม และความดีงามอันเป็นคุณภาพที่ดำรงอยู่ในจิตใจของมนุษย์ทุกคนก็จะแสดงตนออกมาโดยมีผู้นำให้โลกเห็นและชักนำความคิดทางกฎหมายให้โน้มไปหาความเป็นธรรมมากขึ้น ลักษณะเช่นนี้เทียบได้กับจริยธรรมโดยยึดหลักปณิธาน นั่นคือการพัฒนาตนของมนุษย์นั้นต้องนำไปสู่ความปรารถนาสูงสุดคือการพัฒนาศักยภาพของตนนำไปสู่ความต้องการสิ่งที่ดีที่สุดของชีวิตของตน นักจิตวิทยาในกลุ่มแนวคิดของเพียเจต์ (Piagetian. 1965) สามารถนำมาเปรียบเทียบกับแนวคิดแบบฟูลเลอร์ ดังนี้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำด้านจริยธรรมโดยหน้าที่ในทฤษฎีด้านการพัฒนาสติปัญญาตามแนวของเพียเจต์กล่าวว่าระดับจริยธรรมแบบหน้าที่เทียบได้กับจริยธรรมขั้นแรกคือขั้นผิวดกฎเกณฑ์จากภายนอก (Heteronomous) เป็นระยะที่พ่อแม่หรือผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อเด็กมากในด้านจริยธรรม ในขั้นนี้เด็กยึดถือกฎเกณฑ์ต่างๆว่าหากทำผิดต้องได้รับโทษโดยไม่คำนึงถึงแรงจูงใจหรือสาเหตุของการกระทำนั้นๆ นั่นคือในแนวของเพียเจต์การกระทำของเด็กเป็นไปเพราะถูกบังคับ การกระทำของเด็กตามหน้าที่เป็นผลภายในจากลักษณะการจูงใจอย่างพอเพียงที่ต้องเกิดหน้าที่นั้น ลักษณะกฎหมายอาญาเป็นแบบอย่างของจริยธรรมโดยหน้าที่ด้วยความหมายนี้ เมื่อเปรียบกับจริยธรรมโดยปณิธานหมายถึงการมุ่งหวังไปข้างหน้าเพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดสู่เป้าหมายในระดับสูงของบุคคลซึ่งพบได้ในปรัชญากรีกโบราณนับว่าเป็นมาตรฐานจริยธรรมในรูปแบบอุดมคติ (Fuller. 1969) เมื่อเทียบกับแนวคิดแบบเพียเจต์ การกระทำทางจริยธรรมเป็นการแสดงออกมาในขั้นพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นสำนึกในกฎเกณฑ์ (Autonomous) พัฒนาการของเด็กในขั้นนี้เป็นระยะที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตนเองเด็กมีความคิดเป็นของตนเอง มีเหตุผลที่จะคำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการ กระทำนั้นด้วย ในขั้นตอนนี้การละเมิดกฎเกณฑ์ตามความหมายของเพียเจต์คือการดิ้นรนของมนุษย์ที่มุ่งไปสู่มาตรฐานของการมีปณิธาน การใช้ความพยายาม (Effort) ต้องอาศัยการยกย่องชมเชยไปสู่รางวัลเป้าหมายเป็นสิ่งที่เหมาะสมกว่าการใช้วิธีการลงโทษเมื่อประสบความล้มเหลว

จริยธรรมโดยหน้าที่เป็นพื้นฐานของการนำไปสู่การมีจริยธรรมโดยปณิธานด้วยโดยจริยธรรมโดยหน้าที่เป็นสิ่งที่เสริมในแนวอุดมคติก่อนจะนำไปสู่ความเฝ้ามองในลำดับต่อไป

ในตัวของตัวเองต้องพยายามไปสู่ผลสัมฤทธิ์สูงสุดของตนเนื่องจากแรงกดดันภายนอกจากพ่อแม่ที่กระตุ้นให้เด็กของตนมีการฝึกสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อมุ่งสู่จริยธรรมโดยปณิธานต่อไป

จริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่ หมายถึง ความสามารถในการกระทำให้ประสบความสำเร็จ (Capacity)

จริยธรรมโดยปณิธานหมายถึงการไปสู่จุดมุ่งหมายด้วยความพยายาม (Effort) การมีจริยธรรมย่อมเกิดจากการพยายาม นักปรัชญาพบว่า จริยธรรมไม่ได้เกิดขึ้นเนื่องจากพรสวรรค์ แต่จริยธรรมโดยมากเกิดจากการฝึกตน (Hamilton. 1990; citing Hart. 1968; Heider. 1958, Smart. 1970)

สรุปว่าจริยธรรมโดยยึดหลักหน้าที่คือการยอมรับต่อการลงโทษจากสังคม หากกระทำผิดถือว่าเป็นการตัดสินใจการกระทำของมนุษย์ในขั้นพื้นฐาน และจริยธรรมโดยยึดหลักปณิธานคือการให้รางวัลแก่ตนเองเมื่อประสบความสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงว่าจะได้รับคำชมเชยจากสังคมหรือไม่ นับเป็นการตัดสินใจการกระทำของมนุษย์ในขั้นสูง

การตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านจริยธรรม

สิ่งสำคัญในการอธิบายถึงการตัดสินใจจริยธรรมในกรณีที่ผู้ใหญ่ตัดสินใจว่าเด็กเข้าใจความถูกผิดต่างจากผู้ใหญ่หรือมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมต่างกับเด็กต้องพิจารณาใน 2 ประเด็น

1. การพิจารณาการตัดสินใจหรือการเข้าใจกับพฤติกรรมที่คล้ายตามกัน (Behavior Conformity) ความแตกต่างในกรณีนี้ต้องเข้าใจว่าในการที่เด็กทำร้ายกัน โกหก หรือขโมยนั้นเด็กทำตามกัน หรือพิจารณาว่าการที่เด็กกระทำลงไปนั้นเด็กเข้าใจหรือไม่ถึงเหตุผลของการกระทำเด็กที่ไม่รังแกกัน เพราะเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ผิดแต่เด็กอีกคนแสดงให้เห็นว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ผิดแต่เด็กก็ยังคงรังแกคนอื่นต่อไปแม้จะรู้ว่าการรังแกกันเป็นสิ่งที่ไม่ดี แสดงให้เห็นว่าการเข้าใจและพฤติกรรมของเด็กไม่ได้มีความสอดคล้องกัน เนื่องจาก การเชื่อมความเข้าใจของเด็กต่อการกระทำเลวและพฤติกรรมที่เด็กได้กระทำเลวไม่ได้ไปในทิศทางเดียวกัน ขณะที่เด็กคนแรกรังแกเด็กอีกคนหนึ่ง เพราะไม่เข้าใจว่าการทำร้ายหรือรังแกเป็นสิ่งที่เลว แต่เด็กคนที่สองรังแกเด็กอีกคนหนึ่ง แม้ว่าเด็กคนที่สองมีความเข้าใจว่าการรังแกเป็นสิ่งที่ผิด แต่เด็กคนที่สองนี้ยังคงรังแกเด็กอื่นต่อไป

2. โครงสร้าง (Structure) และเนื้อหา (Content) ในการคิดแบบจริยธรรม เช่น การถามเด็กที่มีพื้นฐานทางสังคมต่างกันในการกระทำความผิดอย่างหนึ่งว่ามีความผิดหรือไม่ เด็กอาจตอบไม่เหมือนกันการกระทำของเด็กนั้นเด็กสามารถแยกแยะออกได้ด้วยตนเองว่าถูกหรือผิด

คำถามต่อมาถามเหตุผลของเด็กว่าทำไมเหตุการณ์เดียวกันจึงตอบต่างกันเด็กย่อมตอบเหตุผลของแต่ละคน ดังนั้นจะเห็นว่าคำถามแรกเป็นเนื้อหา คำถามที่สองเป็นโครงสร้าง โดยวิธีการนี้ เพียเจต์และโคลเบอร์กรวมถึงผู้วิจัยอื่น ๆ นำมาใช้ในการตัดสินจริยธรรม โดยการให้เด็กอธิบายว่าการกระทำแบบไหนเรียกว่าการกระทำดีหรือการกระทำเลว (เป็นโครงสร้างทางจริยธรรมของเด็ก) โดยไม่ได้ใช้ความหมายว่าการกระทำใดเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมหรือลงโทษ (เนื้อหาด้านจริยธรรมของเด็ก) พัฒนาการด้านการตัดสินจริยธรรมในแนวของเพียเจต์และโคลเบอร์กเป็นการเน้นที่โครงสร้างไม่เน้นที่เนื้อหา โดยสิ่งที่เด็กเรียกว่าการกระทำที่ถูกหรือผิดเป็นสิ่งที่แตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่ม ในส่วนโครงสร้างในการตัดสินจริยธรรมมีความเหมือนกันแม้ในเด็กที่มีพื้นฐานทางครอบครัวและสังคมที่แตกต่างกัน และเป็นแนวโน้มที่เป็นสากล

อิทธิพลที่มีต่อการตัดสินการกระทำด้านจริยธรรม

1. ความตั้งใจ (Intentionality) โคลเบอร์กและเพียเจต์ศึกษาไว้พบว่าในเด็กที่โตขึ้นมีความเข้าใจในความตั้งใจของคนอื่นในการตัดสินการกระทำ (ในส่วนของเจตนาภายใน) เด็กที่โตขึ้นมีความมั่นใจต่อผลที่ตามมาด้วยงานของเพียเจต์ได้เสนอเรื่องราวเป็นคู่ในการกระทำผิดของตัวละครในเรื่องว่ามีความผิดแตกต่างกันหรือไม่ เด็กในเรื่องคนไหนหนักกว่ากันการกระทำของเสียหายนับเป็นจำนวนมากโดยไม่ตั้งใจกับการกระทำของเสียหายน้อยโดยตั้งใจ เด็กโตจึงอธิบายได้ว่าการกระทำโดยตั้งใจขึ้นกับลำดับในการอธิบายเรื่องราวด้วย เด็กโตสามารถอธิบายเจตนาภายในใจที่มีความตั้งใจว่าเป็นเจตนาที่ไม่ดี ต่อมาเมื่อมีการศึกษาในประเด็นที่ยากต่อการพิจารณาเจตนาในใจโดยดูจากขอบเขตที่นำมาตัดสิน เพราะบางครั้งเป็นการยากที่จะพิจารณาว่าเป็นเจตนาที่จะกระทำผิดหรือไม่โดยไม่ต้องคำนึงถึงรายละเอียดสถานการณ์แวดล้อมต่างๆในการทำให้เกิดการกระทำที่อาจมีการฝึกหัดขึ้นเพื่อลงพฤติกรรมได้ อิทธิพลต่อเรื่องราวและผลของการกระทำ ในการศึกษาโดยเพียเจต์และคนอื่นๆมีการเล่าเรื่องราวแก่เด็กอายุ 8-9 ปี เด็กในช่วงประถมต้นในบางครั้งไม่เข้าใจถึงการทำร้ายกันโดยเจตนาหรือโดยบังเอิญ การศึกษาในเด็กอายุ 7 ปี พบว่าการตัดสินใจจากความตั้งใจของเด็กพิจารณาเจตนาได้ง่ายหากดูเหตุการณ์นั้นจากภาพที่ดีไอมากกว่าพิจารณาจากคำบอกเล่า

2. การฝึกหัด (Training) มีผลต่อการตัดสิน การทดลองของแบนดูราและแมคโดแนล (Bandura and McDonald. 1963) นำสถานการณ์ที่เพียเจต์ใช้มา让孩子ตัดสินในลักษณะตรงข้าม โดยอาศัยตัวแบบมาฝึกเด็กก่อน พบว่าเด็กเปลี่ยนแปลงการตัดสินในลักษณะที่สังเกตความตั้งใจได้สูงขึ้น ความตั้งใจและเจตนาในใจมีลักษณะคล้ายการยึดตัวเอง

เป็นจุดศูนย์กลางของเด็ก โดยพิจารณาสถานการณ์ก่อนการทำการตัดสินใจตัดสินใจของเด็กทั้งใน
แนวของเพียเจต์และทฤษฎีการเรียนรู้ (Levin. 1983 : 304 - 305)

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมของเด็กและผู้ใหญ่

การตัดสินใจการกระทำของเด็กมีผลมาจากผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการกระทำ
ของเด็กด้วย เช่นทัศนคติและการตัดสินใจการกระทำของครูมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ
การกระทำของนักเรียนด้วย (Hamilton , Blumenfeld and Kushler . 1988 : 46) การตัดสินใจ
การกระทำของเด็กและผู้ใหญ่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน รวมทั้งอิทธิพลจากองค์ประกอบด้านอื่นๆอีก
(Hamilton and others. 1988 : 42 ; citing Bell and Chapman. 1986 : 595-603) โดย
ในงานวิจัยนี้คาดว่า สถานการณ์ชนิดเดียวกันในการกระตุ้นเด็กและผู้ใหญ่ในการตัดสินใจการกระทำ
ของเด็กและผู้ใหญ่ สามารถประเมินความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของเด็กและผู้ใหญ่ได้
จากการวัดการตัดสินใจการกระทำของเด็กและผู้ใหญ่จากคะแนนการตัดสินใจการกระทำของเด็กที่ได้
รับอิทธิพลจากผู้ใหญ่มากน้อยแตกต่างกันในเด็กแต่ละคน โดยในการวิจัยนี้ศึกษาในผู้ใหญ่คือครู
และผู้ปกครองของเด็กหรือผู้ปกครอง ในงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ครูมีอิทธิพลต่อการกระทำของ
เด็กในด้านบวกมากกว่าด้านลบ (Hamilton and others. 1988 : 42 ; citing Hoffman.
1975: 228-239)

การตัดสินใจการกระทำของเด็กในด้านต่างๆโดยเฉพาะในด้านจริยธรรมมีผลมาจากการ
อบรมเลี้ยงดูและการเลียนแบบผู้ใหญ่ด้วยดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของบุคคลได้แก่การอบรมแบบ
ประชาธิปไตย (Democracy) คือวิธีปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่
ตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ให้ความรัก
ความอบอุ่นมีเหตุผลยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมรับรู้
ในกิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง มีความเป็น
ตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสเหมาะสม (นงนุช เลิศโรจน์. 2533; อ้างอิง
มาจาก Roger. 1972) และดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินิก (2520)
แบ่งลักษณะการอบรมประเภทแบบใช้เหตุผลคือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แจกแจงเหตุผลต่างๆ
แก่เด็กให้ทำหรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำการสิ่งใดร่วมกับแบบรักสนับสนุน คือการอบรมเลี้ยงดูที่
พ่อแม่แสดงความรักอย่างเปิดเผยยอมให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของครอบครัว และมีความ
เข้าใจในความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี

สังคมปรกิตต่อการพัฒนาจริยธรรม (Schaimberg. 1988 : 579) สแกมเบอร์กกล่าวว่าเมื่อเด็กโตขึ้นเด็กใช้เวลากับเพื่อนมากกว่าอยู่กับพ่อแม่ โอกาสที่เด็กจะทำตัวละเมิดกฎเกณฑ์หรือไม่สามารถควบคุมอารมณ์ย่อมมีเพิ่มขึ้น ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กต้องร่วมกับการควบคุมตนเองของเด็กด้วย ฮอฟแมน (Schiamberg. 1988 : 579 ; citing Hoffmann. 1979) กล่าวว่า การมีวุฒิภาวะทางจริยธรรมต้องให้พ่อแม่มีสิ่งต่อไปนี้

1. มีเหตุผล โดยชี้ให้เห็นว่าการกระทำที่ไม่ดีคือการกระทำที่ไม่พึงปรารถนาต่อผู้อื่น เน้นเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ดีของเพื่อนมากกว่าการกระทำของผู้ใหญ่
2. ชี้ให้เห็นการทำเลว ต่อผู้อื่นอย่างค่อย ๆ เป็นไปตามลำดับเพื่อให้เด็กพัฒนาทักษะให้มีการยึดตนเป็นจุดศูนย์กลางลดน้อยลง และสามารถร่วมความรู้สึกต่อผู้อื่นได้มากขึ้น
3. พ่อแม่ต้องเข้าใจในความรู้สึกของเด็กทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจว่าเขาคิดว่าผู้ใหญ่เห็นว่าเขาโตแล้ว
4. พ่อแม่ต้องมีเหตุผลโดยมีพื้นฐานมาจากความรักใคร่เยื่อใยในตัวลูกทำให้เด็กได้ตระหนักถึงความต้องการและความรู้สึกหวังดีต่อผู้อื่น ทำให้ไม่เกิดความรู้สึกบิบบั่นในการถูกลงโทษเมื่อทำตัวไม่ดี พ่อแม่สามารถเพิ่มพฤติกรรมทางจริยธรรมแก่เด็กโดยอาศัยเวลาระยะยาวนานในการให้เหตุผลและการรักใคร่อาทรโดยต้องมีการอบรมเลี้ยงดูและมีการเสริมแรงอย่างชัดเจน (Power-Assertive Discipline) (เช่นวิธีการลงโทษ การลดสิทธิที่ควรให้ การบังคับทำตามกำหนด และอื่นๆ) โดยขึ้นกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันที (เช่นการเกเรทำร้ายกันของพวกเด็ก ๆ การทำลายข้าวของให้เสียหายและอื่น ๆ) (Schaimberg. 1988 : 579; citing Grusec and Kuczynski. 1980)

การเรียนรู้และการเลียนแบบในด้านจริยธรรมของเด็กวัยเรียน นายแพทย์ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535) เห็นว่ามีการพัฒนามาจากตัวอย่างคือบิดา มารดา ครู และผู้ใหญ่อื่น ๆ ในสังคม เด็กจะเลียนแบบและยอมรับทัศนคติของบุคคลเหล่านั้นและนำไปแสดงในกลุ่มชั่ว ๆ จนเกิดเป็นค่านิยม มโนธรรมและอุปนิสัยในที่สุด ผู้ใหญ่ต้องเป็นแบบอย่างโดยการกระทำที่สม่ำเสมอ อธิบายเหตุผลเชิงจริยธรรม ทำสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม ทำสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วยเหตุผล ผิดระเบียบวินัย ชี้การกระทำที่ผิดชอบชั่วดี ให้แรงเสริมแก่เด็กเมื่อมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและว่ากล่าวตักเตือนลงโทษเมื่อเด็กกระทำผิด การอบรมเด็กด้านจริยธรรมควรตั้งเกณฑ์และสิ่งที่ผู้ใหญ่คาดหวังให้เด็กปฏิบัติให้ชัดเจนและหนักแน่นและอบรมเด็กด้วยเหตุผล พัฒนาการทางสังคมเป็นลักษณะเด่นของเด็กในวัยเรียน เด็กออกจากบ้านไปสู่โรงเรียนและภายนอกครอบครัว การที่เด็กไปโรงเรียนทำให้เด็กเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักปรับตัว

ตามกฎเกณฑ์และปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เด็กต้องการคำชมเชยจากครูและกลุ่มเพื่อนมากกว่าจากบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็กเป็นรากฐานที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเลียนแบบและเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านการปรับตัว ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีความสำคัญที่ทำให้เกิดการช่วยเหลือเด็ก ที่สำคัญคือการช่วยกันสร้างทัศนคติต่อการเรียนแก่เด็กด้วย (ศรีธรรม ฐานะภูมิ. 2535 : 71)

สรุปว่าการอบรมเลี้ยงดู การเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อเด็กมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก

งานวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรมในประเทศไทยไม่ปรากฏการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม โดยใช้การประเมินจากวิธีการให้ความเชื่อถือและการดำเนินปรากฏงานวิจัยในแนวทางของเพียเจต์และโคลเบอร์กในเด็กวัยต่างๆพอเป็นแนวทางในงานวิจัยดังจะนำเสนอต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม

การศึกษางานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษาวิจัยในประเทศเน้นที่แบบวัดการตัดสินใจจริยธรรมและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยยึดแนวของเพียเจต์และโคลเบอร์ก ได้แก่

ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (2522 : 138) ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยก่อนเรียน อายุ 4 - 6 ปี ศึกษาโดยประเมินจากแบบวัดการตัดสินใจการกระทำในแนวของเพียเจต์และโคลเบอร์กโดยศึกษาจากความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและแบบใช้เหตุผล ศึกษาจากเด็กและมารดาของเด็ก ผลการศึกษาพบว่าการตัดสินใจเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของเพียเจต์พบว่าเด็กไทยก่อนวัยเรียนมีระดับการตัดสินใจทางจริยธรรมอยู่ในขั้นต่ำและขั้นสูงการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมและพบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กพบว่า เด็กไทยก่อนวัยเรียนมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 1 คือยึดหลักหลบหลีกการลงโทษมากกว่าขั้นอื่นๆ ในขั้นรองลงมาที่พบในเด็กไทยวัยก่อนเรียนคือขั้นที่ 2 ได้แก่ขั้นยึดหลักการแสวงหารางวัล แสดงความเข้าใจและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับรองลงมาจากขั้นที่1 ผลการวิจัยพบว่าจะเน้นการตัดสินใจทางจริยธรรมตามทฤษฎีของเพียเจต์และตามทฤษฎีของโคลเบอร์กไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่จะเน้นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและการให้เหตุผลมีความสัมพันธ์กันทางบวก

เดช วิโย (2522 : 68) ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามหัวข้อจริยศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 180 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงที่สุด และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับชั้นประถม 5 นักเรียนให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงในด้านความกตัญญูกตเวที ความเมตตากรุณา และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมื่อเปรียบเทียบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กพบว่านักเรียนมีการให้เหตุผลจริยธรรม เริ่มตั้งแต่ขั้น 2 ไปถึงขั้นที่ 4 ตอนต้น ส่วนมากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในขั้นที่ 2 ช่วงปลาย และส่วนมากนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 อยู่ในขั้นที่ 3 ช่วงต้น

สิริพร แก้วนุ่น (2526 : บทคัดย่อ) ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 876 คน พบว่ามีการใช้เหตุผลจริยธรรมในขั้นที่ 4

นันทิยา ยิ่งเจริญ (2527 : 96-99) ศึกษาพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 606 คน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมีแนวโน้มเพิ่มจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งและนักเรียนส่วนใหญ่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้น 4 และ 5

จากผลการวิจัยจะพบว่า จริยธรรมของเด็กประถมตอนปลายอยู่ในขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล ขั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ และในขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม เมื่อนำมาเทียบเคียงกับการตัดสินใจจริยธรรมในแนวทางของฟุลเลอร์แล้ว การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก และการตัดสินใจการกระทำดีและการกระทำเลวนำมาใช้ประเมินการตัดสินใจด้านจริยธรรมในเด็กไทยนั้นมีลักษณะแบบจริยธรรมโดยหน้าที่หรือโดยปณิธานได้ โดยการให้เหตุผลจริยธรรมตามแนวทางของโคลเบอร์ก ในระดับ 2-4 นั้น มีลักษณะใกล้เคียงกับจริยธรรมตามหน้าที่ตามแนวคิดของฟุลเลอร์ เนื่องจากเด็กไม่กระทำเลวเพราะเกรงกลัวต่อการลงโทษของสังคมและเด็กกระทำดีเพราะต้องการได้รับรางวัลจากสังคม

ทิพย์สุดา นิลสินธุ (2523 : 52) ศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูในเด็กวัยก่อนเรียนอายุ 4-6 ปี จำนวน 90 คน โดยสุ่มตัวอย่างง่ายจากโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน โดยเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีจริยธรรมสูงกว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษและแบบปล่อยปละละเลย

บัญชา แก้วส่อง (2531 : 60) ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนอายุ 13-18 ปี จำนวน 300 คน พบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมีความแตกต่างกัน เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงที่สุด

มธุรส ชำนาญทัศน์ (2533 :109-111) ศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ของโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 310 คน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจจะประพฤติตนตามหลักสัปปริสธรรมของบุตรวัยรุ่นกับความประพฤติตามหลักสัปปริสธรรมของมารดาตามความรับรู้ของบุตรพบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก

ทิพวรรณ ลิ้มสุชนินทร์ (2535 :123-137) ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโดยจำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติทางจริยธรรมของนักเรียนต่อการประพฤติด้านจริยธรรมของครู กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 สังกัดเทศบาลและ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี โดยได้จากวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 540 คน พบว่านักเรียนที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูในแต่ละองค์ประกอบในระดับสูง คือ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมของครูในแต่ละองค์ประกอบต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทางด้านการอบรมเลี้ยงดูมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่กล่าวมา ชี้ให้เห็นความสำคัญของอิทธิพลของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจหรือมีอิทธิพลต่อเด็กส่งผลต่อการตัดสินใจและการให้เหตุผลจริยธรรมต่อเด็ก โดยเฉพาะอิทธิพลของครู และพ่อแม่ในการแสดงการสื่อสารต่อเด็กในรูปของการตัดสินใจการทำเลวหรือทำดี รวมไปถึงสภาพการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ส่งผลต่อการให้เหตุผลจริยธรรมของเด็ก พฤติกรรมทางจริยธรรมหรือการอบรมเรื่องจริยธรรมของครูมีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก โดยเฉพาะในด้านการศึกษาพฤติกรรมทางการไม่สัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กมีแรงผลักดันมาจากผู้ใหญ่อย่างมากโดยมีการส่งเสริมให้รางวัลและให้กำลังใจอย่างมากต่อความสำเร็จในการเรียน และผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างพฤติกรรมการกระทำดีในด้านจริยธรรมและด้านสังคมด้วย และผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อการลงโทษทางสังคมแก่เด็กมากหากเด็กกระทำเลว อีกทั้งบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและการปกครองมีผลต่อการกระทำดีและการกระทำเลวของเด็กด้วย โดยเฉพาะบรรยากาศแบบ ประชาธิปไตยที่

คำนึงถึงสิทธิของบุคคล การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เด็กได้รับความอบอุ่น ได้รับสิทธิเสรีภาพ พอเหมาะพอควร เป็นการปลูกฝังพื้นฐานสำหรับพัฒนาการทางจริยธรรมทำให้เด็กมีอารมณ์ที่มั่นคง เป็นอิสระจากอารมณ์โกรธแค้น ขมขื่น รู้จักให้ความรักและช่วยเหลือคนอื่นได้ง่าย ไม่รู้สึกว่าการถูกทอดทิ้ง พอแม่ปฏิบัติต่อเขาด้วยความยุติธรรม (เดช วิโย. 2522 : 69 ; citing Hurlock : 1955: 433-435;Breckenridge. 1955 ; 388-401)

การศึกษางานวิจัยต่างประเทศ

บลูเมนฟิลด์ , พินทริช และแฮมิลตัน (Blumenfeld, Pintrich and Hamilton. 1987) ศึกษาเหตุผลของครูและนักเรียนเกี่ยวกับจริยธรรม พฤติกรรมที่เหมาะสม และการไฝ่สัมฤทธิ์ เกี่ยวกับกิจกรรมในห้องเรียน โดยศึกษาจากนักเรียนระดับประถมศึกษา 18 ห้องเรียน ระดับ 5 จำนวน 9 ห้องศึกษาจากการให้เหตุผลของนักเรียนต่อพฤติกรรมในห้องเรียนในด้านจริยธรรม ด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความประพฤติเหมาะสม(Convention) ด้านการเรียนและด้านสังคม (Academic and Social) โดยศึกษาการให้เหตุผลเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ความมั่นใจ(Self Affirmation) และความสามารถ (Pludential) และศึกษาจากการสื่อสารของครูต่อพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การให้เหตุผลต่อพฤติกรรมในห้องเรียนของนักเรียนพบว่าการให้เหตุผลภายในต่ำในด้านจริยธรรมและด้านความประพฤติที่เหมาะสมและพบว่าการให้เหตุผลภายในสูงในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านการเรียน และพบว่าครูที่มีการสื่อสารในลักษณะเน้นให้เด็กประพฤติดีมีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลภายในสูงในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าครูที่ไม่เน้นให้เด็กมีความประพฤติดี

แฮมิลตัน บลูเมอ์ฟิลด์ และคุชเลอร์ (Hamilton, Blumenfield and Kushler. 1988) ศึกษามาตรฐานในพัฒนาการของคุณลักษณะการให้ความเชื่อถือ และการดำเนินการกระทำของพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนโดยการศึกษาจากการตัดสินใจการกระทำใน หัวข้อด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ กิจกรรมด้านการเรียน กิจกรรมด้านสังคม และการกระทำดีทางจริยธรรมในนักเรียนระดับ 1 และระดับ 6 จำนวน 247 คน และครูจำนวน 13 คน โดยพบว่าในเด็กนักเรียนทั้งสองระดับชั้นมีการตัดสินใจการกระทำโดยให้ความเชื่อถือต่อผลของการกระทำดีมากกว่าการตำหนิ ผลของการทำเลว การศึกษาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับครูพบว่าพบว่าการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูประจำชั้นมีความสัมพันธ์กันโดยความสัมพันธ์ของการดำเนินการกระทำสัมพันธ์กันสูงกว่าลักษณะการชมเชยการกระทำ ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในเด็กและครูในลักษณะการดำเนินการกระทำ และค่าความแตกต่างของคะแนนการ

ต่ำกับการชมเชยการกระทำมีค่าความสัมพันธ์กันสูงในกลุ่มครูที่มีลักษณะดำเนินการกระทำของเด็กน้อย (Less Negative Procedure Feedback, NPF)

แฮมมิลตัน และคนอื่น ๆ (Hamilton and others. 1989-A) ศึกษาการอบรมของครูอเมริกันและญี่ปุ่นแก่เด็กนักเรียนในชั้นของต้นและศึกษาเกณฑ์ปกติในการตัดสินการกระทำของนักเรียนการไม่ล้มเหลวทางการเรียนในด้านสมรรถนะการเรียน และกระบวนการเรียนการประพฤติดนทางสังคมและด้านจริยธรรมโดยยึดความแตกต่างของจริยธรรม โดยหน้าที่และโดยปณิธานในแนวทางของฟูลเลอร์ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับ 5 ชาวญี่ปุ่น จำนวน 10 ห้องเรียน นักเรียนเฉลี่ยห้องละ 41 คนและในนักเรียนอเมริกัน 9 ห้องเรียน นักเรียนเฉลี่ยห้องละ 24 คน และครูชาวญี่ปุ่น 10 คน ครูชาวอเมริกัน 9 คน ประเมินการอบรมการกระทำของครูจากการสังเกตการสื่อสารของครูทางกิริยาจาต่อการประพฤติดนของนักเรียนในห้องเรียน ผลของการสังเกตพบว่า ลักษณะของครูที่สนองตอบทางบวกต่อการกระทำของนักเรียนที่ประพฤติไม่เหมาะสมและไม่สนใจในการเรียนหมายถึงการถ่ายทอดอบรมโดยยึดหลักปณิธาน และลักษณะของครูที่สนองตอบทางลบต่อการประพฤติดนไม่ดีและสมรรถนะทางการเรียนไม่ดีของนักเรียนหมายถึงการถ่ายทอดการอบรมโดยยึดหลักหน้าที่ ผลการประเมินการสื่อสารของครูพบว่าครูอเมริกันเน้นการสื่อสารต่อนักเรียนในประสิทธิภาพของการเรียน (Academic Performance) มากกว่าวิธีการเรียนการสอน (Academic Procedure) ส่วนครูญี่ปุ่นเน้นในสิ่งที่ตรงข้ามกับครูอเมริกัน ในด้านการไม่ล้มเหลวทางการเรียน การสื่อสารของครูต่อเด็ก ในด้านสังคมพบว่าไม่มีความแตกต่างในครูต่างวัฒนธรรม ครูชาวญี่ปุ่น และครูชาวอเมริกันเน้นการสื่อสารต่อเด็กในด้านการพยายามมุ่งมั่นไม่แตกต่างกัน แม้จะคาดหวังไว้ว่าครูชาวญี่ปุ่นจะเน้นการพยายามและการควบคุมตนเองมากกว่าครูชาวอเมริกัน และผลการศึกษาการประเมินเกณฑ์ปกติในกลุ่มนักเรียนในเรื่องของการตัดสินการกระทำโดยการถามเด็กในคำถามแนวทางต่างกัน 3 แนวทาง คือในวิธีการประเมินความสำคัญของการกระทำดีวิธีหนึ่ง วิธีถามคุณลักษณะการให้ความเชื่อถือการกระทำดี และการดำเนินการกระทำเลววิธีหนึ่ง และวิธีสุดท้ายโดยถามความรู้สึกต่อการกระทำ การศึกษาที่ใช้วิธีการให้ความเชื่อถือและดำเนินาประเมินนั้นพบว่าการดำเนินการกระทำเลวรุนแรงยิ่งกว่าการให้ความนิยมเชื่อถือต่อการกระทำดี โดยในเด็กอเมริกันพบว่าการตัดสินโดยยึดหลักหน้าที่อย่างแน่นนอนคงที่มากกว่าในกลุ่มเด็กชาวญี่ปุ่น ในการตัดสินด้านการไม่ล้มเหลวทางการเรียนพบว่ามี ความแตกต่างกันในส่วนของการทำงานตามที่ครูสั่งตามปกติและการทำการบ้านนั้นในเด็กอเมริกันยึดการตัดสินในแบบหน้าที่ ส่วนในด้านความตั้งใจทำงานให้สำเร็จผลนั้นพบว่าในกลุ่มเด็กญี่ปุ่นมีการตัดสินที่ยึดหลักปณิธานมากกว่าเด็กอเมริกัน การตัดสินของเด็กเช่นนี้สอดคล้องกับการสื่อสาร

ของครูต่อเด็กในต่างวัฒนธรรมด้วย โดยครูอเมริกันมีการสื่อสารต่อการกระทำเลวของนักเรียนในด้านบวกมากกว่าครูชาวญี่ปุ่น

แฮมมิลตัน และคนอื่น ๆ (Hamilton and others. 1989) อีกเรื่องหนึ่งเป็นการศึกษาข้ามวัฒนธรรมเปรียบเทียบการให้เหตุผลต่อการกระทำและความรู้สึกของนักเรียนต่อการกระทำในห้องเรียน โดยวิธีการประเมินใช้คำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด คำถามปลายเปิดแบ่งประเภทของเหตุผลเป็นเหตุผลภายนอก เหตุผลภายใน หรือการแสดงความเห็นใจ (Empathic) ต่อกลุ่มเป้าหมายโดยคำถามเป้าหมายคือผู้มีอิทธิพลต่อนักเรียนได้แก่ครูและพ่อแม่ รวมถึงเพื่อนและตนเองด้วยคำถามเน้นในด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียน (ประสิทธิภาพและวิธีการเรียนการสอน) และในด้านความประพฤติ (การปฏิบัติตนทางสังคมและเกณฑ์ปกติทาง จริยธรรม) การถามคำถามปลายปิดด้วยแบบสอบถามการควบคุมตนทางการเรียน เรื่อง "ทำไมฉันจึงกระทำเช่นนั้น" ของคอนเนลล์และไรอัน นำมาใช้เพื่อประเมินการไต่สวนพฤติกรรมา ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนักเรียนระดับ 5 ชาวอเมริกัน 184 คน และชาวญี่ปุ่น 399 คน พบว่า มีความแตกต่างกันของอิทธิพลของกลุ่มเป้าหมาย โดยพบว่าในการเลียนแบบผู้ใหญ่พบผลกระทบอย่างเด่นชัดในเด็กญี่ปุ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านประสิทธิภาพทางการเรียน อิทธิพลของสังคมประภคมีผลต่อการตัดสินใจการกระทำดีและการทำเลวจากการประเมินจากเหตุผลทดลองนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าเด็กญี่ปุ่นมีการให้เหตุผลภายในเกี่ยวกับการไต่สวนพฤติกรรมาในการเรียนและยึดมั่นกฎเกณฑ์ของโรงเรียนสูงกว่าเด็กอเมริกันอิทธิพลของบิดามารดามีผลต่อการสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านประสิทธิภาพทางการเรียนของเด็กญี่ปุ่นมากกว่าเด็กอเมริกัน สอดคล้องกับงานวิจัยในเรื่องการสื่อสารของครูต่างวัฒนธรรมมีความแตกต่างกันในการเน้นที่ประสิทธิภาพทางการเรียนต่างกัน

แฮมมิลตัน และคนอื่น ๆ (Hamilton and others. 1990) ศึกษาจากตัวอย่างเด็กนักเรียนระดับ 5 ชาวอเมริกัน 198 คน และชาวญี่ปุ่น 395 คน โดยศึกษาจากการสอบถามคุณลักษณะการให้ความเชื่อถือและการทำหน้าที่ประสิทธิภาพทางการเรียนและการกระทำดีกับการกระทำเลวในห้องเรียนโดยยึดความหมายของจริยธรรม โดยหน้าที่และจริยธรรมโดยปณิธานตามแนวทางของฟุลเลอร์โดยใช้แบบสอบถามเกณฑ์ปกติของการตัดสินใจ การกระทำจำนวน 12 ข้อ ใน 4 ด้าน ได้แก่เกณฑ์ปกติทางด้านการเรียนคือประสิทธิภาพทางการเรียน 2 ข้อ (คะแนนสอบ และการทำโจทย์คณิตศาสตร์) วิธีการเรียนการสอน 5 ข้อ (การทำงานตามสั่งตามปกติ, การอดทนทำงาน, การทำการบ้าน, ความพร้อมทำงานด้านการเรียน, การทำงานได้สำเร็จเรียบร้อย) วิธีการ

เหมาะสม, การทำงานตามตารางเวรในห้องเรียน, การทำความสะอาดห้องเรียน) การประพัตินดี 1 ข้อ (การไม่รังแกกัน) พบว่าในทั้งสองประเทศเกณฑ์ปกติในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบความแน่นอนคงที่สูง โดยตัดสินยึดหลักปณิธาน ด้านเกณฑ์ปกติในด้านจริยธรรมพบว่าการตัดสินยึดหลักหน้าที่ การตอบสนองของเด็กญี่ปุ่นในเกณฑ์ปกติทุกด้านยึดหลักในด้านปณิธานสูงกว่าเด็กอเมริกัน การศึกษาข้ามวัฒนธรรมในเรื่องการกระทำเลวแตกต่างกันเนื่องจากสภาพวัฒนธรรมมีผลขัดแย้งกับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

ลอเรนโซ (Lourenco. 1994) ศึกษาพัฒนาการของการตัดสินในด้านจริยธรรมของเด็กชาวโปรตุเกส กลุ่มตัวอย่างคือเด็กก่อนวัยเรียน 27 คน นักเรียนระดับ 1 จำนวน 27 คน และนักเรียนระดับ 4 จำนวน 27 คน การศึกษาเป็นกึ่งทดลองโดยการถามคำถามเด็กจากเหตุการณ์การกระทำดีและของเด็กตัวละครสถานการณ์ในวัยเดียวกันโดยใช้รูปภาพเป็นสื่อ โดยถามการตัดสินในด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม และด้านการเรียน โดยคำถามที่ถามแบ่งเป็น 3 ประเภท คือคำถามคุณลักษณะการให้ความเชื่อถือและการตำหนิการกระทำ คำถามในคุณลักษณะการให้รางวัลและการลงโทษ คำถามในการประเมินความผิดขั้นพื้นฐานของเด็ก (ตอบคำถามการให้รางวัลและการลงโทษขัดแย้งกับการตัดสินของผู้ใหญ่คือครู) ผลการศึกษาพบว่าเด็กชาวโปรตุเกสมีคุณลักษณะการให้ความเชื่อถือและการตำหนิของเกณฑ์ปกติด้านจริยธรรมและด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นเดียวกับเด็กอเมริกันและญี่ปุ่นแม้จะไม่เหมือนกันในทุกประเด็น คำถามก็ตามและพบความไม่สมมาตรในการตัดสินการกระทำโดยยึดหลักหน้าที่ปรากฏไม่ชัดเจนว่ามีการตำหนิต่อการกระทำเลวหรือการประสพความล้มเหลวอย่างรุนแรงมากกว่าการให้ความเชื่อถือการกระทำดีหรือการประสพความสำเร็จ

จากงานวิจัยที่ศึกษาข้างต้น พบว่า การตัดสินการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศในด้านจริยธรรม มีแนวโน้มลักษณะยึดหลักหน้าที่ตามแนวทางของฟุลเลอร์ โดยให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือหรือมีการชมเชยการกระทำดีหรือถูกต้องเหมาะสม น้อยกว่าการตำหนิหรือการลงโทษ การกระทำเลว หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม

การตัดสินการกระทำในด้านการเอื้อสังคม

พฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) คือพฤติกรรมที่ให้ประโยชน์กับบุคคลอื่นหรือกลุ่มคนอื่น โดยมาจากการจงใจให้กระทำพฤติกรรมประเภทนี้ทุกประเภท (Kail and Rita.1983)

พฤติกรรมเอื้อสังคม หมายถึง การแบ่งปันและการดูแลกัน (Sharing and Caring) การช่วยเหลือ (Helping) การร่วมมือกัน (Cooperating) การบริจาค (Donate) การเอื้อสังคมของเด็กมีผลมาจากพฤติกรรมเอง ผู้ใหญ่ ได้แก่ พ่อแม่ มากกว่าการอบรมสั่งสอนทางวาจา (Alison Clarke-Stewart and Susan Friedman. 1987 : 385)

พฤติกรรมการเอื้อสังคม หมายถึง การกระทำที่โน้มนำไปสู่การช่วยบริบาล (Aid) หรือให้ผลประโยชน์ (Benefit) ต่อบุคคลอื่น (Schiamberg. 1988 : 423)

พฤติกรรมเอื้อสังคม หมายถึง การกระทำในด้านดีโดยการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นพฤติกรรมด้านบวก เด็กสามารถแยกแยะได้จากการกระทำในด้านเลวตั้งแต่อายุได้ 2 ขวบ หลังจาก 2 ขวบแล้วเด็กมีสัมพันธภาพกับเพื่อน ทำให้เด็กมีการชมเชยช่วยเหลือและแบ่งปันกัน เพื่อรักษามิตรภาพไว้ (Friendship) (Levin. 1983 : 294 - 296)

สรุป พฤติกรรมเอื้อสังคม หมายถึง พฤติกรรมช่วยเหลือบุคคลอื่น เนื่องมาจากผลทางพัฒนาการทางพุทธิปัญญาของเด็กเอง และเพื่อสนองต่อเกณฑ์ที่สังคมคาดหวังคือ การพึ่งพากัน ความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างคุณค่าแก่สังคม ช่วยเหลือสังคม (Schiamberg. 1988 : 426)

ทักษะที่มีผลต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม

นักจิตวิทยาพัฒนาการเน้นว่าการเอื้อสังคมเป็นผลจากทักษะทางด้านพุทธิปัญญาและทางสังคม ได้แก่ มุมมองของบุคคล (Perspective-Taking) การร่วมความรู้สึก (Emphathy) และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning)

1. มุมมองของบุคคล (Perspective Taking) เด็กที่มีความเข้าใจในความคิดและความรู้สึกของผู้อื่นมากขึ้น ย่อมเต็มใจที่จะแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น (Kail. 1983 : 364 ; citing Underwood and More. 1982) ทักษะในด้านนี้เป็นการสรุปมาจากการยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลางตามทฤษฎีของเพียเจต์ ศึกษาจากเด็กในระยะก่อนปฏิบัติการ เด็กในขั้นนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลางเป็นลักษณะที่จำกัดความสามารถในการแบ่งปันและการช่วยเหลือของเด็ก มุมมองของเด็กแตกต่างกันตามวัยของเด็ก เช่น การที่เด็กเล็กไม่ช่วยผู้ใหญ่ถือของหนัก เนื่องจากเด็กไม่เข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นภาระหรือความลำบากของผู้ใหญ่ เมื่อเด็กโตขึ้น เด็กจึงมีมุมมองเข้าใจในความคิดของผู้ใหญ่ได้ดีขึ้นจึงเข้าใจความลำบากของผู้ใหญ่ และมีความเต็มใจในการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ใหญ่ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมุมมองของบุคคลกับพฤติกรรมเอื้อสังคมโดย ฮัดสันและ คนอื่น ๆ (Kail. 1983 : 364;citing

Hudson. and others. 1982) ศึกษาในเด็กอายุ 7 ปี ศึกษามุมมองของบุคคลโดยแบบวัดทักษะมุมมองของบุคคล แบ่งเด็กโดยการทดสอบออกเป็นกลุ่มที่มีทักษะมุมมองของบุคคลสูงและต่ำ เด็กแต่ละคนไปสอนเด็กที่อายุน้อยกว่าจำนวน 2 คน การสอนโดยใช้กรรไกร กาวและสีเทียนเพื่อประดิษฐ์ของเล่นเป็นตัวแมลง เนื่องจากเด็กกลุ่มที่อายุน้อยกว่าทำงานนี้เพียงลำพังได้ไม่ดี จึงทำการทดสอบว่าเด็กโตอายุ 7 ปีนั้นช่วยเหลือเด็กเล็กมากน้อยเพียงไร ผลการทดสอบพบว่าเด็กโตที่มีทักษะมุมมองของบุคคลสูงมีการช่วยเหลือเด็กเล็กกว่าอย่างเต็มใจทั้งการตอบคำถามและการลงมือช่วยเหลือต่างจากเด็กกลุ่มที่มีทักษะมุมมองของบุคคลต่ำไม่มีการตอบคำถามและลงมือช่วยเหลือเด็กเล็ก ผลการทดสอบเช่นนี้ พบผลเช่นเดียวกันในเด็กที่โตขึ้นและในผู้ใหญ่ด้วย (Kail. 1993 : 364 ; citing Eisenberg. 1988)

2. การร่วมความรู้สึก (Empathy) การมีความรู้สึกร่วมต้องมีการสวมบทบาท (Role-Taking Ability) โดยมีความเข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่นแล้วต้องมีความสามารถแสดงอารมณ์โดยอาศัยประสบการณ์ของตนต่อผู้อื่นได้คือการร่วมความรู้สึก ข้อสันนิษฐานว่าการร่วมความรู้สึกและการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กัน นั่นคือ เมื่อเด็กมีความเข้าใจในความกลัว ความผิดหวัง ความโศกเศร้า และความโดดเดี่ยวของผู้อื่น เด็กย่อมต้องการรู้สึกเข้าไปช่วยเหลือมากกว่าเด็กที่ไม่มีการร่วมความรู้สึกเลย ไอเซนเบิร์ก และมิลเลอร์ (Kail. 1993 : 365; citing Eisenberg and Miller. 1986) สรุปว่าการร่วมความรู้สึกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเอื้อสังคม การทดลองของไอเซนเบิร์ก และแครอล (Kail. 1993 : 365; citing Eisenberg and Carrol. 1986) ศึกษาความสัมพันธ์นี้จากเด็กอายุ 4 ปีครึ่ง โดยศึกษาจาก สีหน้าอาการของเด็กจากการที่เด็กดูวิดีโอเทป ที่เป็นเหตุการณ์ที่เด็กเล็กก่อนวัยเรียนคนหนึ่งหกล้มลงและร้องหาคนช่วย และเด็กกลุ่มทดลองแสดงการช่วยเหลือเด็กที่บาดเจ็บพบว่าเด็กที่มีท่าทางร่วมความรู้สึกมากเป็นเด็กที่แสดงกริยาช่วยเหลือเด็กที่บาดเจ็บมากที่สุด

3. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) พฤติกรรมเอื้อสังคมและการเอื้อเพื่อ (Altruism) เป็นสิ่งที่ร่วมกันก่อให้เกิดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความคิดในเรื่องความยุติธรรมในเด็ก เนื่องจากอิทธิพลในการให้รางวัลและการลงโทษมีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กเล็กและนำไปสู่การตัดสินใจจริยธรรมในช่วงวัยรุ่นและผู้ใหญ่เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเอื้อสังคมตามมา โดยเด็กเล็กรับการบังคับให้มีจริยธรรมโดยพัฒนาไปตามวัยทำให้เด็กรู้สึกตนว่าต้องมีการเอื้อสังคมในเด็กเล็กมากนั้น การเอื้อสังคมมาจากการจงใจโดยการให้รางวัลและถูกลงโทษหากทำตัวละเมิดกฎเกณฑ์

ความยุติธรรมเป็นสิ่งผลักดันให้มีการเอื้อสังคมด้วยโดยตามอน (Kail. 1993 : 365; citing Damon. 1980) ศึกษาพบว่าในเด็กเล็กมีการแบ่งปันในกลุ่มของตนในเด็กก่อนวัยเรียน มีการแบ่งรางวัลให้เพศเดียวกับตนในวัยอนุบาล เด็กมีการแบ่งให้เพื่อนเท่ากันโดยไม่คำนึงว่าต้องการหรือไม่ ในชั้นประถมต้นเข้าใจแบ่งจำนวนตามความต้องการ ความสามารถและการสมควรได้รับรางวัล

ทักษะทางพุทธิปัญญาพัฒนาในช่วงวัยก่อนเรียนและวัยประถม เด็กมีความเข้าใจถึงความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเท่าเทียมซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมและเหตุการณ์ที่เด็กกระทำต่อไปภายหน้า (Kail. 1993 : 366 ; citing Eisenberg and Shell. 1986)

การศึกษาถึงทักษะต่อการเอื้อสังคมอาศัยความสามารถทางพัฒนาการทางพุทธิปัญญาและทางสังคม ของเด็กพบว่า การตัดสินใจที่ควรกระทำของเด็กในภายหน้ามีผลมาจากการมีจริยธรรมที่พัฒนาแตกต่างไปตามวัย การร่วมความรู้สึกและการมีมุมมองที่กว้างขวางไม่คำนึงแต่ตนเองเพียงอย่างเดียวคือความไม่เห็นแก่ตนเองและพอใจในการช่วยเหลือผู้อื่น สิ่งเหล่านี้ปลูกฝังแก่เด็กตามพัฒนาการ แต่การที่เด็กมีการเอื้อสังคมมากน้อยนั้นมีผลจากอิทธิพลของสังคมประกิตด้วย

การตัดสินใจกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านการเอื้อสังคม

การเอื้อสังคมมากขึ้นกับการอบรมเลี้ยงดู การเลียนแบบ และการยกย่องชมเชย (Kail. 1993 : 366) บุคลิกภาพของพ่อแม่ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเอื้อสังคมของเด็ก โดยพบว่า การให้ความรัก ความอบอุ่นของพ่อแม่แก่เด็กนั้น ส่งผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการใจกว้างช่วยเหลือและร่วมมือในเด็กด้วย (Schiamberg. 1988 : 429; citing Bryant and Crochenberg. 1980) พ่อแม่ที่เลี้ยงดูเด็กอย่างมีเหตุผลทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อสังคมสูง (Kail. 1983 : 366; citing Hoffman. 1988) การเลียนแบบจากพ่อแม่ในการแบ่งปัน การร่วมมือ และการช่วยเหลือมีผลต่อการเป็นแบบอย่างต่อเด็ก พ่อแม่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด พ่อแม่ที่มีการร่วมความรู้สึกมากทำให้เด็กมีความร่วมรู้สึกมากและพ่อแม่ที่ชอบช่วยเหลือเด็กมีการช่วยเหลือและไม่ดูถูกผู้อื่น (Kail. 1993 : 366; citing Bayant and Crockenberg. 1980) การชมเชยเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดการแบ่งปันและการเอื้อเฟื้อมากที่สุดด้วยการให้รางวัล การชมเชยที่ระบุชัดเจนว่ายกย่องการเอื้อสังคมเน้นเป็นคำพูดที่ชัดเจน (Dispostitonal Praise) การชมเชยเป็นการเสริมการเอื้อสังคม เด็กแสดงการเอื้อสังคมในเวลาต่อมาเนื่องจากมีภาพแห่งตนกระตุ้นให้เด็กแสดงการเอื้อสังคม (Kail. 1993 : 366; citing Mills and Gruses. 1989)

การตัดสินใจการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในด้านการเอื้อสังคมคาดว่าจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของผู้ใหญ่ที่มีผลต่อการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคม การศึกษานี้จึงการตัดสินใจการกระทำของพ่อแม่และครูผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการกระทำของเด็กด้วย

สรุปได้ว่าการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอื้อสังคมในเด็ก เกิดจากการให้กำลังใจเสริมแรง รู้สึกคุณค่าของการมีพฤติกรรมเอื้อสังคมของผู้ใหญ่ที่มีความสำคัญต่อการปรับพฤติกรรมของเด็ก เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อสังคมอีกในอนาคต (Schiamberg. 1988 : 430)

งานวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำในด้านการเอื้อสังคม

งานวิจัยในประเทศ

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517 : 142-143) ศึกษาความสัมพันธ์อบรมเลี้ยงดูต่อความเอื้อเฟื้อ ศึกษาแก่นักเรียนชั้น ป.กศ.ปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความเอื้อเฟื้อทุกประเภทกับการให้แรงเสริมของแม่ต่อความเอื้อเฟื้อของลูกเป็นไปในทางบวกทั้งกลุ่ม

วัชร วงษ์สด (2526 : 72-74) ศึกษาการสอนความเอื้อเฟื้อในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน โดยการทดลองพบว่ากลุ่มที่รับการสอนความเอื้อเฟื้อแบบกลุ่มสัมพันธ์มีความเข้าใจ และทัศนคติต่อความเอื้อเฟื้อเหนือกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนเลย

วัชรพร จับเกตุ (2534 : 39-40) ศึกษาผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทร์พรพรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2533 ซึ่งมีความเสียสละต่ำ จำนวน 30 คน โดยให้ครูเน้นสถานการณ์ให้นักเรียนแสดงบทบาทการเสียสละตามที่ครูจึงเตรียมไว้ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่ได้รับเน้นสถานการณ์และบทบาทการเสียสละตามแบบครู มีความเสียสละสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รุ่งรัตน์ ไกรทอง (2537 : 79-80) ศึกษาการใช้โปรแกรมการสอนโดยเน้นเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ โดยการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อต่ำ จำนวน 30 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนและร่วมกันอภิปรายและสรุป รวมไปถึงให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

อามาร์เน่ เต็มยอด (2537 : 43-46) ศึกษาการใช้โปรแกรมแนะแนวโดยจัดโปรแกรมการสอนแบบเน้นพฤติกรรมการเสียสละ โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพัทลุงที่มีความเสียสละต่ำ จำนวน 29 คน ผลการทดลองพบว่า เด็กนักเรียนกลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูแบบปกติ

งานวิจัยต่างประเทศ

ไอเซนเบอร์ก และแฮนด์ (Eisenberg and Hand. 1979) ศึกษาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของเด็กก่อนวัยเรียนในด้านจริยธรรมและการเอื้อสังคม พบว่ามีความสัมพันธ์กัน

มิลเลอร์ และคนอื่น ๆ (Miller and others. 1990) ศึกษาข้ามวัฒนธรรมในผู้ใหญ่และเด็กชาวอินเดียและชาวอเมริกันต่อการตัดสินใจการกระทำในด้านการเอื้อสังคม จากการให้ความช่วยเหลือคนยากไร้ พบว่า การตัดสินใจให้ความช่วยเหลือมีความแตกต่างกันในต่างวัฒนธรรม การตัดสินใจให้ความช่วยเหลือในเด็กและผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน

ลอเรนโค (Lorenzo. 1994) ศึกษาการตัดสินใจการกระทำของเด็กโปรตุเกสต่างอายุกันในการเอื้อสังคม พบว่า มีลักษณะยึดหลักปณิธานต่างกับเด็กอเมริกัน แต่คล้ายคลึงกับเด็กญี่ปุ่น (Hamilton and others. 1989-A - 1989-B)

จากงานวิจัยที่ศึกษาข้างต้น พบว่า การตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในการเอื้อสังคม ทั้งในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้ม มีลักษณะยึดหลักหน้าที่ตามแนวทางของฟุลเลอร์ โดยให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือหรือมีการชมเชยการกระทำดีหรือถูกต้องเหมาะสม น้อยกว่า การตำหนิหรือการลงโทษ การกระทำเลว หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม

การตัดสินใจการกระทำด้านการไม่ล้มเหลวทางการเรียน

เกณฑ์ปกติทางด้านวิชาการ (Academic Norms) หมายถึง กิจกรรมที่ส่งผลต่อความล้มเหลวและการประสบความสำเร็จในการศึกษา วิธีการศึกษาเกณฑ์ปกตินี้ศึกษาในหัวข้อของการล้มเหลว (Achivement Domain) โดยอาศัยพื้นฐานของเกณฑ์ปกติที่เกี่ยวข้องกับผลล้มเหลว (Achivement-Related Norms) การประเมินจาก สมรรถนะทางวิชาการ (Academic Performance) และกิจกรรมทางวิชาการ (Acrdemic Procedure) (Lorenzo. 1994 : 367 ; citing Weiner. 1974, 1975)

การศึกษาของแฮมิลตัน และคนอื่น ๆ (1987) ศึกษาความแตกต่างในเรื่องผลสัมฤทธิ์ และหัวข้อด้านสังคมด้วยเพื่อศึกษาถึงเหตุผลที่นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเกณฑ์ปกติ ทางด้านวิชาการเป็นการให้เหตุผลภายในต่อประสิทธิภาพทางการเรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพในตนเอง สมรรถนะทางวิชาการศึกษาจากผลการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านต่าง ๆ และ กิจกรรมทางวิชาการศึกษาจากการทำการบ้าน ความเรียบร้อยในการทำงาน ความพยายามการทำงานประจำต่าง ๆ และความพร้อมในด้านต่าง ๆ

ในการวิจัยนี้เราศึกษาการตัดสินใจกระทำให้ด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก โดยศึกษาที่การใฝ่สัมฤทธิ์ในด้านการเรียนจากกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ

ในเบื้องต้นศึกษาความหมายของการใฝ่สัมฤทธิ์

แฮมเบอร์ก (Schiamberg. 1988 : 580) กล่าวว่า การใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กช่วงวัยเรียนเป็นวัยมุ่งสัมฤทธิ์อย่างชัดเจนเขาได้กล่าวถึงการมุ่งสัมฤทธิ์ดังนี้

การใฝ่สัมฤทธิ์ (Achivement) หมายถึง แนวความคิดที่ต้องการมุ่งไปสู่มาตรฐานแห่งความเป็นเลิศ (Schiamberg. 1993 : 580 ; citing Solomon. 1983) การใฝ่สัมฤทธิ์ต่างจากการมีพฤติกรรมที่ไร้ทิศทาง (Undirected Exploratory Behavior) นั่นคือการที่เด็กสามารถคลานหรือพูดได้นั้นไม่ได้หมายถึงเด็กพยายามไปสู่มาตรฐานแห่งความเป็นเลิศแต่ความพยายามของเด็กเนื่องจากพัฒนาการความสามารถส่วนบุคคลและจากสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมผลักดัน การสัมฤทธิ์ผลของเด็กค่อยพัฒนาขึ้นเมื่อเด็กเข้าสู่ช่วงวัยเด็กตอนกลางเป็นวัยที่เริ่มมีทักษะทางการศึกษาอย่างแท้จริง (Schiamberg. 1993 : 580 ; citing Veroff. 1969)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achivement Motivation) หมายถึงการกระทำในตนเองที่ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือการคงอยู่ในความสามารถในระดับสูงที่นำไปสู่มาตรฐานแห่งความเป็นเลิศ (การสัมฤทธิ์ผลนี้นำไปสู่กิจกรรมที่นำไปยังโอกาสที่มีโอกาสประสบความล้มเหลวหรือประสบความสำเร็จในอนาคตได้) (Schiamberg. 1993 : 580 ; citing Solomon. 1982)

การตัดสินใจกระทำของเด็กและผู้ใหญ่ในด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

การใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) เป็นความต้องการพยายามไปสู่ความสำเร็จทางการเรียนเป็นพื้นฐานมาจากการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการศึกษาในเด็กวัยเรียนเป็นวัยที่มุ่งความสัมฤทธิ์อย่างสูง แฮมเบอร์ก (Schiamberg. 1988) สรุปว่า ครอบครัวและโรงเรียนต่างมุ่งหวังให้เด็กมีการใฝ่สัมฤทธิ์สูง การฝึกฝนอบรมจากพ่อแม่มีผลต่อการสัมฤทธิ์ผลของลูก เด็กที่ได้รับการคาดหวังสูงและมีการตั้งเป้าหมายไว้อย่างสูงจากพ่อแม่ ส่งผลต่อ

การสัมผัสทางการเรียนของเด็ก การตัดสินใจทางลบจากพ่อแม่มีผลอย่างยิ่งในการอบรมเลี้ยงดูให้
 ความรู้ความสามารถแก่เด็ก รูปแบบของการสัมผัสในโรงเรียนจะเน้นควบคู่ไปกับการมีความ
 ประพฤติดีด้วย

งานวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจกระทำในด้านการสัมผัสทางการเรียน การวิจัยในประเทศไทย

วิภาพร ลาภสมบุญนนท์ (2522 : 103-105) ศึกษาการทำงานของนักเรียน
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 168 คน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจด้านการรับรางวัล และการ
 แข่งขันมีผลดีต่อการทำงานของนักเรียนมากกว่าการให้การลงโทษ หรือการไม่ให้การสนใจใด ๆ
 แก่นักเรียน การให้แรงจูงใจต่างกันมีผลทำให้นักเรียนทำงานง่ายกับงานยากได้ผลแตกต่างกันคือ
 สำหรับงานง่าย การให้แรงจูงใจด้านให้รางวัลจะดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการลงโทษ กลุ่มที่ได้รับรางวัลจะ
 มีผลงานที่ดีที่สุด ดังนั้นการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาชั้นนั้นควรให้แรงจูงใจดีกว่าไม่ให้แรง
 จูงใจใด ๆ เลย และควรเลือกให้แรงจูงใจด้านการให้รางวัลและการแข่งขันมากกว่าจะใช้วิธีการ
 ลงโทษ

เมธิ โพธิพัฒน์ (2522 : 74-75) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจสัมผัสในเด็กไทย โดยศึกษา
 ในเด็กนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสังกัด
 กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จำนวน 886 คน พบว่า แรงจูงใจสัมผัสมีความสัมพันธ์ทางบวก
 กับแรงจูงใจสัมผัส และนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีแรงจูงใจสัมผัสไม่แตกต่างกัน
 กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีแรงจูงใจสัมผัสต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่าง
 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงมีแรงจูงใจสัมผัสสูงกว่ากลุ่มที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำ

มาริสรา ธิปัตย์ (2532 : 82-85) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับ
 แรงจูงใจสัมผัส เปรียบเทียบจากบทบาทของพ่อและแม่ที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยศึกษาจาก
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ^{ประถม} สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 649
 คน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจสัมผัสของนักเรียนที่พ่อมีบทบาทนำ และแม่มีบทบาทนำ ไม่
 แตกต่างกัน และพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแรงจูงใจสัมผัสมีความสัมพันธ์
 กันทางบวก แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรัก และตามใจ และแบบ
 ปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจสัมผัส

สำราญ กำจัดภัย (2532 : 91) ศึกษาการใช้การร่วมมือการเสริมแรงระหว่างครูและ ผู้ปกครองเพื่อศึกษาแรงจูงใจต่อเนื้อเรื่องและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้อยสัมฤทธิ์ ศึกษา กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 48 คน พบว่ากลุ่มที่มีการเสริมแรงจากครูและ ผู้ปกครองมีแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า กลุ่มที่มีครูเสริมแรงฝ่ายเดียวและ กลุ่มที่ไม่ได้รับการเสริมแรงเลย

งานวิจัยที่กล่าวมาชี้ให้เห็นความสำคัญของอิทธิพลของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจหรือมีอิทธิพล ต่อเด็กส่งผลต่อการตัดสินใจและการให้เหตุผลจริยธรรมต่อเด็ก โดยเฉพาะอิทธิพลของครูและ พ่อแม่ในการแสดงการสื่อสารต่อเด็กในรูปของการตัดสินใจการทำ รวมไปถึงสภาพการอบรมเลี้ยงดู ของพ่อแม่ส่งผลต่อการให้เหตุผลจริยธรรมของเด็ก พฤติกรรมทางจริยธรรมหรือการอบรมเรื่อง จริยธรรมของครูมีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก โดยเฉพาะในด้านการศึกษา พฤติกรรมทางการไม่สัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็ก มีแรงผลักดันมาจากผู้ใหญ่อย่างมากโดยมี การส่งเสริมให้รางวัลและให้กำลังใจอย่างมากต่อความสำเร็จในด้านการเรียน

สกล เทียงแท้ (2525 : 111) ได้สรุปว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมในโรงเรียนอย่างยั่งยืนนั้นคือสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศแบบ ประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยบรรยากาศที่สำคัญต่อจิตใจของนักเรียนในการถ่ายทอดทาง จริยธรรมมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยระหว่างครูกับนักเรียน โดย ไรท์ (สกล เทียงแท้. 2525 : 43 ; อ้างอิงมาจาก Rai. 1975 : 239-244) ศึกษาทฤษฎีและผลการ วิจัยในด้านการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนเชื่อว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนา จริยธรรมของเยาวชนคือลักษณะของความสัมพันธ์ในครูและนักเรียน เพราะถ้าครูและนักเรียนมี ความรู้สึกมุ่งร้ายต่อกันหรือมีความรู้สึกเฉยเมยต่อกัน และถ้าครูใช้อำนาจในการควบคุมความ ประพฤติของนักเรียนทำให้เด็กเกิดความกลัวจึงต้องยอมตามยอมทำให้เด็กเกิดการระมัดระวังตัว มากและพยายามหลีกเลี่ยงการถูกจับผิด การพัฒนาจริยธรรมจึงต้องอาศัยความเข้าใจกันและ กัน ความชอบพอและความสัมพันธ์ที่เป็นประชาธิปไตยต่อกัน

งานวิจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของการตัดสินใจหรือการกระทำของผู้ใหญ่มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของเด็กทั้งการสื่อสารของผู้ใหญ่ที่แสดงต่อพฤติกรรมดีหรือเลวของ เด็ก การกระทำให้เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของผู้ใหญ่ การอบรมเลี้ยงดู การประพฤติตาม หลักธรรมของมารดา พฤติกรรมทางจริยธรรมของครู การเสริมแรงทางการไม่สัมฤทธิ์ของครูและ ผู้ปกครอง ล้วนมีผลต่อทัศนคติ พฤติกรรม และการให้เหตุผลต่อการกระทำของเด็ก

งานวิจัยในต่างประเทศ

เวนเนอร์ และปีเตอร์ (Weiner and Peter. 1973) ศึกษาการตัดสินใจการกระทำของเด็กอายุ 4-18 ปี จำนวน 300 คน ในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือต่อการกระทำที่เหมาะสม หรือประสบความสำเร็จสูงกว่าการตำหนิการกระทำที่ละเมิดต่อกฎเกณฑ์หรือการกระทำที่ล้มเหลว

บลูมเมอร์ไฟล์ และคนอื่น ๆ (Blumerfield. and others. 1987) ศึกษาการตัดสินใจการกระทำดีและการกระทำเลวของครูและเด็กต่างระดับชั้นกันในห้องเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับต่อ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียน และสังเกตลักษณะการสื่อสารของครูต่อการกระทำต่าง ๆ ของเด็กในห้องเรียนศึกษาพบว่า การตัดสินใจการกระทำดีและการกระทำเลวของครูและเด็กมีความสัมพันธ์กัน

แฮมิลตัน และคนอื่น ๆ (Hamilton. and others. 1988) ศึกษาในเด็กระดับห้าและครูในระดับชั้นเดียวกัน การศึกษาการตัดสินใจการกระทำดีและการกระทำเลวในด้านจริยธรรม และในด้านการเอื้อสังคมพบว่ามีการให้น้ำหนักคะแนนการให้ความเชื่อถือต่อการกระทำดีน้อยกว่าการตำหนิการกระทำเลว และการตัดสินใจการกระทำดีและการกระทำเลวในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่ามีการให้น้ำหนักต่อการให้ความเชื่อถือการกระทำที่เป็นผลสำเร็จมากกว่าการตำหนิการกระทำที่ไม่ประสบความสำเร็จ

แฮมิลตัน และคนอื่น ๆ (Hamilton. and others. 1989 - A - 1989 - B) ศึกษาการเป็นเด็กดีและเรียนเก่งของเด็กเกรด 5 ในประเทศอเมริกาและญี่ปุ่น โดยศึกษาจากการสื่อสารต่อ พฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่ม (Teacher Socialization Communication) และการตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การตัดสินใจการกระทำและความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในเด็กนักเรียนและครูในชั้นเรียนในต่างวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน โดยมีลักษณะและความสัมพันธ์พบว่าการตัดสินใจการกระทำในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการให้น้ำหนักต่อการให้ความเชื่อถือการกระทำที่เป็นผลสำเร็จมากกว่าการตำหนิการกระทำที่ไม่ประสบความสำเร็จ

ฟอร์กัส และคนอื่น ๆ (Forgus. and others. 1990) ศึกษาจากนักศึกษาระดับวิทยาลัย 96 คนพบว่าลักษณะอารมณ์ต่าง ๆ มีผลต่อการตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพบว่าอารมณ์ที่สดชื่นความยินดีต่อการได้รับการชมเชยทำให้ประสบความสำเร็จสูงกว่าอารมณ์ที่ไม่สดชื่นหรือซึมเศร้า

จากงานวิจัยที่ศึกษาข้างต้น พบว่า การตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านการไต่สวนทางกฎหมาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มมีลักษณะยึดหลักปณิธานตามแนวทางของฟุลเลอร์ โดยให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือหรือมีการชมเชยการกระทำดีหรือการกระทำที่ประสบความสำเร็จ

งานวิจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของการตัดสินใจหรือการกระทำของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และพฤติกรรมของเด็กทั้งการสื่อสารของผู้ใหญ่ที่แสดงต่อพฤติกรรมของเด็ก การกระทำให้เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของผู้ใหญ่ การอบรมเลี้ยงดู การประพฤติตามหลักธรรมของมารดา พฤติกรรมทางจริยธรรมของครู การเสริมแรงทางการไต่สวนทางกฎหมายของครูและผู้ปกครองล้วนมีผลต่อทัศนคติ พฤติกรรม และการให้เหตุผลต่อการกระทำของเด็กโดยมีการส่งเสริมให้รางวัลและให้กำลังใจอย่างมากต่อความสำเร็จในด้านการเรียน

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครอง คาดว่ามีความสัมพันธ์กันเช่นเดียวกับนักเรียนและครู โดยการตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านจริยธรรม ในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้ม มีลักษณะยึดหลักหน้าที่ตามแนวทางของฟุลเลอร์ โดยให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือหรือมีการชมเชยการกระทำดีหรือการกระทำที่ประสบความสำเร็จ น้อยกว่า การตำหนิหรือการลงโทษ การกระทำเลว หรือการกระทำที่ไม่ประสบความสำเร็จ การตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านการเฝ้าระวังสังคม มีแนวโน้ม มีลักษณะยึดหลักหน้าที่ตามแนวทางของฟุลเลอร์ โดยให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือหรือมีการชมเชยการกระทำดีหรือการกระทำที่ประสบความสำเร็จน้อยกว่าการตำหนิหรือการลงโทษ การกระทำเลว หรือการกระทำที่ไม่ประสบความสำเร็จ การตัดสินใจการกระทำในเด็กและผู้ใหญ่ในด้านการไต่สวนทางกฎหมาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้ม มีลักษณะยึดหลักปณิธานตามแนวทางของฟุลเลอร์ โดยให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือหรือมีการชมเชย การกระทำดีหรือการกระทำที่ประสบความสำเร็จมากกว่าการตำหนิหรือการลงโทษ การกระทำเลว หรือการกระทำที่ไม่ประสบความสำเร็จ

สมมุติฐานของการศึกษา

- 1.. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
3. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
4. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
5. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครู ด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก
6. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยภาคสนาม(Field Study Research) โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไม่ล้มเลิกทางการเรียน โดยยึดหลักหน้าที่หรือปณิธานในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ

1.1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีอายุตั้งแต่ 10-13 ปี เป็นนักเรียนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2539 ที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ห้องเรียนขึ้นไป จำนวน 2,382 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 7 โรงเรียน

- 1.2. ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในข้อ 1.1
- 1.3. ครูประจำชั้นที่สอนนักเรียนชั้นประถมที่ 5 ในข้อ 1.1

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีอายุตั้งแต่ 10-13 ปี เป็นนักเรียนในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ห้องเรียนขึ้นไป ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 7 โรงเรียน จำนวน 300 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1.1. สุ่มโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวแทนในการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีจับฉลากชื่อโรงเรียน 4 โรงเรียนจากโรงเรียนประชากรที่มีอยู่ 7 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทน 4 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนพญาไท โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนดาราคาม และ โรงเรียนสายน้ำทิพย์

2.1.2 . หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากห้องเรียน ทุกห้องในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในแต่ละโรงเรียน ซึ่งแต่ละห้องสุ่มนักเรียนอย่างง่ายห้องละ 10 คน จากจำนวน 4 โรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 50-100 คน รวม 300 คน

2.2 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในข้อ 2.1

2.3 ครูประจำชั้นที่สอนนักเรียนชั้นประถมที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในข้อ 2.1 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน คน	จำนวนครู คน	จำนวนผู้ปกครอง คน
พญาไท	100	10	100
ราชวินิต	100	10	100
สายน้ำทิพย์	50	5	50
ดาราคาม	50	5	50
รวม	300	30	300
ชาย	138		
หญิง	162		

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำ แบ่งออกเป็น 3 ชุด โดยใช้สถานการณ์สิ่งเร้าเดียวกัน

ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครู

ชุดที่ 3 เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับผู้ปกครอง

แบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำ ผู้วิจัยดัดแปลงจากงานวิจัยของแฮมิลตัน (Hamilton. 1990) และลอเรนโค (Lorenco. 1994) และจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาของแบบทดสอบแสดงถึงสถานการณ์ที่ขัดแย้งในเรื่องของการกระทำที่เหมาะสม ด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม การใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ตัวละครวัยเดียวกันกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สถานการณ์ด้านจริยธรรม ได้แก่ การขโมยหรือไม่ขโมย การโกหกหรือไม่โกหก การทำร้ายรังแกหรือไม่ทำร้ายรังแก การปฏิบัติตามกฎหรือไม่ปฏิบัติตามกฎ การไม่โกงหรือการโกง และการแจ้งเรื่องผู้กระทำความผิดหรือไม่แจ้งเรื่องผู้กระทำความผิด ส่วนสถานการณ์การเอื้อสังคม ได้แก่ การช่วยเหลือหรือไม่ช่วยเหลือ การเกื้อกูลหรือไม่เกื้อกูล การบริจาคหรือไม่บริจาค การแบ่งปันหรือไม่แบ่งปัน การเสียสละหรือไม่เสียสละ การพลบโยนหรือการไม่พลบโยน ส่วนสถานการณ์การใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การทำคะแนนสอบได้ดีหรือการทำคะแนนสอบได้ไม่ดี การทำโจทย์คณิตศาสตร์ได้หรือการทำโจทย์คณิตศาสตร์ไม่ได้ การทำงานตามสั่งในชั้นเรียนได้สำเร็จหรือการเรียนตามสั่งในชั้นเรียนได้ไม่สำเร็จ การมีความพร้อมในการเรียนหรือไม่มีความพร้อมในการเรียน การทำการบ้านได้เรียบร้อยหรือการทำการบ้านไม่เรียบร้อย การมีความอดทนในการเรียนหรือไม่มีความอดทนในการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนหรือไม่รับผิดชอบในการเรียน การไม่มีความมุ่งมั่นในการเรียนเพื่อความสำเร็จหรือมีความมุ่งมั่นในการเรียนเพื่อความสำเร็จ การมีความตั้งใจในการเรียนเพื่อความสำเร็จหรือไม่มีความตั้งใจในการเรียนเพื่อความสำเร็จ ความต้องการมีความก้าวหน้าในการเรียนหรือไม่ต้องการมีความก้าวหน้าในการเรียน การปรับปรุงตนเองเพื่อความสำเร็จหรือไม่ปรับปรุงตนเองเพื่อความสำเร็จ

ความพยายามและมีความขยันในการเรียนเพื่อความสำเร็จหรือความไม่พยายามและไม่มีความขยันในการเรียนเพื่อความสำเร็จ

ลักษณะของแบบทดสอบเป็นเรื่องราวสถานการณ์ ในแต่ละข้อมีเหตุการณ์จากตัวละคร 2 คน ที่มีการกระทำแตกต่างกัน เป็นคำถาม 2 หัวข้อคือ ลักษณะข้อความเชิงชมเชยและเชิงตำหนิ ในการกระทำของตัวละครแต่ละคน โดยให้ประเมินการกระทำของตัวแสดงในลักษณะการให้ความเชื่อถือและการตำหนิ มีมาตรประเมินค่าเป็น 5 หน่วย เกณฑ์ของการให้คะแนนสำหรับผู้ตอบตั้งแต่ให้ความเชื่อถือมากที่สุด หรือตำหนิมากที่สุด เป็นคะแนน 4 และลดลงเป็น 3, 2, 1 และ 0 สำหรับผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น แล้วนำคะแนนของการให้ความเชื่อถือในแต่ละข้อมาลบออกจากคะแนนการตำหนิในแต่ละข้อ ค่าที่ได้มีค่าด้านบวกหมายถึงยึดหลักปณิธาน ถ้ามีค่าด้านลบหมายถึงยึดหลักหน้าที่

การสร้างแบบทดสอบสร้างโดยสร้างเป็น 3 ชุด มีลักษณะเป็นแบบทดสอบสำหรับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยใช้สถานการณ์เดียวกัน มีเนื้อหาที่ขนานกันหมด และจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้านที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มตรงกัน และมีคำชี้แจงการตอบแตกต่างกัน

ตัวอย่างแบบวัดการตัดสินใจกระทำในด้านจริยธรรม

ตัวอย่างสำหรับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง

00. ในช่วงเย็น อรุณและนำโชคกำลังจะกลับบ้านหลังจากทำกิจกรรมแล้ว เมื่อออกทางประตูหลังของโรงเรียน ระหว่างทางพบกลุ่มนักเรียนแอบเล่นการพนัน อรุณจึงแจ้งให้คุณครูทราบในเวลาต่อมา ส่วนนำโชครีบเดินทางกลับบ้าน

ก. การกระทำของ อรุณที่แจ้งให้คุณครูทราบเรื่องนักเรียนเล่นการพนันควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

4 คะแนน

_____x_____

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของนำโชคที่รีบเดินทางกลับบ้าน ไม่แจ้งคุณครูเรื่องนักเรียนเล่นการพนัน ต้องได้รับการตำหนิมากน้อยเพียงไร

3 คะแนน

_____x_____

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

คะแนนการตัดสินใจกระทำของข้อนี้คือ $4 - 3 = 1$ มีค่าด้านบวก หมายถึง การตัดสินใจกระทำในข้อนี้ยึดหลักปณิธาน

ตัวอย่างแบบวัดการตัดสินการกระทำด้านการเอื้อสังคม

ตัวอย่างสำหรับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง

00. ไฟศาลและอำนวยการต่างมีหนังสือเก่าที่ไม่ต้องการใช้แล้วเป็นจำนวนมาก เมื่อทั้งสองทราบว่ามีในสัปดาห์หน้าจะมีรถรับบริจาคหนังสือที่โรงเรียน เพื่อนำไปให้แก่ประชาชนและนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร ไฟศาลจึงนำหนังสือมาบริจาคตามวันเวลาที่กำหนด แต่อำนวยการไม่นำหนังสือมาบริจาค

ก. การกระทำของ ไฟศาลที่นำหนังสือมาบริจาคตามวันเวลาที่กำหนด ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

3 คะแนน

_____	_____x_____	_____	_____	_____
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของอำนวยการที่ไม่นำหนังสือมาบริจาค ต้องได้รับการตำหนิมากน้อยเพียงไร

4 คะแนน

_____x_____	_____	_____	_____	_____
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

คะแนนการตัดสินการกระทำของข้อนี้คือ $3 - 4 = -1$ มีค่าด้านลบ หมายถึง การตัดสินการกระทำในข้อนี้ยึดหลักหน้าที่

ตัวอย่างการตัดสินใจการกระทำด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียน

ตัวอย่างสำหรับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง

00. นิภาพรและผาณิต ต้องสอบซ่อมวิชาคณิตศาสตร์ นิภาพรพยายามทบทวนทำแบบฝึกหัด เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด จนสามารถสอบผ่านได้ในที่สุด ส่วนผาณิตมิได้ใช้เวลาในการทบทวนเพื่อแก้ตัวในการสอบครั้งใหม่เลย ทำให้สอบไม่ผ่าน

ก. การกระทำของนิภาพร ในการตั้งใจทบทวนความรู้เพื่อสอบแก้ตัวใหม่เป็นการกระทำที่สมควรชมเชยมากน้อยเพียงไร

3 คะแนน

_____	_____x_____	_____	_____	_____
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของผาณิตที่ไม่ตั้งใจทบทวนความรู้เพื่อสอบแก้ตัวใหม่เป็นการกระทำที่ต้องตำหนิมากน้อยเพียงไร

2 คะแนน

_____	_____	_____x_____	_____	_____
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

คะแนนการตัดสินใจการกระทำของข้อนี้คือ $3 - 2 = 1$ มีค่าด้านบวก หมายถึง การตัดสินใจการกระทำในข้อนี้ยึดหลักปณิธาน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ไปให้ประธานและกรรมการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาว่า มีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ พร้อมทั้งภาษาที่ใช้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ถูกต้องตามข้อเสนอแนะของประธานและกรรมการ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนชั้นปีที่ 5 ครูและผู้ปกครองที่มี

คุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อวัดดูว่าแบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำ สามารถวัดได้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือคุณลักษณะของตัวแปรที่ต้องศึกษาหรือไม่ ด้วยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งชุด (Item Total- Correlation) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) แล้วเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงไว้เพื่อไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

2. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเป็นรายข้อ โดยใช้สถิติ ที (t - test) โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุดเรื่อยมา ซึ่งข้อความที่เลือกมานั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ $t = 1.75$ ขึ้นไปข้อต่อข้อในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 187) แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทั้ง 3 ชุดที่ได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว นำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coffeicient) (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2537 : 62 - 63)

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไม่ล้มทฤษฎีทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ค่าความเชื่อมั่น .9431

ชุดที่ 2 แบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไม่ล้มทฤษฎีทางการเรียน สำหรับครู ได้ค่าความเชื่อมั่น .9579

ชุดที่ 3 แบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไม่ล้มทฤษฎีทางการเรียน สำหรับผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่น .9712

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้ไปติดต่อกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ส่งแบบสอบถามผ่านนักเรียนไปให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามกลับมาภายใน 1 สัปดาห์ เมื่อได้แบบทดสอบจากผู้ปกครอง

คืนมาแล้วจึงไปเก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบกับนักเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งหมดประมาณ 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมทางสถิติ SPSS W/D โดยมีการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐาน โดยนำคะแนนการตัดสินใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู มาหาค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือกับการตำหนิและค่าความแปรปรวนของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนที่ 2 หาค่าความสัมพันธ์ของคะแนนการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ในด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1-6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย และเพื่อสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อดังนี้

☒	แทน	ค่าเฉลี่ย
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
F	แทน	ค่า F - distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

✓ การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การตรวจสอบการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ในด้าน จริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีลักษณะยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน

ตอนที่ 2 การหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับครู และ นักเรียนกับผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การตรวจสอบการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใช้สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

การวิเคราะห์การตัดสินใจการกระทำจำแนกตามสถานภาพบุคคลและประเภทของการตัดสินใจแสดงผลตามตาราง 2

ตาราง 2 ความหมายของการตัดสินใจการกระทำโดยพิจารณาจากคะแนนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการให้ความเชื่อถือกับค่าเฉลี่ยของการทำหนีของคะแนนการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม เมื่อจำแนกตามสถานภาพบุคคล

สถานภาพบุคคล	การตัดสินใจการกระทำ ด้านจริยธรรม การให้ ความเชื่อถือ การทำหนี ☒ ☒		คะแนนความแตกต่าง ของการให้ความเชื่อถือ กับการทำหนี ----- - ☒ s^2		ความหมาย ของ การตัดสินใจ การกระทำ
นักเรียน	3.02	2.90	0.12	0.44	ปณิธาน
ครู	2.98	2.84	0.14	0.38	ปณิธาน
ผู้ปกครอง	2.80	2.78	0.02	0.40	ปณิธาน

จากตาราง 2 แสดงว่าการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม ในนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ยึดหลักปณิธาน

ตาราง 3 ความหมายของการตัดสินใจกระทำโดยพิจารณาจากคะแนนความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยของการให้ความเชื่อถือกับค่าเฉลี่ยของการดำหนิของคะแนนการตัดสินใจกระทำ
ด้านการเอื้อสังคม เมื่อจำแนกตามสถานภาพบุคคล

สถานภาพบุคคล	การตัดสินใจกระทำด้าน การเอื้อสังคม การให้ ความเชื่อถือ การดำหนิ ☒ ☒		คะแนนความแตกต่าง ของการให้ความเชื่อถือกับ การดำหนิ ----- ☒ s^2		ความหมาย ของ การตัดสินใจ การกระทำ
นักเรียน	3.10	2.41	0.69	0.47	ปณิธาน
ครู	3.08	2.10	0.98	0.48	ปณิธาน
ผู้ปกครอง	2.97	2.04	0.93	0.38	ปณิธาน

จากตาราง 3 แสดงว่าการตัดสินใจกระทำด้านการเอื้อสังคม ในนักเรียน ครู และ
ผู้ปกครอง ยึดหลักปณิธาน

ตาราง 4 ความหมายของการตัดสินใจการกระทำโดยพิจารณาจากคะแนนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการให้ความเชื่อถือกับค่าเฉลี่ยของการทำหนีของคะแนนการตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อจำแนกตามสถานภาพบุคคล

สถานภาพบุคคล	การตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน		คะแนนความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือกับการทำหนี		ความหมายของการตัดสินใจการกระทำ
	 การให้ความเชื่อถือ	 การทำหนี	☒	s^2	
นักเรียน	2.99	2.42	0.57	0.40	ปณิธาน
ครู	3.09	2.13	0.96	0.40	ปณิธาน
ผู้ปกครอง	2.93	2.18	0.75	0.30	ปณิธาน

จากตาราง 4 แสดงว่าการตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ยึดหลักปณิธาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนกับครู และนักเรียนกับผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกดังนี้

2.1 การศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครู ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้ตั้งสมมุติฐานที่ 1 คือการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก สมมุติฐานที่ 3 คือการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก และ

สมมุติฐานที่ 5 คือการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนและครู ปรากฏผลดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม ด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนกับครู

ประเภทของการตัดสินใจ	r
ด้านจริยธรรม	- 0. 0755
ด้านการเอื้อสังคม	0. 0830
ด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	0. 0240

$$r_{0.05} = 0.113, \quad df = 298$$

จากตาราง 5 แสดงว่า การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 , 3 และ 5 ตามลำดับ

2.2 การศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้ตั้งสมมุติฐานที่ 2 คือ การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก สมมุติฐานที่ 4 คือการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านการเอื้อสังคมมีความ

สัมพันธ์กันทางบวก และสมมุติฐานที่ 6 คือการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม ด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียน ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง ปรากฏผลดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม ด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียน ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ประเภทของการตัดสินใจ	r
ด้านจริยธรรม	0.1316 *
ด้านการเอื้อสังคม	0.1177*
ด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียน	0.0015

$$r_{0.05} = 0.113, \quad df = 298$$

จากตาราง 6 ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรมและด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 และ 4 ส่วนการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน และผู้ปกครองด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 6

เนื่องจากผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม และด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนกับครู แต่พบความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรมและด้านการเอื้อสังคม แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับผู้ปกครองในด้านการไต่สวนพฤติทาง

การเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม และด้านการฝ่าฝืนกฎระเบียบการเรียน ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครองดังนี้

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม
ในนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.5007	0.7503	1.7921
ภายในกลุ่ม	897	375.568	0.4187	
		9		
รวม	899	377.069		
		6		

$$F_{0.05} (df=2,897) = 2.99$$

จากตาราง 7 พบว่าการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมในนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการตัดสินใจกระทำการเอื้อสังคม
ในนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	12.0394	6.0197	13.9569*
ภายในกลุ่ม	897	386.8834	0.4313	
รวม	899	398.9228		

$$F_{0.05} (df=2,897) = 2.99$$

จากตาราง 8 พบว่า การตัดสินใจกระทำการเอื้อสังคม ในนักเรียน ครู และผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำผลการวิเคราะห์ไปตรวจสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ เพื่อดูว่าในนักเรียน ครู และผู้ปกครองมีคู่ใดบ้างที่มีการตัดสินใจกระทำการเอื้อสังคมแตกต่างกันโดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) แสดงผลในตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมใน นักเรียน
ผู้ปกครอง และครู

สถานภาพบุคคล		นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
	☒	0.69	0.93	0.98
นักเรียน	0.69	-----	0.24 *	0.29 *
ผู้ปกครอง	0.93	-----	-----	0.05
ครู	0.98	-----	-----	-----

จากตาราง 9 พบว่าการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนด้านการเอื้อสังคม มีค่าน้อยกว่า
การตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมของครูและผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนการตัดสินใจการกระทำของครูและผู้ปกครองในด้านการเอื้อสังคมพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการตัดสินใจกระทำการไต่สวนคดี
ทางการเรียนในนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	19.4172	9.7086	26.3636*
ภายในกลุ่ม	897	330.3280	0.3683	
รวม	899	349.7452		

$$F_{0.05} (df=2,897) = 2.99$$

จากตาราง 10 พบว่า การตัดสินใจกระทำการไต่สวนคดีทางการเรียนในนักเรียน ครู และผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำผลการวิเคราะห์ไปตรวจสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ เพื่อดูว่าในนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง มีคู่ใดบ้างที่มีการตัดสินใจกระทำการไต่สวนคดีแตกต่างกัน โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) แสดงผลในตารางต่อไปนี้

ตาราง 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู

สถานภาพบุคคล		นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
	☒	.057	0.75	0.96
นักเรียน	0.57	-----	0.18 *	0.39 *
ผู้ปกครอง	0.75	-----	-----	0.21 *
ครู	0.96	-----	-----	-----

จากตาราง 11 พบว่า การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าน้อยกว่าการตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูและผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการตัดสินใจการกระทำของผู้ปกครองด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าน้อยกว่าการตัดสินใจการกระทำด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7-11 สามารถอธิบายตารางที่ 5 และ 6 ได้ว่าผลการศึกษาการตัดสินใจการกระทำในนักเรียนกับครูในด้านจริยธรรม พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันและไม่มีความแตกต่างของการตัดสินใจการกระทำ ส่วนการตัดสินใจการกระทำในนักเรียนกับครูในด้านการเอื้อสังคม และด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างของการตัดสินใจการกระทำ ส่วนการตัดสินใจการกระทำในนักเรียนกับผู้ปกครองในด้านจริยธรรมพบว่ามี ความสัมพันธ์กันและไม่มีความแตกต่างของการตัดสินใจการกระทำ ส่วนการตัดสินใจการกระทำในนักเรียนกับผู้ปกครองในด้านการเอื้อสังคม พบว่ามีความสัมพันธ์กันและพบว่ามี ความแตกต่างของการตัดสินใจการกระทำ ส่วนการตัดสินใจการกระทำในนักเรียนกับผู้ปกครองด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างของการตัดสินใจการกระทำ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคมและการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ายึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครู ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมมุติฐานของการศึกษา

1. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
3. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครูด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
4. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก
5. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและครู ด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก
6. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก

✓ วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีอายุตั้งแต่ 10-13 ปี เป็นนักเรียนในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2539 ที่มีขนาดห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ห้องเรียนขึ้นไป ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 7 โรงเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-State Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ครูประจำชั้นที่สอนนักเรียนชั้นประถมที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน

2 . เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจกระทำแบ่งออกเป็น 3 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไม่ล้มสิทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไม่ล้มสิทธิ์ทางการเรียน สำหรับครู

ชุดที่ 3 เป็นแบบทดสอบการตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไม่ล้มสิทธิ์ทางการเรียน สำหรับผู้ปกครอง

3 . หากคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนชั้นปีที่ 5 ครูและผู้ปกครองที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อวัดดูว่าแบบทดสอบตัดสินใจสามารถวัดได้สอดคล้องกับโครงสร้าง หรือคุณลักษณะของตัวแปรที่ต้องศึกษาด้วยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งชุด (Item Total- Correlation) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ผลแสดงไว้ในภาคผนวก แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก และเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 3 ชุด ได้ข้อทดสอบชุดละ 40 ข้อ แบบทดสอบการตัดสินใจกระทำสำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ครู และผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่น .9431, .9579 และ .9712 ตามลำดับ

4 . การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนส่งและรับแบบสอบถามผ่านนักเรียนไปให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูล

โดยใช้แบบทดสอบกับนักเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาลงตารางรายการเพื่อทำการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมทางสถิติ SPSS w/d โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน หาค่าคะแนนความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือและการทำหน้าของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมาตรวจสอบการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับครู และนักเรียนกับ ผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือและการทำหน้า เมื่อจำแนกตามสถานภาพบุคคลและประเภทของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติค่าเอฟ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. การตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรมของนักเรียนและครูมีลักษณะยึดหลักปณิธาน
2. การตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรมของนักเรียนและผู้ปกครองมีลักษณะยึดหลักปณิธาน
3. การตัดสินใจการกระทำในด้านการเอื้อสังคม ของนักเรียนและครูมีลักษณะยึดหลักปณิธาน
4. การตัดสินใจการกระทำในด้าน การเอื้อสังคม ของนักเรียนและผู้ปกครองมีลักษณะยึดหลักปณิธาน
5. การตัดสินใจการกระทำในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและครูมีลักษณะยึดหลักปณิธาน
6. การตัดสินใจการกระทำในด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผู้ปกครองมีลักษณะยึดหลักปณิธาน

7. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับครูในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน

8. การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับผู้ปกครองในด้านจริยธรรมและด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ($r = 0.1316, 0.1177$ ตามลำดับ) และการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนกับผู้ปกครองด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากนักเรียน กับ ครูประจำชั้น ในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ปกครองของนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับนักเรียนมาจากพื้นฐานครอบครัวในฐานะเศรษฐกิจสังคมระดับกลางเป็นส่วนใหญ่ ผู้ปกครองและครูมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวคือพ่อ แม่ ลูก ซึ่งส่วนใหญ่มีบุตรครอบครัวละ 1-2 คน สำหรับความแตกต่างระหว่างเพศในเด็กชายและเด็กหญิงพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคมและการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดูในภาคผนวก ข)

ผลการตรวจสอบการตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะยึดหลักปณิธาน

ด้านจริยธรรมและด้านการเอื้อสังคม

ผู้วิจัยคาดว่า การตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ด้านจริยธรรม และด้านการเอื้อสังคมยึดหลักหน้าที่ เนื่องจากลักษณะกลุ่มตัวอย่างตรงกับงานวิจัยของ แฮมิลตัน และคนอื่น ๆ (1990, 1989 A และ 1989 B) ซึ่งศึกษาการตัดสินใจการกระทำในนักเรียนระดับ 5 และ ครูที่สอนนักเรียนระดับ 5 ในประเทศอเมริกาและญี่ปุ่นที่พบว่าความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือและการทำหัตถ์ด้านจริยธรรมที่มีลักษณะให้ความสำคัญต่อการทำหัตถ์ มากกว่าการให้ความเชื่อถือ ซึ่งเป็นการตัดสินใจการกระทำแบบยึดหลักหน้าที่ แต่อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของลอเรนโซ (1994) ที่พบว่า การตัดสินใจการกระทำของนักเรียนระดับก่อนวัยเรียน ระดับ 1 และระดับ 4 ในประเทศโปรตุเกส นักเรียนทุกระดับต่างมีการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม และด้านการเอื้อสังคม มีลักษณะให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือมากกว่าการทำหัตถ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจการกระทำแบบยึดหลักปณิธาน

การตัดสินใจการกระทำที่คล้ายคลึงกันนั้น มิได้เกิดจากไทยรับวัฒนธรรมของชาติที่แสวงหาอาณานิคมเช่นโปรตุเกส การรับวัฒนธรรมจากโปรตุเกสเนื่องมาจากความสัมพันธ์กับไทยจากการค้าขายแต่มีชาวไทยเสียเอกราชให้โปรตุเกส (ลินจง สุวรรณโกสิน . 2531 : 123) ส่วนสังคมไทยและสังคมชาวญี่ปุ่น เดิมมีลักษณะผูกพันกันเป็นครอบครัวใหญ่ มีความผูกพันในญาติพี่น้องหลายชั้น เช่น พ่อ แม่ ตา ยาย ปู่ ย่า คนไทยมีความเป็นมิตรกับบุคคลรอบข้าง ต่างกับชาวตะวันตกที่มักเป็นครอบครัวเดี่ยวอยู่แบบตัวใครตัวมัน ดังที่สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (2499 : 83) กล่าวว่า ครอบครัวไทยมีลักษณะเป็นหน่วยของครอบครัวเป็นหน่วยใหญ่และกว้างขวาง มีญาติมากมายอยู่ร่วมกันอย่างผูกพัน ต่างกับครอบครัวชาวตะวันตกมีจำกัดเพียงพ่อแม่ลูกเท่านั้น ฉะนั้นโอกาสที่เด็กไทยเรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น จึงเป็นไปได้อย่างกว้างขวางกว่าเด็กชาวตะวันตก เด็กไทยจึงเชื่อมั่นในสิ่งแวดล้อม และมองบุคคลอย่างเป็นมิตร แต่ปัจจุบันมีสภาพสังคมไทยและญี่ปุ่นเป็นครอบครัวเดี่ยว ดังที่ เจิม ชุมเกต (2527 : 23) กล่าวว่า ค่านิยมที่ต้องการการอยู่เป็นอิสระ ทำให้ครอบครัวไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก และครอบครัวชาวญี่ปุ่น ในช่วง 40 ปีหลังสงคราม มีสมาชิกในครอบครัวลดลงจาก 5 คน เหลือเพียง 3 คน (สุชาติ สัตยพงศ์ . 2536 : 276) สำหรับลักษณะการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมและด้านการเอื้อสังคมยึดหลักปณิธานอาจมีสาเหตุหลายประการ ได้แก่

ประการแรกคือ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและศาสนา ลักษณะประชากรของประเทศอเมริกามีหลายวัฒนธรรมและหลากหลายศาสนา แต่โปรตุเกส ญี่ปุ่น และไทยแม้ว่ามีวัฒนธรรมและศาสนาอื่นบ้างแต่วัฒนธรรมและศาสนาประจำชาติ มีความแข็งแกร่งยึดมั่นผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียว ไม่เกิดความรู้สึกแปลกแยก เหมือนสภาพของสังคมของอเมริกันที่มีความขัดแย้งกันของหลายเชื้อชาติ แต่ โปรตุเกส ญี่ปุ่น และไทย ต่างไม่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของเชื้อชาติ อาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ชาวอเมริกันมีความเกรงกลัวต่อความไม่มั่นคงปลอดภัย ทำให้มีลักษณะการตัดสินใจการ กระทำแบบยึดหลักหน้าที่ แต่โปรตุเกส ญี่ปุ่น และไทยมีลักษณะการตัดสินใจการกระทำแบบยึดหลักปณิธาน

เนื่องจากศาสนาต่างมีจุดมุ่งหมายให้คนทำดี ศาสนาประจำชาติของไทยคือพุทธศาสนา มีความเชื่อว่าต้องกระทำดีเช่นการทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว การเกรงกลัวและละอายต่อบาป ส่วนศาสนาประจำชาติของญี่ปุ่นคือพุทธศาสนาเถรวาท และลัทธิชินโต มีคำสอนเน้นการทำดีไม่ตีเตียนผู้อื่นและศาสนาประจำชาติของโปรตุเกสคือคริสต์ศาสนานิกายคาทอลิกที่เชื่อว่ามนุษย์ตายเพียงหนเดียว ดังนั้นต้องทำดีเมื่อตายไปจะได้ไปพิจารณาบุญบาปกับพระเจ้าผู้มีบุญจึงได้มีความสุขอยู่กับพระเจ้า แต่ถ้าทำบาปต้องถูกลงโทษโดยไปชำระในไฟชำระให้บริสุทธิ์ก่อน ซึ่งต่างเป็น

ศาสนาที่เคร่งครัดต่อการเน้นการทำดี และห้ามการติเตียนผู้อื่น และต่างมีจริยธรรมเป็นพื้นฐานให้ผู้คนทำดีทั้งสิ้น(ภัทรพร สิริกาญจน. 2536 : 25 , 61; ประภาศรี สีหอำไพ . 2531 : 160 , 200, 211, 221) การที่ศาสนาพุทธมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในลักษณะปณิธานในคนไทย อาจเนื่องมาจาก คำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ได้มุ่งเน้นที่การลงโทษผู้ที่กระทำผิดแต่มุ่งเน้นให้ผู้คนเกิดความเกรงกลัวและละอายต่อบาป และตัดสินใจไม่กระทำผิด แม้จะมีเจตนาในการกระทำผิด แต่ก็สามารถหักห้ามใจได้ก่อนที่จะลงมือกระทำ โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีการลงโทษหากไม่อาจประพฤติตามพิธีกรรมทางศาสนาหรือคำสอนทางศาสนาได้ การตัดสินใจกระทำดีเกิดจากการสามารถควบคุมตนเองได้แต่มีใช้การเกรงกลัวการถูกลงโทษเท่านั้น ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของการตัดสินใจลักษณะยึดหลักปณิธานนั่นเอง ลักษณะเช่นนี้พบได้จากคำสอนของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก ศาสนาประจำชาติของโปรตุเกส และลัทธิชินโตและพุทธศาสนานิกายมหายาน ศาสนาที่ชาวญี่ปุ่นนับถือเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะการเชื่อถือต่อการทำดีด้วยจิตใจมุ่งมั่นตามคำสอนในศาสนาของตนโดยความกลัวบาปหากกระทำผิดคือการเกรงกลัวการลงโทษทางใจ วิธีการเช่นนี้คือการควบคุมตนให้กระทำสิ่งที่เหมาะสมนั่นเอง นับเป็นสิ่งที่สังคมต้องการ มีการวิจัยที่เปรียบเทียบนักเรียนญี่ปุ่นกับนักเรียนอเมริกันพบว่าเด็กญี่ปุ่นให้เหตุผลต่อการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เกี่ยวกับจริยธรรม ในลักษณะการให้เหตุผลภายในเช่นความละอาย ความตั้งใจมากกว่าเหตุผลที่เกิดจากปัจจัยภายนอกเช่นกลัวแม่ทำโทษ กลัวเพื่อนล้อ ต่างจากนักเรียนอเมริกัน (Hamilton et al . 1989 B : 566) ดังนั้นลักษณะของคนไทยและคนญี่ปุ่นที่มีวัฒนธรรมและศาสนายึดเหนี่ยวให้มีความผูกพันกันส่งผลต่อการควบคุมตนเองของเด็กในการกระทำสิ่งที่พึงประสงค์ (จรรยา สุวรรณทัต . 2533 ; Blumenfeld et al . 1987 : 1399) จึงมีลักษณะการตัดสินใจการกระทำสอดคล้องกับชาวโปรตุเกสและชาวญี่ปุ่นมากกว่าชาวอเมริกัน

ประการที่สองคือสภาพสังคมที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาที่สภาพสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจ อาชีพ และการศึกษาในระดับชนชั้นกลางค่อนข้างสูง เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างในประเทศโปรตุเกส (Lorenzo . 1994) แต่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันและญี่ปุ่นที่เป็นชนชั้นกลางค่อนข้างต่ำ (Hamilton et al . 1990, 1989 A และ 1989 B) ซึ่งชั้นของสังคมอาจเป็นสิ่งที่ทำให้การตัดสินใจการกระทำแตกต่างกันได้ เนื่องจากครอบครัวของชนชั้นกลางเลี้ยงดูบุตรโดยนิยมการลงโทษลดน้อยลง ต่างกับครอบครัวของชนชั้นกรรมาชีพที่นิยมการเลี้ยงดูแบบลงโทษ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน . 2538)

ประการที่สามการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยส่วนใหญ่ใช้วิธีการชมเชยมากกว่าการลงโทษ และลงโทษทาง

จิตมากกว่าทางกาย ตรงกับการตัดสินโดยยึดหลักปณิธาน ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเช่นนี้ คือ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยคือการอบรมแบบรักมาก ความคุมปานกลาง ใช้เหตุผลในการฝึกนิสัยเด็ก ใช้วิธีการชมเชยมากกว่าการลงโทษ และลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย ซึ่งเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่เสริมสร้างและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็ก ได้ดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ หรือควบคุมอย่างไม่เหมาะสม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน . 2524 : 22 , ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ . 2522 : 138 , เดช วิโย . 2522 : 68 , ทิพย์สุดา นิลสินธพ . 2523 : 52 , บัญชร แก้วส่อง . 2531 : 60 , สกล เทียงแท้ . 2525 : 111.)

ดังนั้นทัศนคติและค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัฒนธรรมไทยจึงทำให้คนไทยให้ความสำคัญต่อการให้ความเชื่อถือมากกว่าการตำหนิ ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับชาวโปรตุเกสและชาวญี่ปุ่น ที่มีทัศนคติและค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กต่างกับชาวอเมริกัน

ประการสุดท้ายอาจเนื่องจากการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมไทย ลักษณะร่วมกันของไทยที่คล้ายคลึงกับญี่ปุ่นและโปรตุเกสคือ การที่ต่างเป็นชาติที่มีเชื้อชาติเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ และมีความยึดมั่นในจารีตประเพณี และ วัฒนธรรมที่สืบทอดมาเป็นเวลานานอีกทั้งมีประชากรที่นับถือศาสนาเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ (สัญชัย สุวังบุตร . 2531 : 111 , ธนู แก้วโอภาส : 2535 : 289 - 290 , เพ็ญศรี กาญจน์มัย . 2538 : 334 - 335 , สมเกียรติ วันทะนะ . 2524 : 199 - 203) ต่างกับประเทศอเมริกาซึ่งเป็นประเทศใหม่ ประชากรประกอบด้วยหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรม เนื่องมาจากการอพยพมาสู่ประเทศใหม่จากประเทศที่ถูกภาวะบีบคั้นทั่วโลกโดยสหรัฐอเมริกา มีการเมือง สังคม ศาสนาที่เป็นกลาง ก่อกำเนิดชีวิตใหม่ที่มีลักษณะของตนเอง ชาวอเมริกันรุ่นใหม่ต้องพยายามปรับตัวต่อความรุนแรงและอาชญากรรมมากกว่ารุ่นเก่าและเกิดปัญหาของการอพยพเข้ามาสร้างความขัดแย้งในเรื่องสายเลือด เชื้อชาติ และสีผิว ทำให้ชาวอเมริกันมีความรู้สึกโดดเดี่ยว การถูกแบ่งแยก มีความเกลียดชังและไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน (รัชนิวรรณ เวชพฤติ . 2531 : 131 - 140 , 156) รวมทั้งประชากรส่วนใหญ่นับถือคริสต์ ศาสนานิกายโปรเตสแตนท์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของเศรษฐกิจระบบทุนนิยมซึ่งเห็นประโยชน์ของเอกชนมากกว่าของรัฐแตกต่างจากเศรษฐกิจแบบอนุรักษนิยมเช่นชาว เอเชียและ ยุโรปใต้ ลักษณะของชาวอเมริกันเช่นนี้อาจทำให้ชาวอเมริกันไม่ใคร่เชื่อถือในความผูกพันระหว่างบุคคล ศาสนา และไม่เชื่อมั่นในการกระทำดี

ลักษณะการตัดสินการกระทำที่แตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรมย่อมมีผลมาจากประชากรในประเทศนั้นมีลักษณะเฉพาะโดยมีการสืบทอดวัฒนธรรมให้แก่ลูกหลานให้เหมาะสมกับสังคมของตน เพราะไม่อาจเปรียบเทียบได้ว่าการตัดสินการกระทำในวัฒนธรรมใดดีกว่ากัน เพราะแต่ละ

ประเทศต่างมีประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและความเป็นมาต่างกัน (สุพัตรา
สุภาพ . 2538 : 34)

อย่างไรก็ตามลักษณะของการตัดสินใจการกระทำอาจเป็นลักษณะประจำชาติหรือ
โครงสร้างบุคลิกพื้นฐาน ที่เชื่อว่าคนในสังคมเดียวกันจะมีบุคลิกภาพหรืออัตลักษณ์
(Character) เหมือนกันในความเชื่อที่ว่า คนในชาติเดียวกันหรือสังคมเดียวกันจะมีลักษณะ
เฉพาะตนที่ถูกหล่อหลอมมาด้วยกัน และเนื่องมาจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม
(Socialization) อันเป็นกระบวนการของมนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้เป็น
สมาชิกที่ดีของสังคมและเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองด้วย การขัดเกลาทางสังคมในแต่ละ
เชื้อชาติ ในสังคมเดียวกันย่อมเหมือนกัน โดยตัวกำหนดพื้นฐานได้แก่ ลักษณะครอบครัว การ
อบรมเลี้ยงดู ฯลฯ (สุพัตรา สุภาพ . 2538 : 37 , 52) ดังนั้นการตัดสินใจการกระทำของ
ชาวอเมริกันจึงแตกต่างจากชาวญี่ปุ่น ไพรตูกอส หรือชาวไทย

ด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

การตัดสินใจการกระทำของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ
เรียนยึดหลักปณิธาน นั่นคือใช้การชมเชยเมื่อประสบความสำเร็จและไม่ลงโทษรุนแรงเมื่อประสบ
ความล้มเหลวซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ในการเสริมแรงให้คงความกระหายพยายามต่อไปเช่นเดียวกันใน
ทุกสังคม ลักษณะการตัดสินใจการกระทำของผู้ใหญ่และเด็กที่ต่างมีลักษณะยึดหลักปณิธานเช่นนี้
สอดคล้องกับที่แซมเบอร์ก (Schiamberg. 1988) กล่าวว่า ครอบครัวและโรงเรียนต่างมุ่งหวัง
ให้เด็กมีการใฝ่สัมฤทธิ์สูง การฝึกฝนอบรมจากพ่อแม่มีผลต่อการสัมฤทธิ์ผลของลูก เด็กที่ได้รับ
การคาดหวังสูงและมีการตั้งเป้าหมายไว้สูงจากพ่อแม่ ส่งผลต่อการสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก
พ่อแม่และครูคาดหวังว่าเด็กต้องประสบความสำเร็จสูงเช่นตนเอง จึงเน้นที่การให้ความเชื่อถือ
มากกว่าการตำหนิ

การตัดสินใจการกระทำของนักเรียน และ ครู ด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนยึดหลัก
ปณิธาน สอดคล้องกับงานวิจัยของต่างประเทศ (Weiner and Peter. 1973 , Blumerfield.
et at. 1987 , Hamilton. et at. 1988 , Hamilton. et at. 1989 - A - 1989 - B ,
Forgus. et at. 1990) อาจเนื่องมาจากจุดมุ่งหมายของการศึกษาคือการอบรมสั่งสอนให้
ประสบความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทั้งนักเรียนและครูที่ต้องทำกิจกรรมการเรียน
การสอนต่างๆเพื่อความสำเร็จ

การตัดสินใจการกระทำของนักเรียน และ ผู้ปกครอง ด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ยึดหลักปณิธาน อาจเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสังคมต่างๆ เน้นในเรื่องความสำเร็จ การอบรมเลี้ยงดูเด็กในลักษณะแบบประชาธิปไตยคือการเน้นการชมเชยมากกว่าการลงโทษมีผลต่อการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตร การจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีผลต่อการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก ดังที่ แมคเคลแลนด์(สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2536 : 125 อ้างจากMcClelland .1988.) ศึกษาพบว่า เด็กที่มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ตั้งมาตรฐานเป็นเลิศในการทำงาน และบอกให้ลูกทราบว่า ตนมีความสนใจในสัมฤทธิ์ผลของลูก วิธีการอบรมค่อนข้างเข้มงวด ให้รางวัลแก่ลูกเมื่อลูกทำสำเร็จตาม มาตรฐานที่ตั้งไว้ และลงโทษถ้าทำไม่ได้ แต่ขณะเดียวกันก็ให้ความรักความ อบอุ่น และแสดงให้เห็นว่า ที่เข้มงวดเพราะความรักลูกอยากให้ลูกมีความสำเร็จ ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นผลของสังคมประกิตหรือการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ของพ่อแม่ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ดังนั้นผลการวิจัยที่พบว่าพ่อแม่และครูให้ความสำคัญต่อการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับมาริสา ธิปป์ตย์ (2532 : 82-85) ที่ศึกษาพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางบวก แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ แบบรัก และตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การที่พ่อแม่และครูต้องการให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงจึงเน้นการชมเชยมากขึ้น เพราะการลงโทษทำให้นักเรียนหมดความพยายามในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

การศึกษาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในนักเรียนกับผู้ปกครองพบว่า การตัดสินใจการกระทำของนักเรียน และ ผู้ปกครองด้านจริยธรรมและด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 และ 4 ส่วนการตัดสินใจการกระทำใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนกับผู้ปกครองพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 6 และการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคมและการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนกับครูนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 , 3 และ 5

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำให้ในด้านจริยธรรม

การศึกษาพบว่า การตัดสินใจกระทำให้ระหว่างนักเรียนกับครูในด้านจริยธรรม ไม่พบความสัมพันธ์กันเลย อาจเนื่องมาจาก

ประการแรกคือลักษณะการตัดสินใจเช่นนี้พบว่าครูไม่มีอิทธิพลในลักษณะของการเป็นตัวแบบต่อพฤติกรรม การเลียนแบบการตัดสินใจกระทำให้ของนักเรียนในวัยนี้มากนักขัดแย้งกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) แบนดูรา (ดวงเดือน ศาสตราจารย์. 2535: 386-387 อ้างจาก Bandura . 1977: 30) มีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบว่า การเรียนรู้ของเด็กโดยวิธีสังเกต ซึ่งอาจได้มาจากการเห็นหรือการได้ยินจากตัวแบบ เป็นการให้ความรู้กับเด็ก เพื่อช่วยให้เขาตัดสินใจว่าพฤติกรรมที่สังเกตเห็นหรือได้ยินนั้น อาจจะช่วยเหลือหรือขัดขวางเขาในการบรรลุถึงซึ่งความต้องการบางอย่างในอนาคต ความรู้นี้จะถูกเก็บไว้ในความจำ ในรูปของสัญลักษณ์ภายในสมอง หรือเป็นสัญลักษณ์ทางภาษาสำหรับการใช้อ้างอิงในอนาคตต่อไป แสดงว่าครูไม่สามารถเป็นตัวแบบด้านจริยธรรมให้แก่เด็กได้

ประการที่สอง ระบบการอบรมเลี้ยงดูความใกล้ชิดของจากพ่อแม่มีอิทธิพลมากกว่าการอบรมสั่งสอนจากครู อธิบายโดยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ในเรื่องการลงโทษและการเสริมแรงทางบวกเช่นพ่อแม่ควบคุมเด็กโดยการลงโทษเด็ก เมื่อเด็กไม่ทำงานหรือเมื่อเด็กกระทำผิดเช่นการเกเร รังแกคนอื่น เด็กก็จะถูกลงโทษโดยการดูว่าเสียหน้าที่ หรือเด็กมีความประพฤติไม่เหมาะสมผู้ใหญ่ลงโทษโดย การงดให้รางวัล สำหรับการเสริมแรงทางบวกเมื่อประพฤติเหมาะสมพ่อแม่ต้องชมเชย ยกย่อง หรือให้สิทธิพิเศษ เป็นต้น

ประการที่สาม การอบรมสั่งสอนของครูนั้นไม่ได้ใกล้ชิดหรือมีอิทธิพลเช่นเดียวกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เนื่องจากครูในสังคมไทยนั้นต้องดูแลเด็กเป็นจำนวนมากในแต่ละชั้นเรียน จึงมีผลให้การเสริมแรงหรือการลงโทษมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กแตกต่างจากผู้ปกครอง นอกจากนี้สามารถอธิบายได้ในเรื่องของตัวแบบได้ว่า อาจเนื่องมาจากการเลียนแบบในบุคคลใกล้ชิดนั้น นักเรียนเลือกที่จะเลียนแบบจากพ่อแม่โดยเลือกพฤติกรรมของแม่แบบที่ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองมากกว่าการเลือกในทางที่ก่อผลเสียต่อตนเอง จึงไม่เลียนแบบครูเพราะเกรงการถูกลงโทษจากการคาดหวังของครูที่ต้องการให้นักเรียนเรียนดีและเป็นผู้มีความประพฤติดีด้วย การที่ครูคาดหวังสูงและต้องการให้นักเรียนเรียนดีตามเกณฑ์ที่คาดหวัง ครูต้องปรับปรุงการสอนของครูเนื่องจากการสอนของครูอาจไม่ประทับใจเด็กจนทำให้เด็กยึดเป็นแบบอย่างได้ ลักษณะการสอนของครูจึงมีผลต่อการกระทำดีหรือไม่ดีของเด็กในด้านจริยธรรม ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 87) กล่าวในหนังสือต้นไม้จริยธรรมว่า ครูยิ่งสั่งสอนเด็กประถม 4 , 5 และ 6 มากเท่าไร นักเรียน

กลับมีธรรมชาติต่ำลงเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม เช่น ใช้เหตุผลกับเด็กในวัยนี้เหมือนกับใช้กับเด็กเล็กหรือผู้ใหญ่

ประการที่สี่ เนื่องมาจากชั้นของสังคมที่ต่างกัน ดังงานวิจัยของ ทิพวรรณ ลิ้มสุชนิรันดร์ (2535 : 130) พบว่า ชั้นของสังคมชนชั้นกลางประสบความสำเร็จสูง เด็กจึงมีความศรัทธาและมีความเชื่อถือพ่อแม่มากกว่าครู ดังนั้นอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่นักเรียนเลียนแบบการประพฤติดีและเหมาะสมจากพ่อแม่มากกว่าครู เพราะในงานวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นชนชั้นกลางค่อนข้างสูง

ประการสุดท้ายคือ ระบบการสอนของครูไม่เหมาะสม โดยควรยึดหลักการให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ปฏิบัติมากกว่าการบรรยาย

แม้ว่าการศึกษาของแฮมมิลตัน บลูมเมอร์ฟีลด์ และคุชเลอร์ (Hamilton, Blumenfield and Kushler. 1988) ที่พบความสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำระหว่างนักเรียนกับครูในด้านจริยธรรม แต่พบว่ามีความสัมพันธ์กันน้อย ($r = 0.28$)

การตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรมระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กัน อาจเนื่องมาจากการสอนของครูไม่ประสบความสำเร็จในการถ่ายทอดการตัดสินใจจริยธรรมที่เหมาะสมให้กับนักเรียน นักเรียนจึงหันไปรับแบบอย่างจากผู้ปกครอง นอกจากนั้นยังอาจเนื่องมาจากสาเหตุอื่นๆ

ประการแรกคือพัฒนาการด้านจริยธรรมที่แตกต่างกันของผู้ใหญ่และเด็ก แม้พบว่ามีความสัมพันธ์ของการตัดสินใจกระทำในด้านจริยธรรมของนักเรียนกับผู้ปกครอง แต่มีความสัมพันธ์กันต่ำ อาจเนื่องมาจากเด็กในวัยประถม อายุ 9 - 13 ปีนี้ เป็นวัยที่มีความสามารถทางสติปัญญา สูงกว่าเด็กเล็กแต่ยังด้อยกว่าวัยผู้ใหญ่ เด็กพึ่งพาผู้ใหญ่ น้อยลงและอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ใหญ่มาก การที่ผู้ปกครองชมเชยและให้กำลังใจเมื่อเด็กทำดีในขณะที่ไม่มีการควบคุมจากผู้ใหญ่ จะทำให้เด็กมีกำลังใจในการทำดีมากขึ้น

ประการที่สองคือ เด็กเห็นว่าพ่อแม่มีการอบรมเลี้ยงดูที่นุ่มนวลและเลี้ยงดูด้วยความรักและความอาทรมากกว่าครู เพราะครูไม่อาจดูแลนักเรียนได้เป็นรายบุคคลเนื่องจากนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมีจำนวนมาก

อย่างไรก็ตามเด็กในวัยนี้ยังคงต้องพึ่งพาพ่อแม่มากกว่าครู การตัดสินใจกระทำของเด็กจึงมีความเกี่ยวข้องกับด้านจริยธรรมกับพ่อแม่มากกว่าครู

การตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมพบว่า การตัดสินใจการกระทำระหว่างพ่อแม่และนักเรียนมีความสัมพันธ์กันเช่นเดียวกับที่งานวิจัยในต่างประเทศพบว่าแม่ชาวญี่ปุ่นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการกระทำของลูก (Hamilton et al. 1989 b.)

การวิจัยนี้แสดงว่าพ่อแม่และผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนมากกว่าครู สอดคล้องกับกับที่เดซ วิโย (2522 : 68) พบว่า ความสัมพันธ์ด้านจริยธรรมระหว่างแม่กับลูกเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับปลูกฝังความดีงามให้แก่ลูก และอาจเนื่องมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมของเด็กมักเลียนแบบอย่างที่คุณพ่อใจและบุคคลใกล้ชิด

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมและการไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

การตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมและการไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนและครูไม่มีความสัมพันธ์กัน การตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมในนักเรียนและผู้ปกครองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน

การที่นักเรียนกับครู มีพฤติกรรมการเอื้อสังคมไม่เกี่ยวข้องกันอาจเนื่องมาจากประการแรก คือ อิทธิพลของครูไม่เพียงพอในการเป็นแบบอย่างต่อนักเรียนในการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคม การตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันในผู้ใหญ่แต่ละอาชีพมีความแตกต่างกันไป โดยเฉพาะอาชีพครูย่อมคาดหวังให้ พฤติกรรมการกระทำของนักเรียนในปกครองมีพฤติกรรมการเอื้อสังคม เนื่องจากความเมตตากรุณาและการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นค่านิยมที่ครูให้ความสำคัญในระดับสูง (สมเชื้อ วงศ์ปาลมานนท์. 2526 : 163) และ เป็นสิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้ครูเป็นต้นแบบที่ดีแก่นักเรียน (จรรยา สุวรรณทัต . 2535 : 171 -174) แต่ในกรณีนี้อาจเป็นไปได้ว่าครูไม่มีเวลามาอบรมหรือชี้แจงให้เด็กมีพฤติกรรมเอื้อสังคมตามที่ครูต้องการ เด็กไม่อาจซึมซับลักษณะการเป็นแบบอย่างการมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของพ่อแม่มาได้ เนื่องจากวุฒิภาวะของเด็กยังแตกต่างจากผู้ใหญ่

ประการที่สองคือความไม่ใกล้ชิดเพียงพอในการเลียนแบบพฤติกรรมเอื้อสังคมระหว่างเด็กกับครูซึ่งอาจเนื่องมาจากจำนวนเด็กในชั้นเรียนมีมากเกินไปจะทำให้ครูใกล้ชิดกับเด็กได้

ประการสุดท้ายคือการอบรมของครูในด้านการเอื้อสังคมยังไม่เหมาะสมเนื่องจากเด็กในวัยนี้ให้ความสำคัญต่อกลุ่มเพื่อนมากกว่าการอบรมหรือการเป็นต้นแบบการทำดีจากครู เนื่องจากไม่พบความสัมพันธ์ของนักเรียนกับครู ในการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคม

สำหรับการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมในนักเรียนกับผู้ปกครองพบที่มีความสัมพันธ์กันนั้น อาจเนื่องมาจากพ่อแม่มีการอบรมเลี้ยงดูที่นุ่มนวลและเลี้ยงดูด้วยความรักและความอาทรมากกว่ามากกว่าครู เพราะครูไม่อาจดูแลนักเรียนได้เป็นรายบุคคลเนื่องจากนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนมีจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับการที่มีการศึกษาพบว่าเด็กสังเกตจากการเห็นและพฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กเก็บพฤติกรรมเช่นนี้ไว้ในความจำเพื่อที่เมื่อเด็กพบกับพฤติกรรมนั้นเด็กก็จะนำเอาพฤติกรรมที่เห็นหรือได้ยินจากพ่อแม่ ไปประพฤติปฏิบัติ เช่นพ่อแม่เป็นผู้ที่มีความใจดีเอื้อเพื่อช่วยเหลือมาก เด็กก็จะเป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อมากด้วย หรือพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูมีความเมตตาไม่รังแกสัตว์ ลูกก็มีความใจดีมีเมตตาเช่นกันเนื่องจากเด็กเคยเห็นพฤติกรรมที่พ่อแม่เคยกระทำแล้วนำมาเป็นแบบอย่างต่อพฤติกรรมของตน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517: 142-143) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเอื้อเฟื้อทุกประเภทกับการให้แรงเสริมของแม่ต่อความเอื้อเฟื้อของลูกเป็นไปในทางบวกทั้งกลุ่ม

ผลการวิจัยในด้านการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมพบว่าไม่เน้นการตำหนิผู้ที่ไม่ให้ความช่วยเหลือกัน แต่เน้นการให้ความเชื่อถือและยกย่องชมเชยผู้ที่ช่วยเหลือกัน นับว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับสังคมไทย คนไทยนิยมชมเชยผู้ที่กระทำดีในด้านการช่วยเหลือสังคม มีความรับผิดชอบและมีความผูกพันต่อสังคมอยู่มาก มิได้เน้นแต่การผูกพันต่อผลประโยชน์ส่วนตน ในลักษณะจริยธรรมส่วนบุคคลเช่นชาวอเมริกัน (Miller et al . 1990)

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจการกระทำด้านการไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

การตัดสินใจการกระทำด้านการไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียน ครูและผู้ปกครองพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน อาจเนื่องมาจาก

ประการแรกคือ เด็กยังไม่เข้าใจวิธีการตัดสินใจการกระทำด้านการไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เนื่องจากการตัดสินใจการกระทำของเด็กก่อนวัยรุ่นยังไม่อาจเข้าใจในเรื่องของความสามารถหรือความยากของงานได้เท่ากับผู้ใหญ่ เด็กจึงให้ความสำคัญหรือให้ความเชื่อถือต่อผู้ที่ประสบความสำเร็จสูงเหมือนผู้ใหญ่ เนื่องจากเด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 10-11 ปีนี้เป็นวัยที่มีการปรับตัวในการตัดสินใจการกระทำในด้านการไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบผู้ใหญ่มากกว่าเด็กอายุน้อย ดังที่นิโคล (สุรางค์ โค้วตระกูล . 2536 : 121 อ้างจาก Nicholls . 1979) ศึกษาพบว่าในเด็กเล็กอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไปยังไม่สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความพยายาม ความสามารถและผลของงาน และสาเหตุของความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการงานได้ถูกต้องเท่าเด็กอายุ 12 ปีขึ้นไป เช่น เด็กเล็กอายุ 7 ปีขึ้นไปเข้าใจว่าผู้ที่มีความสามารถสูงและมีความพยายามมาก มี

ความสัมฤทธิ์ผลสูง แต่ตามความจริงแล้วผู้ที่มีความสามารถสูงแต่มีความพยายามน้อยอาจมีความสัมฤทธิ์ผลต่ำก็ได้ และผู้ที่มีความสามารถต่ำ หากพยายามมากก็อาจช่วยให้พบความสำเร็จทางการเรียนมากขึ้น เนื่องจากสาเหตุของความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จของงานส่งผลต่อการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะคุณสมบัติของสาเหตุที่นักเรียนอ้าง มีอิทธิพลต่อการตั้งความคาดหวังในความสัมฤทธิ์ผลของงานในอนาคต และอัตมโนทัศน์ของนักเรียน รวมไปถึงความรู้สึกและอารมณ์ด้วย ในกรณีที่นักเรียนพบความล้มเหลว การอ้างสาเหตุภายใน มีความคงตัวและควบคุมไม่ได้ เช่น ความสามารถมักเป็นองค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนมีอัตมโนทัศน์ในทางลบและสิ้นหวัง หมดความพยายาม เพราะคิดว่าไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ เพราะหากครูหรือผู้ปกครองไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าสาเหตุของความไม่สำเร็จของนักเรียนคือความสามารถ อาจทำให้นักเรียนไม่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

ประการที่ สอง ผู้ใหญ่อาจให้เหตุผลต่อการไม่ประสบความสำเร็จของบุตรอย่างไม่ต้อง

ประการที่สามอาจเกิดจากเด็กไม่เข้าใจเป้าหมายของการเรียนไปเพื่ออะไรและทำไมต้องเรียนให้ได้ผลการเรียนดีด้วย เด็กคิดว่าเรียนได้แค่นี้ก็ดีแล้ว จึงไม่เกิดการกระตือรือร้นจนขายดังที่ผู้ปกครองและครูต้องการ จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครองในด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความแตกต่างระหว่างการตัดสินการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

แม้การวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของการตัดสินการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในนักเรียนกับผู้ปกครองพบว่าการตัดสินการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านจริยธรรมและด้านการเอื้อสังคมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ส่วนการตัดสินการกระทำด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนกับผู้ปกครองพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน และการตัดสินการกระทำด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคมและการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนกับครูนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงความแตกต่างของการตัดสินการกระทำในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ในนักเรียนกับผู้ปกครองพบว่าการตัดสินการกระทำของนักเรียน ครูและผู้ปกครองด้านจริยธรรมไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการตัดสินการกระทำด้านการเอื้อสังคมและการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียน ครูและผู้ปกครองพบว่ามีความแตกต่างกัน

การที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม แสดงว่าการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความเกี่ยวข้องกัน จึงสอดคล้องในส่วนหนึ่งคือการตัดสินใจการกระทำของนักเรียนและผู้ปกครองด้านจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวก แต่อีกส่วนพบว่าการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรมในนักเรียนกับครูไม่มีความสัมพันธ์กัน

ส่วนที่พบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมและการไม่สัมพันธ์ทางการเรียนในนักเรียน ครูและผู้ปกครอง แสดงว่าการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมและการไม่สัมพันธ์ทางการเรียนในนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับส่วนที่พบว่าการตัดสินใจการกระทำด้านการไม่สัมพันธ์ทางการเรียนในนักเรียน ครูและผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน และการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมในนักเรียนกับครูไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่อีกส่วนที่ไม่สอดคล้องพบว่าการตัดสินใจการกระทำด้านการเอื้อสังคมในนักเรียนกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ทั้งในการนำผลงานวิจัยไปใช้ และสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป โดยละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาครัฐและเอกชน มีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้ผู้ใหญ่ปลูกฝังและการเป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่ดีแก่เด็ก ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมชมเชยเมื่อเด็กประพฤติดีและประสบความสำเร็จเพื่อให้อีกกำลังใจและส่งเสริมให้เด็กมีความมานะพยายามอดทนในการมุ่งศึกษาหาความรู้ และไม่ควรเน้นการตำหนิความไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อเด็กจะได้ไม่ท้อถอยในการพยายามไปสู่ความสำเร็จหรือพร้อมที่จะแก้ตัวใหม่
2. ผู้ปกครองและครูควรศึกษาและปรับปรุงค่านิยมเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำที่เหมาะสมในการพัฒนาสังคมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กในการเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป และไม่ควรดูว่าลงโทษเด็กมากนักหากเด็กควบคุมตนในการประพฤติให้เหมาะสมไม่ได้ เพราะอาจทำให้เด็กกลัวความล้มเหลวได้ควรร่วมกันพิจารณาสาเหตุและหาวิธีแก้ไขที่ดีกว่านี้ และผู้ใหญ่ควรให้อีกกำลังใจแก่เด็กในการทำดีต่อไป ธรรมชาติของเด็กในวัยนี้มีความแปรเปลี่ยนมาก ความเข้าใจของเด็กก่อนวัยรุ่นยังมีข้อจำกัดเด็กยังเข้าใจแจ่มชัดแต่สิ่งที่เห็นอยู่รอบตัว และในปัจจุบันเท่านั้น มากกว่าจะเข้าใจสิ่งที่อยู่ไกลตัว และสิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างลึกซึ้ง เด็กมีลักษณะ

เห็นความสำคัญของกลุ่มเพื่อน และคนแวดล้อม มากกว่าเห็นแก่ส่วนรวมหรือมนุษยชาติ เด็กคงมีความเห็นแก่ตัวอยู่ จึงต้องสอนเด็กให้เห็นแก่ผู้อื่นมากขึ้น

3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเด็กและองค์กรเกี่ยวกับเด็กควรให้ความช่วยเหลือหรือให้ข้อมูลเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้ใหญ่และเด็กได้รับข้อมูลที่เหมาะสมเกี่ยวกับการตัดสินใจการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสม

4. หน่วยงานหรือสมาคมต่าง ๆ ควรมีส่วนช่วยเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสมของการตัดสินใจการกระทำ ด้วยการจัดโครงการที่เสริมสร้างการตัดสินใจการกระทำที่เหมาะสม เช่นการเผยแพร่กิจกรรมหรือ ชื่อเสียงของผู้ที่ประพฤติตนดีและเหมาะสมต่อสังคมเพื่อนำมาเป็นแบบอย่างต่อผู้ปกครองและสาธารณชนทั่วไป

5. การสอนของครูควรเน้นให้นักเรียนปฏิบัติมากขึ้น ตัวอย่างเช่นการเลียนแบบพฤติกรรมเกี่ยวกับการเอื้อสังคม สามารถเพิ่มพูนและสร้างเสริมให้แก่เด็ก โดยการชวนการเลียนแบบจากแม่แบบ ตามแนวคิดเรื่องกระบวนการเรียนรู้ ของแบนดูรา (Bandura.1977) โดยการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในห้องเรียน การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมุติ การทำงานเป็นกลุ่มเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง ทักษะคิดและพฤติกรรมได้ การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียน มีการอภิปราย รายงานการโต้วาที เนื่องจากนักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์เองโดยการปฏิบัติ แสดงบทบาท และแสดงความคิดของตนเอง พร้อมทั้งรับฟังความคิดของเพื่อน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและมีความรู้สึกรวมกับเหตุการณ์ที่แสดงได้ดี และยังเชื่อมโยงการเรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

6. ครูและผู้ปกครองควรร่วมมือกันช่วยให้นักเรียนสามารถอ้างเหตุผลได้ตามความเป็นจริง เนื่องจากนักเรียนอาจอ้างสาเหตุของความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จผิดพลาดไปจากอคติของนักเรียนเองหรือจากพ่อแม่ที่สังเกตเด็ก เช่น การสอบได้คะแนนไม่ดี นักเรียนกลับไม่โทษตนเอง แต่อ้างว่าข้อสอบยากเกินไป ส่วนครูและผู้ปกครองอาจอ้างว่าเป็นเพราะนักเรียนไม่ขยันหรือไม่ฉลาด ซึ่งไม่ใช่สาเหตุที่แท้จริง ดังนั้นการให้ความเชื่อถือต่อการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูและผู้ปกครองต่อการเรียนของเด็กนอกจากต้องอาศัยการชมเชยเป็นพื้นฐานให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นแล้วยังต้องพยายามหาเหตุผลที่ถูกต้องของการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนักเรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเงื่อนไขการตัดสินการกระทำด้วยความรุนแรงที่แตกต่างกัน ได้แก่เงื่อนไขในการเพิ่มโทษหรือการลดโทษ(Excuse Condition and Justification Condition) เพื่อศึกษาการประเมินการตัดสินการกระทำ โดยศึกษาความแตกต่างของการให้ความเชื่อถือและการดำเนินตามแนวทางของฟุลเลอร์ เช่น ด้านการไต่สวนพฤติกรรมการเรียน เกี่ยวกับการทำโจทก์ คณิตศาสตร์ มีเงื่อนไขเกี่ยวกับความยากง่ายของโจทก์ การทดสอบการตัดสินการกระทำของตัวละครด้านดีและด้านไม่ดี ตัวละครต่างมีหน้าที่ทำโจทก์นั้นให้ถูกหรือผิดแม้โจทก์มีความยากง่ายก็ตาม การให้น้ำหนักต่อคะแนนการให้ความเชื่อถือเมื่อตัวละครทำโจทก์ได้ถูกต้องและการดำเนินเมื่อตัวละครทำโจทก์ผิด

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของการตัดสินการกระทำของนักเรียนในวัยก่อนวัยเรียน วัยเด็กตอนต้น วัยเด็กตอนปลาย วัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบ การตัดสินการกระทำของ กลุ่มตัวอย่างและประชากรในสังคมเมืองและสังคมชนบท

4. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงด้วย เพื่อสามารถประเมินการตัดสินการกระทำได้ถูกต้องมากขึ้นเช่นการประเมินการตัดสินการกระทำของครูควรเข้าไปสังเกต ความถี่ของพฤติกรรมการสอนของครูว่ามีลักษณะยึดหลักหน้าที่หรือปณิธาน หรือการสร้างสถานการณ์จำลองในห้องปฏิบัติการหรือภาคสนามเพื่อสังเกตการตัดสินการกระทำของกลุ่มตัวอย่าง เป็นต้น

5. ควรปรับปรุงแบบทดสอบการตัดสินการกระทำ ให้มีเนื้อหาที่ตรงกับปรกติวิสัย (Norm) ในด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไต่สวนพฤติกรรมการเรียน ให้มีเนื้อหาครอบคลุมมากขึ้นกว่านี้เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันในกลุ่มตัวอย่างแต่ละวัย โดยประกอบการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรม ตามเนื้อหาในแบบทดสอบด้วย

6. ควรศึกษากลุ่มที่น่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินการกระทำดีและกระทำเลวของเด็ก จากกลุ่มอื่นๆ บ้าง เช่น เพื่อน ครูสอนวิชาอื่นๆ บุคคลสำคัญทางสังคมอื่นๆ เช่น พระ เป็นต้น ผู้นำทางสังคม และชุมชน เช่น กำนัน ผู้แทนราษฎร เป็นต้น หรือสื่อมวลชน เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จรรยา สุวรรณทัต, ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ และ กมล สุดประเสริฐ. ความสามารถในการควบคุมของของเด็กไทยในแง่ของความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการศึกษา การฝึกทักษะ และการพัฒนาจิตลักษณะเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533 .
- จรรยา สุวรรณทัต . “ ควบคู่กับการพัฒนาค่านิยม ” . ประมวลบทความวิชาการฉบับพิเศษ พ.ศ. 2525 - 2535 . กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- เจิม ชุมเกต . สังคมวิทยาเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : แผนกบริการกลาง สำนักงาน อธิการบดี พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- ไชยวัฒน์ บุณนาค. ศัพท์ วลีกฎหมาย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ดี แอนด์ เอส, 2529.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉีก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524 .
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ทฤษฎีต้นไม้ง่ามจริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. ทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา. 2535 .
- เดช วิโย. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แตกต่างกัน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์. การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ ลิ้มสุขนิรันดร์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

- ทิพย์สุดา นิลสินธพ . ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ธง สี่งธรรม. พจนานุกรม ศัพท์ และสำนวนกฎหมาย กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2527.
- ธนู แก้วโสภาส. ยุโรป 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ชาติเศรษฐกิจ, 2535.
- นงนุช โรจน์เลิศ. การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของวัยรุ่น. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- นันทิยา ยิ่งเจริญ. การศึกษาพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- บัญญัติ แก้วส่อง . การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองและชุมชนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิดที่แตกต่างกัน. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ประกาศรี สี่ทอ่ำไฟ. พื้นฐานทางการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531 .
- ปรารธนา ฉาไรสง. แผนพัฒนาการศึกษา 30 ปี นโยบายสร้างคนหรือหุ่นยนต์, หนังสือพิมพ์สยามโพสต์. วันที่ 1 สิงหาคม 2537. หน้า 7.
- "แปลความฝันแผน 8 สู่วิถีปฏิบัติแบบ ชวน," ประชาชาติธุรกิจ. วันที่ 12-15 มีนาคม 2538. หน้า 30.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- พินัย ไชยแสงสุขกุล . นิติปรัชญา. กรุงเทพฯ : หสน. สามเจริญพานิช . 2533 .
- เพ็ญศรี กาญจโนมัย . ญี่ปุ่นสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์ , 2538
- ไพฑูรย์ สี่ลาวรัตน์. การศึกษากับสังคมไทยรวมบทวิจารณ์ทางการศึกษา. 2526.
- ภัทรพร สิริกาญจน และคณะ . ความรู้พื้นฐานทางศาสนา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536 .

- มธุรส ชำนาญทัศน์. ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจจะประพฤติตนตามหลักสัปปริสธรรมของ
บุตร : ้วยร่วมกับความประพฤติตามหลักสัปปริสธรรมของมารดา ตามความรับรู้ของบุตร
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
อัดสำเนา.
- มาริสา รัฐปัตย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. ปรินุญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- เมธี โพธิ์พัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพัทธ์และความซื่อสัตย์
ของเด็กไทย. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ราชนิวรรณ เวชพฤติ . ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ และอารยธรรม . กรุงเทพฯ : ภาควิชา
ภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2531 .
- รุ่งรัตน์ ไกรทอง. ผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อการได้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อ
ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน วัดช่องนนทรี กรุงเทพมหานคร.
ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.
- ลินจง สุวรรณโณจิน . 470 ปี สัมพันธไมตรีระหว่างไทยและโปรตุเกส . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว , 2531 .
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ . หลักการวิจัยทางการศึกษา . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ทวีกิจการพิมพ์ , 2524.
- วัชร วงษ์สด. การทดลองสอนความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน
โดยใช้วิธีกลุ่มสัมพันธ์ . ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- วัชรพร จับเกต . ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5
โรงเรียนอินทร์มพรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรัก และแบบควบคุม
ความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

- วิชา มหาคุณ. การใช้เหตุผลในทางกฎหมาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- วิทยา นาควัชร. "เอกลักษณ์สามิไทยชอบไฟกามคุณ ?," สกุลไทยรายสัปดาห์. 42 : 2177 ; 9 กรกฎาคม 2539.
- วิภาพร ลาสมบุญธน์นันท์. การศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้แรงจูงใจ ที่มีต่อการทำงานของนักเรียนประถมศึกษาที่มีความวิตกกังวลสูงและต่ำ. ปรินญานิพนธ์ ก.ศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- วีรธรรม ชนงูมิ. พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2535.
- สกล เทียงแท้. ผลการใช้วิธีอภิปรายในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่ต่างกัน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สมเกียรติ วันทะนะ. "การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการสังคมไทย - ญี่ปุ่น", ชนญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทสารมวลชน, 2524.
- สมเชื้อ วงศ์ปาลามานนท์. การศึกษาค่านิยมทางจริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการศึกษาในสถาบันการศึกษาคู ซึ่งตั้งอยู่ในเขตที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2526. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ จิตระดับ. "จุดประกายแผน 8 : ผ่านเพื่อความเป็นมนุษย์," มติชน. 7 กุมภาพันธ์ 2538. หน้า 31.
- สมยศ เชื้อไทย. นิติปรัชญาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2539.
- สัญญา สุวัชร. ยุโรป 3 ทศวรรษหลังสงคราม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- สิริพร แก้วน่ม. การศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2526. อัดสำเนา.
- สุชาดา สัตยพงศ์. บุญแจ 77 ดอกสู่อารยธรรมญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา, 2536.
- สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. เอกสารประกอบการอบรม Introduction to spss/Pc. กรุงเทพฯ : สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ . สังคมศาสตร์กับประเทศไทย . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงาน
คั่นคว่ำ มหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ , 2499 .

สุรางค์ ไคว์ตระกูล . จิตวิทยาการศึกษา . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,
2536 .

* สรุปแนวคิดทิศทางแผน 8 พัฒนาประเทศคือพัฒนา คน," ประชาชาติธุรกิจ . 12-15 มีนาคม
2538. หน้า 30.

สำราญ ชัดภัย. การให้บ้านเป็นฐานเสริมแรงเพื่อพัฒนาแรงจูงใจต่อเนื่องและผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนให้กับนักเรียนด้วยสัมฤทธิ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

อาภรณ์ เต็มยอด. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนบางมด อำเภอบางพลี จ.สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

Bandura, A . A Social Learning Theory. Englewood Cliffs, N.J : Prentice - Hall
, 1977.

Blumenfeld, P., P. Pintrich and V. Hamilton. " Teacher Talk and Children
Reasoning about Morals, Conventions and Achievement," Child
Development. 58 : 1389-1401 , 1987.

Clarke-Stewart, Alison and S. Friedman. . Child Development : Infancy through
Adolescence. America : John Miley , 1987.

Curzon , L.B. A Dictionary of Law . Great Britain : Mac Donald & Evans LTD,
1983 .

Eisenberg , N., and M Hand. " The Relationship of Preschoolers Reasoning about
Prosocial Moral Conflicts to Prosocial Behavior," Child Development. 50 :
356-363 ; 1979.

Forgus, J., G. and S. Moylan. " Praise or Blame ? Affective Influences on
Attribution for Achievement," Journal of Personality and Social
Psychology. 59 : 809-819 ; 1990.

- Grifis, S.H. Law Dictionary. . United States Of America : Barron's Educational Series, Inc, 1991.
- Fuller, J. The Morality Of Law. 2nd Ed. New Heven : Yale Univercity Press, 1969.
- Hamilton. V. and others. " Citizenship and Scholarship in Japanese and American Fifth Grades, " American Education Research Journal. 26 : 44-72; 1989-A.
- . "Japanese and American Childrens for The Things They Do in School" , American Education reserch Journal. 26 : 545-571; 1989-B.
- . " Cradit and Blame Among American and Japanese Children : Normative, Cultural and Individual Differences, " Journal Of Personality and Social Psychology . 59 : 442-451; 1990.
- Hamiltion. V., P. Blumenfeld , and R. Kushler. " A Question of Standard : Attribution of Blame and Cradit for Classroom Acts, " Journal of Personality and Social Psychology. 54 : 34-48; 1988.
- Kail , R and R .Wicks-Nelson. Development Psychology. n. 352-369. Newjersy : Prentice-Hall , Inc., 1993.
- Kohlberg , L . Essay on Moral Davelopment the Psychology of Moral Development , Vol.2 Sanfrancisco : Harpes and Raw, 1984.
- Krebs , Dennis L . and Frank V. Hesteren. " The Development of Altruism : Toward an Integrative Model, " . Development Review. Vol. 14 , 1994 .
- Levin , R , Gerald Child Psychology. n. 298-305. California : Blook Cole Publishing Company, 1983.
- Lourenco , O . " Portuguese Children's Judgment of Moral, Prosocial and Academic Norms : Duty or Aspiration ?," International Journal of Behavioral Development. (2); 17 367-381; 1994.
- Miller , J., D.Bersoff and P. Harwood. " Perceptions of Social Responsibilities in India and in United States : Moral Imperatives Or Personal Decisions ?," Journal of Personality and Social Psychology. 58, 33-47; 1990.

Piaget. J. Judgment and Reasoning in the Child. Greatbritain: Lewe & Brydone
Printers Limited, 1951.

✓ Schiamberg , B., and Lawrence. Child and Adolescence Development. Newyork :
Macmillian Publishing Company , 1988. ၂၃၁၁၁

Weiner, B. and N. Peter. " A Cognitive-Developmental Analysis of Achievement
and Moral Judgments," Developmental Psychology. 9 : 290-309; 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ทำวิจัย
- แบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม
การเอื้อสังคม และการฝ่าฝืนฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมรายข้อของการให้ความเชื่อถือ และการดำหนีกับคะแนนรวมทั้งชุดของแบบทดสอบการตัดสินใจกระทำได้ด้านจริยธรรม การเอื้อสังคมและการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์รายข้อ (r)		ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์รายข้อ (r)	
	การให้ความเชื่อถือ	การดำหนี		การให้ความเชื่อถือ	การดำหนี
1	.4103	.3372	21	.5994	.6566
2	.4587	.5181	22	.5878	.6388
3	.3205	.2318	23	.5444	.6153
4	.4424	.4340	24	.4893	.4757
5	.4624	.5221	25	.5441	.5094
6	.5736	.4431	26	.4423	.5685
7	.5234	.4336	27	.5990	.5674
8	.5793	.5872	28	.5904	.5664
9	.5972	.5151	29	.4961	.5300
10	.5361	.4840	30	.5805	.6302
11	.5593	.5590	31	.6139	.5633
12	.2603	.4579	32	.5298	.5931
13	.5599	.5367	33	.5364	.5398
14	.6241	.5747	34	.5826	.6522
15	.6105	.6250	35	.6014	.5907
16	.5884	.6084	36	.6151	.5625
17	.5870	.6454	37	.5184	.5690
18	.5248	.5793	38	.5522	.5662
19	.5795	.5833	39	.5430	.5401
20	.5035	.5288	40	.4244	.5687

ตาราง 13 แสดงอำนาจจำแนกของการให้ความเชื่อถือและการตำหนิของแบบทดสอบการ
ตัดสิน การกระทำด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม และด้านการไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่เกี่ยวกับ จริยธรรม	การให้ ความ เชื่อถือ	การ ตำหนิ	ข้อที่เกี่ยวกับ การเอื้อ สังคม	การให้ ความ เชื่อถือ	การ ตำหนิ	ข้อที่เกี่ยวกับ การไม่ สัมฤทธิ์ ทางการ เรียน	การให้ ความ เชื่อถือ	การ ตำหนิ
1	7.15	5.66	2	6.96	9.49	3	5.68	5.21
4	7.59	7.66	5	6.62	9.25	6	8.58	7.66
7	7.45	7.10	8	8.43	9.84	9	9.56	8.35
10	8.30	8.82	11	8.30	8.79	12	2.65	6.71
13	10.40	9.04	15	9.67	14.15	14	9.00	8.99
16	9.09	10.25	18	8.09	10.04	17	9.92	11.32
20	6.99	7.61	21	8.14	11.42	19	9.30	9.76
24	7.59	7.79	23	7.78	12.83	22	9.19	12.98
27	9.55	8.87	28	9.81	11.23	25	8.99	9.76
29	7.92	7.84	31	10.18	12.89	26	7.22	9.93
32	9.09	10.92	34	7.48	12.23	30	9.44	10.02
35	10.14	8.38	37	8.56	10.11	33	9.05	11.11
38	8.64	9.66	40	6.18	10.26	36	9.09	9.54
						39	8.67	8.84

แบบทดสอบการตัดสินใจการกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถานการณ์ในคำถามต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์เกี่ยวกับนักเรียนระดับประถมศึกษา
คำถามเหล่านี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ในแต่ละสถานการณ์ จะมีคำถาม 2 ข้อ คือ ก. และ ข. ให้ท่าน
อ่านสถานการณ์ในแต่ละข้อแล้วพิจารณาตอบคำถามใน โดยทำเครื่องหมาย x ตรงกับคำตอบ
ด้านล่างที่ตรงกับความรู้สึกของท่านโดยแท้จริง

1. หทัยและอารมณเป็นเพื่อนนักเรียนในห้องเดียวกัน ทั้งสองเห็นว่ายางลบราคาแพง
แท่งใหม่ของนิตาสวยงามน่าใช้ แต่ทั้งสองต่างไม่มีเงินไปซื้อยางลบราคาแพงเช่นนั้นได้ หทัยจึง
แอบขโมยยางลบแท่งใหม่ของนิตามาเป็นของตนเอง ส่วนอารมณเห็นยางลบของนิตาสวยงาม
น่าใช้แต่ไม่ขโมยยางลบของนิตา

ก. การกระทำของอารมณที่ไม่ขโมยยางลบของนิตา ควรได้รับการชมเชยมากน้อย
เพียงไร

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของหทัยที่ขโมยยางลบของนิตา ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

2. พนมลิ้มเอาปากกามาจากบ้านจึงขอยืมปากกาจากเพื่อน นนท์และอาวุธมีปากกา
หลายด้าม นนท์จึงให้ ปากกาแก่พนมไว้ใช้ ส่วนอาวุธไม่ให้ปากกาแก่พนมเลย

ก. การกระทำของนนท์ที่ให้ปากกาแก่พนมไว้ใช้ ควรได้รับการชมเชยมากน้อย
เพียงไร

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของอาวุธที่ไม่ให้ปากกาแก่พนมเลย ต้องได้รับการติเตียนมากน้อย
เพียงไร

.....				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น

3 . อนุวัฒน์และมนตรี ต่างทำข้อสอบวัดผลในการสอบไล่ที่คุณครูให้นักเรียนเตรียมตัวล่วงหน้ามาตลอดเทอม ผลปรากฏว่าอนุวัฒน์สอบได้คะแนนดีเยี่ยม ส่วนมนตรีสอบตก

ก, การกระทำของอนุวัฒน์ที่สอบได้คะแนนดีเยี่ยม ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น
ข, การกระทำของมนตรีที่สอบตก ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

4 . ขณะเดินทางกลับบ้าน อำนาจและโมฬีกำลังจะข้ามถนนตรงทางม้าลาย อำนาจ รีบวิ่งข้ามถนนในขณะที่สัญญาณไฟสีเขียว ส่วนโมฬีรอจนกระทั่งสัญญาณไฟเปลี่ยนเป็นสีแดงจึงข้ามถนน

ก, การกระทำของโมฬีที่รอจนสัญญาณไฟเปลี่ยนเป็นสีแดงจึงข้ามถนน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข, การกระทำของ อำนาจ ที่วิ่งข้ามถนนไป ในขณะสัญญาณไฟสีเขียว ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

5 . ทุกครั้งที่อดิศรทราบข้อมูลสำคัญทางการศึกษาหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษา
อดิศรจะแจ้งให้เพื่อนๆรับรู้เสมอ แต่วันชัยซึ่งรับรู้ข้อมูลต่างๆเหล่านี้เช่นกันแต่ไม่แจ้งให้เพื่อนรับ
รู้ด้วยกัน

ก, การกระทำของอดิศรที่ แจ้งให้เพื่อนๆรับรู้ ข่าวทางการศึกษาอยู่เสมอ ควรได้รับ
การชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข, การกระทำของ วันชัยซึ่งรับรู้ข้อมูลทางการศึกษา แต่ไม่แจ้งให้เพื่อนรับรู้ด้วยกัน
ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

6. บุญชัยและสมชายได้รับคำสั่งจากคุณครูให้คำนวณโจทย์คณิตศาสตร์บนกระดานดำ
ให้ถูกต้อง บุญชัยสามารถคำนวณได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ส่วนสมชายไม่อาจคำนวณให้ถูกต้อง
ครบถ้วน

ก, การกระทำของบุญชัยที่สามารถคำนวณได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ควรได้รับการ
ชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข . การกระทำของสมชายไม่อาจคำนวณให้ถูกต้องครบถ้วน ต้องได้รับการติเตียน
มากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

7. ในช่วงเวลาว่าง วินัยและอานนท์ต่างได้รับเลือกจากคุณครูให้เป็นผู้เก็บรักษาเงินค่าอุปกรณ์การเรียนจากเพื่อน วินัยเก็บรักษาเงินนั้นไว้เพื่อนำไปซื้ออุปกรณ์ที่ร้านจำหน่ายในวันเสาร์ ส่วนอานนท์นำเงินไปซื้อเสื้อผ้าและรองเท้าที่ตนต้องการ

ก. การกระทำของวินัยที่เก็บรักษาเงินนั้นไว้เพื่อนำไปซื้ออุปกรณ์ที่ร้านจำหน่ายในวันเสาร์ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของอานนท์ที่นำเงินไปซื้อเสื้อผ้าและรองเท้าที่ตนต้องการ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

8. อาถิตีและโสภณเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง อาถิตียินดีช่วยอธิบายแบบเรียนที่วิชาไม่เข้าใจอยู่เสมอ ส่วนโสภณไม่เคยอธิบายแบบเรียนที่วิชาขอร้องให้ช่วยเลย

ก. การกระทำของอาถิตีที่ยินดีช่วยอธิบายแบบเรียนให้วิชาเข้าใจอยู่เสมอ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของ โสภณไม่เคยช่วยอธิบายแบบเรียนที่วิชาขอร้องให้ช่วยเลย ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

9. โอกาสและขจรรับการบ้านจากคุณครูมาทำที่บ้าน โอกาสสามารถทำการบ้านส่งคุณครูได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ส่วนขจรทำการบ้านส่งคุณครูบกพร่องมากมาย

ก. การกระทำของ โอกาสที่สามารถทำการบ้านส่งคุณครูได้อย่างครบถ้วน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของขจรที่ทำการบ้านส่งคุณครูบกพร่องไปมาก ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

10. ในช่วงเย็น เมื่ออรุณและนำโชคกำลังกลับบ้านทางประตูหลังของโรงเรียน ระหว่างทางพบนักเรียนกำลังแอบเล่นการพนัน อรุณจึงย้อนกลับไปแจ้งให้คุณครูทราบ ส่วนนำโชครีบเดินทางกลับบ้าน

ก. การกระทำของ อรุณที่แจ้งให้คุณครูทราบเรื่องนักเรียนเล่นการพนัน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของนำโชคที่ไม่แจ้งคุณครูเรื่องนักเรียนเล่นการพนัน ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

11. คุณครูขอร้องให้อำมาและประทุมซึ่งมีบ้านเกิดอยู่ที่จังหวัดชลบุรี ให้อธิบายเกี่ยวกับจังหวัดของตนเพราะ คุณครูจะพานักเรียนในชั้นไปทัศนศึกษาในจังหวัดชลบุรีกันในวันเสาร์หน้า อำมายินดีให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในจังหวัดชลบุรี ส่วนประทุมปฏิเสธคุณครูไม่ร่วมอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดบ้านเกิดของตน

ก. การกระทำของอำมาที่ยินดีให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในจังหวัดบ้านเกิดของตนแก่เพื่อนๆ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของประทุมที่ไม่ให้ความร่วมมืออธิบายเรื่องสถานที่ในจังหวัดบ้านเกิดของตนแก่เพื่อนๆ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

12. ละม้ายและสมใจรับผิดชอบโครงการทางวิทยาศาสตร์มาจากคุณครู ละม้ายเขียนโครงการได้เสร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ก่อนเวลาที่คุณครูกำหนด ส่วนสมใจทำงานตามที่คุณครูสั่งไม่เสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่คุณครูกำหนด

ก. การกระทำของละม้ายที่เขียนโครงการได้เสร็จก่อนเวลาที่คุณครูกำหนด ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของสมใจ ที่ทำงานตามที่คุณครูสั่งไม่เสร็จตามเวลา ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

13. ขณะนี้ต้นมะม่วงในบ้านหลังที่ติดกับโรงเรียนกำลังออกผลดกและกิ่งที่มีผลบางส่วนยื่นล้ำเข้ามาในเขตโรงเรียน นิพนธ์แอบสอยรับประทานโดยไม่ได้ขออนุญาตจากเจ้าของ ส่วนบรรเทิงไม่สอยมารับประทาน

ก. การกระทำของ บรรเทิงที่ ไม่แอบสอยมะม่วงมารับประทาน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของนิพนธ์ที่ แอบสอยมะม่วงมารับประทานโดยมิได้ขออนุญาตจากเจ้าของต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

14. นวลจันทร์และนิศชลกำลังเตรียมตัวสอบ เพื่อนต่างโรงเรียนที่สอบเสร็จแล้วชวนทั้งสองไปเที่ยว นวลจันทร์ปฏิเสธเพื่อนเหล่านั้น ส่วนนิศชลตกลงเดินทางไปท่องเที่ยวกับเพื่อน

ก. การกระทำของนวลจันทร์ที่ ปฏิเสธเพื่อนขณะเตรียมตัวสอบ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของนิศชลที่เดินทางไปเที่ยวกับเพื่อนขณะเตรียมตัวสอบ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

15. ไฟศาลและอำนวยทราบว่ามีรถรับบริจาคหนังสือให้แก่ประชาชน และนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร ไฟศาลและอำนวยมีหนังสือเก่าที่ไม่อ่านแล้วมากมาย ไฟศาลจึงนำหนังสือมาบริจาคตามวันเวลาที่กำหนด ส่วนอำนวยไม่นำหนังสือมาบริจาค

ก. การกระทำของ ไฟศาลที่นำหนังสือมาบริจาค ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของอำนวยที่ไม่นำหนังสือมาบริจาค ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

16. ปราโมทย์และวานิชเดินทางกลับบ้านโดยรถโดยสารประจำทาง พนักงานเก็บค่าโดยสารลิ้มเก็บเงินค่าโดยสารเด็กทั้งสองคนเพราะผู้โดยสารแน่นมาก ปราโมทย์จึงยื่นเงินค่าโดยสารให้แก่พนักงาน ส่วนวานิชทำเฉยเสีย

ก. การกระทำของ ปราโมทย์ที่ยื่นเงินค่าโดยสารให้แก่พนักงานเก็บค่าโดยสารที่ลิ้มเก็บค่าโดยสาร ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของวานิช ที่ไม่ยื่นเงินค่าโดยสารให้พนักงานเก็บค่าโดยสาร ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

17. ประทุมและมาลีได้รับมอบหมายจากคุณครูให้นับลูกบิดคละสีจำนวน 1000 เม็ด ประทุมตั้งใจนับและจัดหมู่ลูกบิดอย่างเรียบร้อย ส่วนมาลีนับลูกบิดอย่างไม่เอาใจใส่ทำให้การจัดนับไม่เรียบร้อย

ก. การกระทำของประทุมที่ตั้งใจนับและจัดหมู่ลูกบิดอย่างเรียบร้อย ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของมาลีที่นับลูกบิดอย่างไม่เอาใจใส่และนับไม่เรียบร้อย ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

18. นุชและอานาจะรีบกลับบ้านเพื่อรับประทานอาหารเย็นฝีมือคุณแม่ทุกวัน เมื่อนุชกลับจากโรงเรียน นุชจะเข้าไปช่วยคุณแม่ในครัวเสมอ ส่วนอานา ไม่เคยเข้าไปช่วยงานคุณแม่ในครัวเลย

ก. การกระทำของ นุชที่ช่วยคุณแม่ทำงานเสมอ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของอานาที่ไม่เคยช่วยงานคุณแม่เลย ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

19. ปัญจะและเมฆาต่างได้รับเสนอเข้าชิงตำแหน่งหัวหน้าห้อง ปัญจะได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้องเพราะเป็นผู้ที่ทำงานแล้วมีความรับผิดชอบ ส่วนเมฆาไม่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้องเพราะไม่มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

ก. การกระทำของ ปัญจะที่ทำงานโดยมีความรับผิดชอบ จนได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของเมฆาที่ทำงานโดยไม่มีความรับผิดชอบ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

20. วรณมาและพรทิพย์ทำข้อสอบไม่ได้เพราะไม่ได้เตรียมตัวสอบมา เพื่อนที่นั่งข้างๆ ส่งสารจิ้งแอบส่งกระดาษ คำตอบให้ลอก แต่วรณมาไม่ยอมรับกระดาษคำตอบของเพื่อนมาลอก ส่วนพรทิพย์รีบลอกข้อสอบของเพื่อนทันที

ก. การกระทำของ วรณมาที่ไม่ยอมรับกระดาษคำตอบของเพื่อนมาลอก ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของ พรทิพย์ที่ ลอกข้อสอบของเพื่อน ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

21. หมึกและดำเงิเดินทางด้วยรถประจำทาง และได้ที่นั่งสองที่สุดท้ายพอดี เมื่อถึงป้ายรถเมล์ถัดไปมีคนชราหลายคนขึ้นรถมาและไม่มีที่นั่ง หมึกจึงสละที่นั่งให้คนชราทันที ส่วนดำเงิไม่สละที่นั่งให้คนชรา

ก. การกระทำของ หมึกที่สละที่นั่งให้คนชรา ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของ ดำเงิที่ไม่สละที่นั่งให้คนชรา ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

22. นุกุลและอัคนีเสนอตัวเข้ารับตำแหน่งหัวหน้ากลุ่ม นุกุลเป็นผู้ที่มีความขยัน นุกุลจึงได้รับเลือกจากเพื่อนในกลุ่มให้เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมกลุ่ม ส่วนอัคนีเป็นคนขี้เกียจ เพื่อนในกลุ่มจึงไม่เลือกให้เป็นผู้นำกลุ่ม

ก. การกระทำของ นุกุลที่มีความขยันในการทำงานจนได้รับเลือกเป็นผู้นำกลุ่ม ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของอัคนีที่เป็นคนขี้เกียจทำงาน เพื่อนจึงไม่เลือกเป็นผู้นำกลุ่ม ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

23. อรัญญาเป็นเด็กดีแต่ยากจน และมีความเดือดร้อนในเรื่องการเงินเสมอ ประไพศรีและยุพินต่างมีฐานะทางบ้านดีกว่าอรัญญา เมื่ออรัญญาขอร้องให้เพื่อนช่วยเหลือ ประไพศรีมักให้อรัญญายืมเงินเมื่อมีความจำเป็นเสมอ ส่วนยุพินไม่เคยช่วยเหลือทางการเงินแก่ อรัญญาเลย

ก. การกระทำของประไพศรี ที่ให้อรัญญายืมเงินเมื่อมีความจำเป็นเสมอ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของ ยุพินที่ไม่เคยช่วยเหลือทางการเงินแก่อรัญญาเลย ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

24. ชนวรรตน์และนิยมเดินไปเที่ยวที่สวนหลังโรงเรียน ทั้งสองพบลูกสุนัขหลายตัวนอนขวางทางเดินอยู่ วรรตน์จึงเตะลูกสุนัขกระเด็นออกนอกทาง แต่นิยมเดินข้ามไปเสีย

ก. การกระทำของนิยมที่ไม่ทำร้ายลูกสุนัข ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของวรรตน์ที่ทำร้ายลูกสุนัข ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

25. ครอบครัวของอำไพและชูศรีต่างสนับสนุนให้เด็กทั้งสองเรียนต่อในระดับมัธยม อำไพต้องการศึกษาต่อในระดับมัธยมต่อไป ส่วนชูศรี ไม่ต้องการศึกษาต่อ

ก. การกระทำของอำไพที่ต้องการศึกษาต่อในระดับมัธยมต่อไป ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของ ชูศรีที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

26. เมื่อถึงชั่วโมงศิลปะ คุณครูให้นักเรียนวาดรูปดอกไม้ที่นักเรียนชอบมาส่ง อากาศและเวลาต่างก็มีฝีมือในการวาดภาพ อากาศพยายามวาดอย่างสวยงาม ส่วนเวลาไม่ตั้งใจวาดรูปเลย

ก. การกระทำของอากาศที่พยายามวาดรูป ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของเวลาที่ไม่พยายามวาดรูป ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

27. กาญจน์และประยุทธ์ไปเล่นฟุตบอลหลังเลิกเรียน กาญจน์ และประยุทธ์ต้องการคะแนนจากการได้ประตูมากๆ จึงแก้มองประตูเบื้องฝ่ายตรงข้ามที่มาขวางทางลูกบอลไว้จนทกล้มเลือดออก ส่วนประยุทธ์ไม่แก้มองประตูเบื้องฝ่ายตรงข้ามที่มาขวางทางบอล

ก. การกระทำของประยุทธ์ที่ไม่แก้มองเพื่อน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของกาญจน์ ที่แก้มองเพื่อน ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

28. นันทากับมารศรีเดินกลับจากโรงเรียนพบลูกสุนัขของปวีณาถูกรถมอเตอร์ไซด์เฉี่ยวเดินไม่ไหว นันทาจึงอุ้มพาไปหาปวีณา ส่วนมารศรีไม่ได้ช่วยเหลือลูกสุนัข

ก. การกระทำของนันทาที่ช่วยลูกสุนัข ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของมารศรีที่ไม่ช่วยลูกสุนัข ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

29. น้องอ้อซื้อไอศกรีมแท่งใหญ่ยังไม่ทันได้รับประทานพบกับพายุฝนและไฟโรจน์กลางทาง พายุฝน้องอ้อรับประทานไอศกรีมเสียเอง ส่วนไฟโรจน์ไม่แย่งไอศกรีมของน้องอ้อ

ก. การกระทำของไฟโรจน์ที่ไม่แย่งไอศกรีมของน้องอ้อ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของพายุฝนที่แย่งไอศกรีมของน้องอ้อ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

30. ในการทำข้อสอบภาคต้น นิรมลและมาลีทำคะแนนได้ไม่ดีนัก ในเทอมปลายนิรมลจึงพยายามอ่านหนังสืออย่างหนัก ส่วนมาลีไม่ได้มีความพยายามเพิ่มขึ้น

ก. การกระทำของนิรมลที่พยายามทบทวนแก้ไขข้อบกพร่องในการสอบแก้ตัวใหม่ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของมาลีที่ไม่มีความพยายามเพิ่มขึ้นในการสอบครั้งใหม่ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

31. ขณะที่พิจิตรและอรุณเดินข้ามสะพานลอย พบขอทานชาดวันกำลังขอทานอยู่ พิจิตรจึงให้เงินทำทาน ส่วนอรุณนั้นไม่ให้ทานแก่ขอทาน

ก. การกระทำของพิจิตรที่ทำทานให้ขอทาน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของอรุณที่ไม่ทำทานให้ขอทาน ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

32. บัณฑิต เอาขนมมาแอบรับประทานได้โต๊ะในเวลาเรียนอยู่เสมอ ส่วนประยูรไม่
แอบรับประทานขนมในห้องเรียน

ก. การกระทำของประยูรที่ไม่แอบรับประทานขนมในห้องเรียน ควรได้รับการชมเชย
มากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของบัณฑิตที่แอบรับประทานขนมในห้องเรียน ต้องได้รับการติเตียนมาก
น้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

33. ในการเข้าค่ายลูกเสือประจำปี นิพนธ์และประชาต่างได้รับเลือกให้เป็นผู้นำกลุ่ม
นักเรียน นิพนธ์ยินดีรับตำแหน่งโดยมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถเพียงพอ ส่วนประชาปฏิเสธ
ตำแหน่งเนื่องจากไม่มีความมั่นใจในความสามารถของตน

ก. การกระทำของนิพนธ์ที่ยินดีรับตำแหน่งโดยมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถเพียง
พอ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของ ประชาที่ปฏิเสธตำแหน่งเนื่องจากไม่มีความมั่นใจในความสามารถ
ของตน ต้องได้รับการ ติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

34. เมื่อพบคุณครูถือของหนัก นั้หมักจะเข้าไปช่วยถือของ ส่วนพวงทองไม่เคยช่วย
คุณครูถือของหนักเลย

ก. การกระทำของนั้ที่ช่วยเหลือนคุณครูถือของหนัก ควรได้รับการชมเชยมากน้อย
เพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของพวงทองที่ไม่ช่วยคุณครูถือของหนัก ต้องได้รับการติเตียนมากน้อย
เพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

35. ในการสอบย่อย เมื่อมีโอกาสสนใจจึงแอบชะโงกดูคำตอบของเพื่อนที่นั่งโต๊ะข้างๆ
ส่วนอรุณีไม่แอบดูข้อสอบของเพื่อน

ก. การกระทำของอรุณีที่ไม่แอบดูข้อสอบของเพื่อน ควรได้รับการชมเชยมากน้อย
เพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของสนใจที่แอบดูข้อสอบของเพื่อน ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียง
ไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

36. นิภาพรและผาณิต ต้องสอบซ่อมวิชาคณิตศาสตร์ นิภาพรพยายามทบทวนทำแบบฝึกหัดเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด จนสามารถสอบผ่านได้ในที่สุด ส่วนผาณิตมิได้ใช้เวลาในการทบทวนเพื่อแก้ตัวในการสอบครั้งใหม่เลย ทำให้สอบไม่ผ่าน

ก. การกระทำของนิภาพร ในการตั้งใจทบทวนความรู้เพื่อสอบแก้ตัวใหม่เป็นการกระทำที่สมควรชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของผาณิตที่ไม่ตั้งใจทบทวนความรู้เพื่อสอบแก้ตัวใหม่เป็นการกระทำที่ต้องตำหนิมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

37. เมื่อเห็นเด็กในชั้นเล็กกว่าร้องไห้ รุ่งทิพย์จะเข้าไปปลอบโยนถามสาเหตุและให้การช่วยเหลืออยู่เสมอ ส่วนประนอมไม่เคยเข้าไปปลอบโยนเด็กเลย

ก. การกระทำของรุ่งทิพย์ที่ปลอบโยนเด็กร้องไห้ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

ข. การกระทำของประนอมที่ไม่เคยปลอบโยนเด็กร้องไห้ ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความคิดเห็น

38. ในงานนิทรรศการของโรงเรียน มีการจัดฉายภาพยนตร์ให้ชมฟรี มีนักเรียนเข้าแถวรอชมภาพยนตร์เป็นจำนวนมาก ดำรงเข้าแถวต่อคิวด้านหลังสุด ส่วนคนัยเข้าไปแข่งคิวเพื่อมีโอกาสได้ชมภาพยนตร์ก่อน

ก. การกระทำของ ดำรงที่เข้าแถวต่อคิวเพื่อชมภาพยนตร์ ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของคนัยที่เข้าไปแข่งคิวเพื่อจะได้มีโอกาสได้ชมภาพยนตร์ก่อน ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

39. ในงานกีฬาสีของโรงเรียน ประกายและกอบกุลต่างได้รับตำแหน่งนักกีฬายอดเยี่ยมทางฝ่ายกีฬาจึงเสนอให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งในต่างโรงเรียน ประกายต้องการเพิ่มพูนความสามารถจึงตกลงเข้าเก็บตัวฝึกซ้อมทันที ส่วนกอบกุลชอบปฏิเสธไม่รับการฝึกซ้อมโดยอ้างว่าตนมีความสามารถเพียงระดับกีฬาโรงเรียนเท่านั้น

ก. การกระทำของประกายที่ต้องการเพิ่มพูนความสามารถจึงตกลงเข้าเก็บตัวฝึกซ้อมทันที เพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งในต่างโรงเรียน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

ข. การกระทำของกอบกุลที่บอปฏิเสธไม่รับการฝึกซ้อมโดยอ้างว่าตนมีความสามารถเพียงระดับกีฬาโรงเรียนเท่านั้นต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แสดงความคิดเห็น
-----------	-----	---------	------	--------------------

40. อนิรุทธิ์และประกาศกำลังจะเดินข้ามถนน พบกับคนตามอดหลายคนที่กำลังจะข้ามถนนเช่นกัน อนิรุทธิ์จึงช่วยจูงคนตามอดข้ามถนน ส่วนประกาศไม่ช่วยจูงคนตามอดเลย

ก. การกระทำของอนิรุทธิ์ ที่ช่วยจูงคนตามอดข้ามถนน ควรได้รับการชมเชยมากน้อยเพียงไร

.....
 มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความความเห็น

ข. การกระทำของประกาศที่ไม่ช่วยจูงคนตามอดข้ามถนน ต้องได้รับการติเตียนมากน้อยเพียงไร

.....
 มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่แสดงความความเห็น

ภาคผนวก ข

ข้อมูลพื้นฐาน

ตารางวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ตาราง 14 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ ของนักเรียน		
10-11 ปี	137	45.7
11ปี 1 เดือน-12 ปี	153	51.0
12ปี 1 เดือน-13 ปี ขึ้นไป	10	3.3
2. ลำดับการเกิด		
บุตรคนโต	155	51.7
บุตรคนที่ 2	115	38.3
บุตรคนที่ 3	21	7.0
บุตรคนที่ 4 ขึ้นไป	9	3.0
3. การอบรมเลี้ยงดู		
พ่อคนเดียว	10	3.3
พ่อและแม่ร่วมกัน	242	80.7
แม่คนเดียว	44	14.7
พ่อแม่และญาติ	2	0.7
ญาติดูแล	2	0.7
4.เพศของนักเรียน		
ชาย	138	46.0
หญิง	162	54.0

จากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่ เป็นหญิง ร้อยละ 54 ส่วน และชายร้อยละ 46.0 ส่วนใหญ่มีอายุ 11 ปี 1 เดือน ถึง 12 ปี ร้อยละ 51.0 และมีจำนวนใกล้เคียงกับอายุ 10ปี ถึง11ปี ร้อยละ45.7 ส่วนใหญ่เป็นลูกคนเดียว ร้อยละ 51.7 และ ลูกคนที่ 2 ร้อยละ 38.3 และส่วนใหญ่พ่อแม่ร่วมกันอบรมเลี้ยงดู จำนวนร้อยละ 80.7

ตาราง 15 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุของผู้ปกครอง		
20-35ปี	19	6.3
36-55ปี	275	91.7
55ปีขึ้นไป	6	2.0
2. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง		
ต่ำ (ไม่ได้เรียนถึงระดับประถมศึกษา)	32	10.7
สูง(สูงกว่าระดับประถมศึกษาขึ้นไป)	268	89.3
3. รายได้ของครอบครัว		
ต่ำ (รายได้น้อยกว่ารายรับ)	24	8
สูง (รายได้สูงกว่ารายรับ)	97	32.3
ปานกลาง (รายได้เท่ากับรายรับ)	179	59.7
4. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง		
ไม่มีคู่	23	7.7
มีคู่	277	92.3
5.อาชีพของผู้ปกครอง		
รับจ้าง	83	27.7
รับราชการ และลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	136	45.3
แม่บ้าน งานอิสระและ เจ้าของกิจการ	81	27.0

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่อายุ 36-55 ปี ร้อยละ 91.7 ระดับการศึกษาสูง ร้อยละ 89.3 รายได้ของครอบครัวปานกลางร้อยละ 59.7 ไปจนถึงสูง จำนวนร้อยละ 32.3 สถานภาพการสมรสส่วนใหญ่ มีคู่ อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่รับราชการร้อยละ 45.3 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างร้อยละ 27.7 ใกล้เคียงกับอาชีพแม่บ้าน อาชีพอิสระและเจ้าของกิจการ

ตาราง 16 ข้อมูลพื้นฐานของครูประจำชั้น

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.ระดับการศึกษาของครู		
ระดับวิชาชีพชั้นสูง	-	-
ระดับปริญญาตรี	28	93.3
ระดับปริญญาโท	2	6.7
2.อายุการทำงาน		
5-10ปี	2	6.7
10ปี1เดือน-20ปี	5	16.7
20ปีขึ้นไป	23	76.7

จากตาราง 16 พบว่า ครูประจำชั้นส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 93.3 และอายุการทำงานตั้งแต่ 20ปีขึ้นไปร้อยละ76.7

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนของการตัดสินใจกระทำด้านจริยธรรม การเอื้อสังคม และการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จำแนกตามเพศ

การตัดสินใจกระทำ	☒	S.D.	☒	S.D.	t
ด้านจริยธรรม	0.1233	0.754	0.1292	0.593	- 0.07
ด้านการเอื้อสังคม	0.7407	0.722	0.6474	0.652	1.17
ด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	0.5404	0.722	0.5472	0.562	- 0.09
N	ชาย = 138		หญิง = 162		

$$t_{0.05}(\infty) = 1.960$$

จากตาราง 17 พบว่าการตัดสินใจกระทำในด้านจริยธรรม ด้านการเอื้อสังคม และด้านการไฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนเพศชายและหญิงไม่มีความแตกต่างกัน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกัญญา ชื่อสกุล รัตนนท์

เกิดวันที่ 28 กันยายน พุทธศักราช 2505

สถานที่เกิด เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 285 / 40 ซอยกรุงธน ถนนจรัลสนิทวงศ์ 89 แขวงบางอ้อ
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 เติร์ยมอุดมศึกษา (แผนกวิทยาศาสตร์) จากโรงเรียน
เติร์ยมอุดมศึกษา

พ.ศ. 2526 พบ.บ. (การพยาบาลและการผดุงครรภ์) จากวิทยาลัยพยาบาล
สหประชาชาติไทย สถาบันสมทบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533 น.บ. (กฎหมาย) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2540 กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร